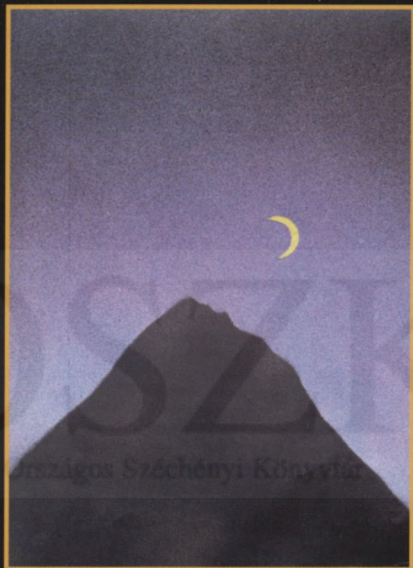

MB
182.031

Timár György

Este a hegyen

Válogatott és új versek

TIMÁR GYÖRGY
ESTE A HEGYEN
VÁLOGATOTT ÉS ÚJ VERSEK

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Timár György

ESTE A HEGYEN

Válogatott és új versek

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

FEKETE SAS KIADÓ, 2002

Borító és könyvterv
FEHÉRVÁRI N. ZSOLT

A borító
FÁBIÁN GYÖNGYVÉR
festményének felhasználásával készült

MS 182 021

2002

Az iszonyat naptára

(1961)

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Este a hegyen

A város mint megfáradt galamb
piheg a tenyeremben.
Lassan oldozkodik az est, gyöngye harang
aranykék szava lebben,
egy-percnyi béke, elmaradtak a
rikkancsok, temetők, összefogózott ujjú kerítések,
felnújtott karokkal imádkozik a fa,
a völgy üvegpocharába az égnek
smaragdszín abszintje csorran,
olajfák hegye, egy-percnyi menedék,
hogy hírek és harcok és földrészek nevét
mint a felváltott őrszem,
egy percre kiszellőzzem,
s ahonnan
egyszerre látni fel és le,
az ökönyálként úszó lomha pára
csíkjára, a Vénuszra és Soroksárra,
az Egészre;
az utakra, melyek mint madzagok
kötik meg ezt a roppant csomagot,
széjjel ne essék,
s a csillagok ezüst szögeivel kivert
subickolt végtelenség
barnálló bakancsára; s hová csak az értelem szeme lát,
a partot és medert
nem ismerő galaktikák
hangtalan tutájára, a legtávolabbi
létezésre, miről az elme számot tud adni,

és meghőkölök hirtelen:
meddig nyújtózom? mit érhet nekem
a teljesség, a végtelen? Nekem itt
van dolgom: betartani a fehérjék törvényeit,
s inni az esték abszintjét, amíg
lehet, hiszen
ami kell, ezen az egy-szívásnyi levegőn kell,
rikkancsok, temetőkert,
összefogózott ujjú kerítések között; –

... Én nem várom az isten
dadogását. Bennem szétroncsolt tüdők és munkatáborok
szóvá sem álló kínja háborog, a tollam
arra való, hogy helyettük kimondjam, mi a csend, mely
tisztá és szelíd, mint a csermely, vagy a
tízévesek szeme, egy nyári éjszaka,
s a békák vartyogta vizizene
ütemes mámora.

Öregúr, atyáim istene, Széchényi Könyvtár
olyat is láttam, amit te soha;
az alélt várost – itt álltam, itt –,
az olaj megőszült lángjait,
a füstöt, amint a palackból kilobban,
minden szellemnél iszonyúbban,
és Soroksárról a Vénuszra néztem,
hisz jobban féltem, mint a
halász az Ezeregyében,
téged hívtalak, de nem letelek mégsem,
s nem bukkantam, csak saját hangjaimra.

Itt született a beszéd. Nem a morgás, nem a
vakkantás, nem az üvöltés.

Alattam megmozdult a földrész,
s a lélekben a fájdalom szava.

Tornyok és tetők dőltek. Nem ima:
dühös káromlás volt első tagoltabb képe
a jajgatásnak. Tornyok és tetők.

Gabona égett, őrlővas olvadt, megsültek a verebek
a levegőben.

Tornyok és tetők. A hegy a lapályra térdelt,
elnyúlt és bőgött, mint a szirénák. Tornyok és
tetők. Részegek ugatása, lányok
véres napokká tágult szemgolyói: itt
keletkezett az emberi beszéd, itt, itt született
a szó, kiegészítve az élők kemencéjében, akár az
agyagtányér. S elevenek falták róla
az igazat.

Nem felejték. Erkölcst, jogot
nekem a tüzeztől szeplős föld tanított, s nem érdekel
a Kozmosz flegmája, s az se, hogy
szavaknak jut-e hely
eszmélő sejtek között.

Cselekszem: vonzok és taszítok.

Fölöttem termővé tehető birtok
tájai a távoli ködök.

Mert e hegyen, hol előre s látra látni,
a csillagok alatt,
melyek, mint az ősök csigolyái,
álmaim fölébe hajlanak,
az Idő szólít: tegyem dolgomat,
az útját kereső anyag

énvelem tud csak
sorssá bomlani, valóra válni;
bolygói a Napnak, planétái a Tejútnak
éppen csak úgy kellene neki,
mint fák karjai, költők szavai, élők szerelmei:
a kínban, az egy-életnyi porban
én is kellek, hogy igazát kimondjam.

Széles a csönd, mint az este. Lágyan
cirpel a lanka. Sötét szárnyaim nőttek,
bepörpülni a Mindent. Az ember él. Ma láttam
jövőt verő szívem, s az eztán születőket.
Az idő nagy árnya erre suhant,
Ő szólít engem.
A világ mint megfáradt galamb
piheg a tenyeremben.

Nyári nap az időgépben

*„Én mondom: Még nem nagy az ember.
De képzelet, hát szertelen.”*

József Attila

A paprikás felsál csiklandó szagán át,
s az szembeni szurdék
öblös markába szorult ég
kék tébolyán át, a strand
boldog medencéi fölött, akár a gránát,
valami átsuhant;
egy pillanatra elfödte a sétány
sárga kavicsát valami sötét árny;

de bárhogy fülelek egyre-másra,
még nem hallatszik robbanása.

Hirtelen azonban,
mint zaklatott kamaszkoromban,
mikor megtudtam, hogy semmi sem óv meg,
csak a gúny, csak a gúny, a
keserű ajkú jókedv,
most is úgy láttam újra
mindent: mintha hosszú századok múlva
megfakult, ősi híradóból
nézném az embert, amint délcegen feszít,
paprikás felsállal töltekezik,
lubickol, játszik – s reám se gondol.

Egy frufrus Tarzan vedlik majommá vissza itt,
élvezi rég elporlott izmait;
amott úszkál a széthullt rajztanár úr,
két halott fruska rá vihogva bámul;
az úri hölgyek fintorgón, feszengve
vonulnak át a végtelenbe;
a sikoltozó gyermekek hadát
elvitte rég a trombózis, a rák,
már semmi sincs belőlük, csak a pálya csíkja,
mit itt vonnak meg fröcskölve, visítva,
s még az úszómester úrhatnám basszusa is
– ha innen halljuk – valahogy hamis,

akár a lány, kinek tűsarkú strandcipőjét
vetíti most a rosszmájú időgép,
s míg forog a föld, a közönyös lemez: e tű
a „Rock, baby, rock-rock-rock” nevezetű

slágert csíholja belőle; a század
bárgyú mágiája széjjelárad,
akár a strandvendéglőből az étel
csiklandó szaga a nyárral, az éggel
s tulajdon életével betelt
emberiség között,
hogy bőgni, hogy vonítani kellene, mert
mindez már por csak, csont meg üszök,
s oly nevetséges, hogy a strandórán három óra,
s oly furcsa nézni, hogy
mindez már rég nincs, s itt nem tud senki róla:
a rajztanár úszik, a két fruska vihog,
s mint roppant hullám, gördül partra a pékné,
akinek sejtelve sincs,
hogyan merevül ő is öröklétté,
amint a föld tovább kering, s
hogy noha habra hab, a perc és pillanat
egymásra tolul, ő mindig így marad,
ily esetlen-boldogan, csapkodva és csöpögve,
míg habzó fehér üstté áll körötte
a víz, a fű, s a paprikás felsál
illatával tökéletes nyár,
amelyen most egy árny sötétje átfut...

Mert minden megmarad. Csak nem ahogy mi láttuk.

A meggyötört

Háború volt. Kis copfos áldozat,
úgy vesztél el, hogy életben maradtál.
Körhinta szállt – s a bólongó lovak
száján is áradt a halotti szag.
Az élet íze ez, akármit ad már.

Háború volt. A szád azóta ráng.
Kimart fekete bőr a szemedalja.
Ahonnan szöknél – mint a bumeráng,
úgy verődsz vissza önmagad iránt.
Sebeidet a mosoly sem takarja.

Neked förtelem, idegláz, ami
másoknak vasaltingű ünnep.
Fohászkodnál – s elhívnak párzani.
Az örület vetítővásznai
szemedben sáros vérrel színesülnek.

Pincében élsz; künn mindennap megöl
a reflektoros kegyetlenség.
Az élet örömét a porbadólt
gyerekkor fényes cserepeiből
rakod össze – csak újra szét ne essék!

Pincében élsz. Itt nincsenek egek;
a jövőbe nem nyílik ablak.
Állok vinnyogó roncsaid felett.
Jaj, ne nézz így! Én nem segíthetek.
Csak siratlak és simogatlak.

A csönd órája

A csönd órája ez.

Kék tenger-némaság alól
emlékek delfin-farka csap föl,
ladikok árnyai hullámszakad az
öböl zárójelében – igaz is,
nem ez a fontos. Az a rőzszeszedő
asszony, az a rongyokban rikácsoló
banya – mit tudom én, halász volt tán az ura
és egyszer ottveszett
az orkán tarajfehér fogai közt –
s a síma pincér – „Bona sera,
signori” –, az ecettartó a fehér abrosz
hómezején, hómezők, igen, a nyíregyházi
tél, vékony zsávolyruhám, ez a fontos,
s a gyerekkor leomlott falai, a kert,
Vera a lugasban – „Jé nekem olyan nincs” – és
húgom születésének rejtelmek: ezek, ezek a fontos,
az elveszett ünnepek; jaj, mivé kérgesedett
bennem, mily földtani rétegekbe kövült
minden elmúlott szerelem?
Hol vagy, Bandi? Ami vagy, nem te vagy már,
s én? Mit tudom én, ki voltam:
álmaim győztese meghalt az időben,
meghalt a Klauzál téri tetemek
begömbölyt markai közt,
nagyanyám üveges szemében és
asszonyok kihűlt karjaiban,
s most mint a halász, vetem ki hálóm
fontos dolgaime mélytengerébe,

s tudom: ha én is ottveszek az orkán
fehér harapásában, hát
rikácsolni fogtok rongyaitokban,
s rőzsét szedtek, hogy meg ne fagyjatok.

Monológ

Mit tudtok ti a félelemről

A kopogás a vagon tetején
Villach Villach Kísérteti fény
Fekete kopogás kék hálókocsilámpa
Halottkék derengés
Folyton emlékeim falába
Ütközöm Mindez végre is mire jó
Abbaziában a szivarnyi hajó
Békés pőfékelés
S mindezzel mire mész
Fekete kopogás Villachban
Sárga döbbenet mennyköve csattan
Hogy kezdjek ezzel a vagonnal valamit
S a másikkal mely robotolni vitt

Látom nagyapám sánta lábait
Gösingben is zápor volt s ő nem tudott szaladni
Nem tudott szaladni
Besántikált aztán a gázkamrába is szegény
Villach Villach Kísérteti fény
Mennykő se csattant Sziszegett a gáz
S minden biceg akármerre látsz

Minden sziszeg és csattan bármerre tekintesz
Mit tudtok ti a félelemről

Hülye vagyok mire jó mindez

Bocsássatok meg de engem ez a század
Sziszegve szült és csattanva vert fiának
Még bukfencező játékaim közt is a réten
Mindig csak félttem
Engem örökké ez a félelem vert
Ez püfölt belőlem embert
S most az átok és a hála
Egyszerre tör föl a tudatalatti
Kopogásból Villach és Gösing Nagyapámra
Emlékezem Valahogy én is sánta
Vagyok Sziszeg az emlékek gáza

Nem tudok elszaladni

Városmajori elégia

Megfeszül a szél, mint kutyán a szíj.
Gesztenyék barna sortüze ropog.
Az eső ezüst tollhegyekkel ír
ősz a sárga kavicsra, kapkodnak a
tölgyek, kiejtik tenyerükből
a gyerekzsivajt, s akár a fa,
reszketek én is egyhelyben állva,
keresem az elinalt időt, fogvatart
egy lány rajza az üres levegőben, a karja, a szája,

mely időtlen, mint a nyár, s szomorúbb, mint e park,
s mögötte fegyvertelen emlékek menete lépdél,
füstízű délutánok a csőre-töltött éggel,
köpködő vagányok, lőporillatú
egyenruhák, a hátamon batyú,
s az elsüllyedt világ, hogy kié a labda,
s a tizenegyest ki fogja rúgni,
szépen szólt a banda, a rezesbanda,
a bombardonon torzan tükröződtek
a kisbakák utolsó randevúi,
és sírt a lány, és hősi volt az attak, –
két cintányér közt végleg elmaradtak.
Megfeszül a szél, mint kutyán a szíj.
Emlékek romja, iszonyu halmaz
fog körül, esik, s mint bombaverésben,
az ember csak néz, vár és újra fogalmaz,
hisz kinek egyszer más dolga lesz még,
nem tehet mást, mint hogy mindent megértsen,
elfutni nem tud – hova is futna? – hát
hallgat és egyhelyben marad, mint a fák,
s elzúgja magában a tavaszi leckét.

Rekviem Szabó Lőrinc halálára

Elért a végső iszonyat
– átbillentél a nyugalomba.
Ami a sírban lenn maradt,
már nem te vagy,
csak foszló fehérjedarab,
melyben az idő porrá oldja
a zsírokat és savakat.

A savakat s a szavakat,
mindent, mi felbuggyant tolongva
az anyaszív alatt:
a hangodat
(hogy mentettük pedig a mikrofonba!)
s legvégül – kétszáz? kilencszáz év múlva? –
süvegelt rangodat,
a víg anyag
egyszeri jókedvét, mi benned
kéj, rettegés, hináros szerelem lett,
és vers, mit zengni enged
az idő, amíg meg nem unja,
és pisszt nem jelez csontos ujjá,
akár egyszer e csüggedt rekviemnek.

(Nem téged búcsúztatlak itt,
inkább a magam torz kiútjait,
saját kapkodó, téveteg
menekülésemet,
a feketét, a szeszt, az ultipartit,
minden percet, mi attól boldog,
hogy elfeledjük folytatását,
órákat, mik az iszonyt elodázzák,
a végső, jéghideg iszonyt, hogy
ami itt tart is, múlni tart itt.)

Mint tested porrá, emléked egy névvé:
Szabó Lőrinc – talányos, zord zenévé
omlik, s aki, míg élt mögötte,
rettegett hullni ős-ködökbe,
aki mint csirke félt a bárdtól,
s lett volna kő, kavics, akárhol,

csak *lebessen*, – aki ivott, evett és
ölelt, s ablakból leste a derengés
első rigóit, s félrelökte
az igazságra inget rakó szégyent,
ki mindent vágyott, *semmiért* – *egészen*,
egészen, mindig, újra és örökre,
éhesen dalra, fecskére, világra,
ki múltak s jövők felett tartott szemlét
– azt már ki látja?

Mert elnyelik – te jól tudad – az emlék
virágait a meztelen lét
gondjai, a gyors idegesség
sortüzei, vadabb tücsökzenék.
Dzsuang-Szi csontján nem zizeg
beszéd,
hát te is más úton leled
sejtjeid bérét és dicséretét:
abban, hogy másokra nem is
emlékezik, *Szászágos Széchényi Könyvtár*
de téged – téged elfelejt
a hű emberiség.

Tonja

Térben talán visszajöhetsz még
Időben nem térsz sose vissza
Ősrégi híradó az emlék
Az elme őrült masiniszta
Tonja fölnyírt fiús hajad
Itt kering rajzod retinámon

Távolba vesző hangodat

Gonoszul ismétli az álom

Igazi képed merre hol jár

Közöttünk milliónyi fényév

Most láthatom csak aki voltál

Ahogy egy sugarad elér még

Közöttünk nincsen semmi híd

Nincs az időben járható út

Két üstökös törvény szerint

Találkoztunk és eltolódtunk

Ó új csillagok, új leányok

Tébolyult rend a szív kibékül

Ez nem te vagy már csak hiányod

És ez is eltömődik végül

Albérletben

Esteledik,

esőfelhő kerekedik,

pedig

ma egyedül vagyok e hiúz-

szemű, szobaszínű délutánban, s unom az egészet.

A falakról délceg

semmittevők, első-világháborús

lőhíti vitézek,

mátkapárok, kopasz öregek

merednek rám. Nem élnek már, csak itt,

e tört-rugóju kerevet

látóhatárán... Élni! élni tolongnak

vissza, megtűrt utólagos rokonnak

kínálva maguk annak, ki itt lakik.

Magukat?

Az unatkozó anyag
fölbomlott, szerteporladt,
hajdani alakzatait.

Egy öregasszony. Orra széttöri a szoba csendjét.

Könyörög, követel – néz nem kell, hiába.

Ki van hát otthon? S melyikünk a vendég?

Gonoszul nézek e lármázó halálra.

Minek zaklatsz, seholsem-élő ember?

Öklelni vagy aludni volna jó,

s nem lehet. Lassú birokra kelek a neveddel

s a gonddal, hogy engem is így átkoz el egyszer
valamely késő albérteti lakó.

Leányfalusi disznótor

A küszöbön megcsap a zsírszag.

Démoni rőt fény. Csizmák, meleg
emberi orcák fénylenek.

A szomszédok kisüstit isznak.

A konyha köve izamos vörös vér,

könyékig véres a böllér;

mint szeles napszállati felhők,

vöröslenek az asszonyi kendők;

szomjasan fürdenek a pírba

kések, tömlők, dézsák, edények,

s a tűzhely parazsát is mintha

az áldozat bő vére festené meg.

Itt már a kövér dagadó rotyog,
künn meg, a tornác alján téli
latyaktól loncsos komondorok
közt egy-egy kiscsibényi
fénypihe hentereg,
s mint frissen-töltött hurka, kanyarog a
mélyben a vérszinű Duna
a terített táj abrosza felett.

De fönn, az ormok csendjén valahol
még ott rezeg
a hajnali sivalkodás, a rémült sikoly,
e jószagú déli élvezet
szülője, amely bevérzi a földet.
S míg minket a tor terítéke hí,
fönn szelek bosszúálló kései
a pöfékelő kéményekbe döfnek.

Légy és fohász

Esőt szemel a rosszkedvű végzet.
Az istennel rokon
hegyormokon
tohonya felhőnyájak legelésznek.

Egy légy
kevés melegért, piszokért
a szobába száll, s akár a csönd,
megül a falon odafönt.
Megül, fülel,
s imádkozik bolyhos kezeivel.

Mit tudsz e mély
bánatról, mit tudsz, te éj,
te alvó csöndek ágya?
mikor vihar sincs, nesz sem ijeszt,
s az ember mégis remegni kezd
akár a fű vagy a palánta?
mikor egy megfoghatatlan,
távoli dallam
lebeg az alkonyatban,
s tovasuhanó, tűnt
fájdalmakra eszméltet a röpke
percben a vizek szomorú ökre,
az elbődülő, méla hajókürt?

Ó, múlás, te bitang
törvénye minden létezőnek,
ki elporlasztod a kőzet
hegyes, nagy fogait – add,
hogyan kenyerünk rágván
ne időzzék lelkünk a halálnál:
juttass el a beteljesüléshez,
mint a boldog kocákat;
örömet csak, reményt sose ébressz,
s örökre tiéd lesz
a hatalom, az ország, a bocsánat.

Visegrádi esték

1. ESTI BÉKESSÉG

Lábujjhegyen jönnek az esti csöndek.
A szelíd folyón halak hallgatása.
Csak a révmenti csárdából csörögnek
a borosflaskák. Megfáradt madár a
békesség; lomha szárnyait kitárja,
a vízre szállva kortyol egy-két csöppet,
majd fölrebben, kering, s a parti töppedt
cserjék fölött leül egy vaskos ágra.

Csönd. Csak a szellők vízimalma őröl;
a lilasubás est a legelőkről
kolompszót terel; lámpafény szivárog
az ég ablakain; s a bozótosban
árnyékok nőnek, összebújva lassan,
mint egybemosódó szerelmespárok.

2. INDIÁN ALKONY

Kígyóölő kését előszedi
a nap, s a tekergő folyóba szúrja.
Még alkonyatig vonaglik a hulla,
villóznak aranyló pikkelyei.

Azután csönd. Hűvös szél. Békanyálszag.
A fenyveseken rőt tolldísz susog.
A Kálvárián kis nyikorgás: fáznak
a bádog-Krisztusok.

Fekete égből, lila porból
a kimúlt vízre roppant szemfödőt
varr a mokasszin-léptü köd.
A part fölött
fejét a rezgőnyár vállára hajtja
s rémült szellőket mormol
egy didergő olajfa.

Ne remélj

Még megmenthetnék, de nem teszem.
Csak hazudnám az irgalmat magamnak.
Kellesz – és nem segíthet semmi sem,
nem segít semmi rajtad.

Hiába kérlelsz, vigaszt nem lelek,
– a hűvös szót a vágy már megsebezte.
Szörnyű, tudom, mit így teszek veled...
Ne is reméld, hogy elcsitít az este,

hogy kék habokkal elringat az ágy,
s hogy béke lesz az, mi sötétben átfon,
mikor szemed két vergődő halát
puha hálóval kifogja az álom.

Naplójegyzet

Míg – szorongva vagy üdvözülten
birkózva Jules Supervielle-lel –
a zsongó kávéházban ültem,

ki számolta, hány ember ment el
künn ernyők alatt, sietősen
e táncosan bokázó
tavaszi zápor-
esőben,
s hányan néztek be ajkbiggyesztve
sötét józanok, kiknek e világos
szavakban kinyíló csodához
semmi közük?

Pedig hát mind emlékezik,
mind érez, vágyik, mind szeretne,
nem csupán zabál és emészt.
Mért bízzák mégis reánk, számkivette
tengődő, sajnált, konok örültekre
az érzést, vágyat és emlékezést?

Mózes halála

S hogy negyven éves bolyongás után
A Nébó hegyén megállt a menet,
s a messzi táj, akár szerelmesek
szívének az a régenvárt leány,
megtárult alatt – lankás dombvidék
(szőlőkkel ékes, miként híre szólt) –
és lomha kék füst színeze a port:
sátrából kiemelték a Vezért.

S köréje gyűltek akkor a zsidók
s nézték homoktól s szelektől kifűtt
arcát, min térképként állt minden út,

amit velük a pusztában berótt,
majd lenn a dombok kanyargó, nomád
rajzát s a füstöt, amint tekereg
s hosszan megűl a hajlatok felett...
Ő nem látott már mást, csak Jósuát.

S elszorult akkor benne valami,
s utólszor suhintotta fekete
szeme villámát dühvel felfele,
az ég felé, azt megkáromlani,
s kik rettegék még hirtelen kezét,
szorongva állt előtte most a száz
lévita s mögöttük a trachomás
és sárgaságban tengő nemzedék.

Majd alkonyult, s a Vezér künn maradt.
Már nem hallotta, hogyan vihorász
Jósua sátrából a kacagás,
s miként sikolt egy fekete galamb.
S már Kánaánra éjlila ködök
terültek rá, és aludt a Vezér.
Csak Ősz szakállát legyezte a szél
az ígélet lágy halmai fölött.

A kiszemelt

A jeltől sújtva, mint a szent,
kinek az angyal megjelent,
s ki életéből úgy kilábol,
hogy nem lát mást a külvilágból,
csak azt az egyetlen, amit
a vállalt rendelés tanít,

s már minden böldog buktatón át
csak azt nem felejtí, a próbát,
amire kiszemeltetett,
már én is így vagyok veled:
neked szolgál e fej, e két kar,
neked hordom véres marékkal
egy névetséges dölýfü hit
semmit se termő magvait,
hordom egyre, jutalmazatlan,
megrokkánva az áldozatban;
a jeltől sújtva, mint a szent,
hordom az űrt, a végtelent,
és örömeim, minden álmom
elébed rakva, felajánlom
bárgyú-tisztán, mint hajdanán
Izsákot adta Ábrahám,
s vitte az Úr elé, a dombra;
mint akkor ő, én is tudom ma:
sírní és adni – ez a rend,
s bár hang se rezzen odafent,
hiányaimra ez a válasz; –
az ég elé mezítlen áll az,
kinek az angyal megjelent.

Jób

Mit tudtok tí, Bildád, Elifáz, Cófár,
a szenvedésről? Kik csillagotok az első ostoros órán
káromoljátok, mit tudtok a
türelemről? Párnátok a jólét, dunna a puha toka
állatokon; vigadtok, öleltek, zabáltok;

szátokon épp ezért könnyű fecske az átok,
noha engem ugyan oktattok nyugalomra.
Dehát kinek nyájára törtek az orzó hadak?
Vagy az ótvaros nyavalyák tán nem engem sújtanak?
Nem az én könnyem nyeli-é a vész feneketlen gyomra?

Te se szólj, ne lobbanj, szilaj Elihu,
ne szidalmaz, ha keményebb ígével illetem ezt a
meggyötrő létet, ne bánts, derék és tudatlan fiú,
messze még tőled a csömör s a megváltó koporsódeszka.
Neked a szerelem még csók és gyönyör, érzékek káprázata,
nekem: keservek oltára, s én: rajta az áldozati tulok.
Nekem a szív legszebb rianása ezernyilú csata,
én egy eleven emlékre percenként holtan borulok.
Mert hamvába roskad az én szerelmesem,
és rettegek fordultak ellenem.

Te tudod a hitet, mellyel mindig is eltúrte Jób
mind, mit a vallató végzet reá kirótt,
hisz miként nem teljes a kéz, csak ha egyaránt ép a jobb
meg a bal,
maga az élet is csak így egész: bérével s gondjaival.
Ó, tudom a törvényt, s nem is panasznám sorsomat
semmi szókkal.

ha ellenség gyötörne csak, meg az Úr, meg az ótvar,
de jaj, mindezeknél görnyesztőbb baj lepett el,
a Múlással gyürkőzőm én, a megbomlott idegekkel,
e szétfutó, örült gyeplőkkel – hogy az önkívület szakadéka
előtt
mindannyiszor visszaragadjam Őt.

Jó Elihu, melyikünk akarása nagyobb hát?
Tiéd a csitri füvek öröme, játékos szelek
csiklandó nevetése, asszonyi csípőt görbítő fürgeteg;
enyém a csökönyös csönd, mely elporlik, akár a sziklák;
s míg orkánok víjjogó csapata kering fenn,
én pogány indulatom e megtorpant csöndbe merevíttem,
némán is fölfenyegetve a kéklő semmibe addig,
mígnem a kemény szirt lelke végsőt vonaglik,
de addig is partjául állok a gyöngye pataknak,
s káromkodom. Hogy meg ne futamodjak.

Mert mikor hull a jószág, s a fekete égből
gyümölcsöt verő garázda ököl: a jég dől,
mikor sziszegő örvény fojt, sodró vihar vág,
akkoron tűrni a rendelést, miként a hangyák,
mint próbált egysejtűi a töretett rögnek;
mikor a sújtás nehéz tüzei dörögnek,
akkoron állni a megdézsmált, elorzott lét felett,
jövőt remélve, s lesve az egyetlen virágot,
melynek pihéske szirmán nem fogott az átok,
mit tudtok erről ti? — — —

S most menjetek.

A születő szerelem sorai

TÖPRENG AZ ÉJ

hallgatagon.

Százlábú percek csendje.

Akár a gondolat,

az ablaküveg átlátszóan, pengve

a csillagok felé mutat.
Egy hegyorom
homlokcsontod rajzával bíbelődik.
Nem sikerül.
Valami láthatatlan hasadékból
zongorafutam kígyózik ki – b-moll –,
majd soványan, halottan elterül.
Reccsen a padló, mint a koporsó.
Százlábú percek szaladoznak.
A sötétség – gőzölgő fuvarosló –
terhemet vonszolja éjszakahosszat.
Meghalok egyedül.

A HAJNAL

ahol a száz. ott kezdődik,
A házak fölött piros felhők úsznak
s mosolyra húzzák duzzadt
ajkaid vonalát.
Kigyúlok, akár első cigarettám.
Mosolygok. Borotválkozom.
A tükörből a te szemed nevet rám,
és künn az utcán
a fogad villan minden házsoron.

LÁBUJHEGYEN

léptem e szerelembe,
neved is félhangon suttoztam el.
Hol szíveké a szó, az ajak gyenge
lekottázni e különös delej,
e hipnotikus őrület dalát,
mit belül sípon sír és dobokon ver

a lélek, amíg – ismétlődő revolver –
kilövi tüzes golyóit a vágy.

HÁT EZ VAGY, KEDVESEM,
ezt dugtad eddig el:
e mennybolt homlokot és orcáid iker
pírján melengő
örömdet, amely
elcsorran rajtad – gyermekén a tej –
s úgy kerít, mint a kendő.

Hát ez vagy kedvesem, e bimbó-lázadás,
e kukorica-kard, e felszökő kalász,
mely égre kelve
láttatja sűrű, tömött fogsorát,
e győztes mosolyt, amelyről tovább,
a lisztig és kenyérig terjed át
az élet – a világ
e tébolyult szerelme.

AZ ESTI EG,
                                e kék futószalag,
fényes csavarral van teli. Szívárog
a hold zöld olaja. Fürge hiányok
kalapálják az egyensúlyokat.
Te hús mérnöki rendszer, könyörülj meg
rajtam is: add meg, ami az enyém!
Olvassz magadba, oldozd fel szegény,
külön-testünkbe fúló gyönyörünket!

HÁT ÉJSZAKA LETT
 ime újra. Te már
 biztosan alszol,

ing rajtam az élet gond ki-de jár
s vallani hajszol.

Ki a tűrés kínjait osztogatod,
légy már vigaszom: elegendem van a sok
balga kudarcból.

Jöjj, légy puha párnám, lágy takaróm,
ha elalszom, mély anyaöl légy!
Ne eressz ki magadból – így akarom!
Fogj vissza, ha rontva kitörnék!
Ki a látás titkait osztogatod,
a magam képétől óvj meg, ahogy
tigris védi a kölykét.

Idegenek

Ki vagy?
Miféle messzi sarkvidék
kopogja ujjaim nyakad
ezernyi lüktető Morse-jelét?
Pihegő pulzusodban
micsoda S. O. S. sikolya robban?
Mily szenvedés
jeges özöne elől remélsz
szilárd fedezéket ettől
a Noé-bárája kerevettől?
S mit tudsz te, rólam?
Riadt állatok az ősi hajóban,
kik soha meg se sejthetik, hogy
mellettük miféle tollmeleg titkok
lesik az elemek viharán át

a lankadt békesség csapzott olajágát:
íme a szerelem. Csupa kar, csupa csáp,
két együvé menekvő külön-világ,
de lásd,
sosem menthetjük át
a múltnak csontok és csigolyák
börtönébe zárt
egyetlen tudatát,
az idegdúcokból és gerincvelőből
álló sorsot, mely elhatárol
a szomszédos magánytól,
az ént tetőled, téged az őtől,
s hiába minden
gyönyörű téboly remegő szerveinkben,
a kéjben-kettőzött kiáltás
torkába fúló rekedt értelem:
ez a reménytelen
húszperces eggyéválás,
ha nem értelek meg és nem értsz te sem,
s ha utána Széchenyi Könyvtár
megint csak külön pályámon tudok élni,
s – csörög a kapupénz – te is külön lépsz ki
az aszfaltozott, modern Ararátra.

Szomjúság

Te is, miként a tiszta víz,
sokféle ízt helyettesítsz,
hát bocsássad egész valómg
hűs mosolyod ásványi sóit:
talán, míg nézésed iszom,

megenyhül ez a szörnyű szomj...
Simíts meg, tenyered alatt még
kőként is eleven maradnék;
bonts ki a körém boruló
félelem gubancaiból;
mint a tó, elringató testtel
ölelj örökké – vagy hiteds el!

Olthatlan szomjas, ami él.
Itt vagy. Enyém vagy. S kellenél.

Sóbálvány

Sejtem a pálcát a fejem fölött, érzem a varázslót suhintani,
de ha tudnám is sorsom, újra csak visszanéznék – vissza én!
– mint ama bibliai;
azt se bánnám, ha borzongóban a sáppadó nyárvégi fáknál,
sóbálvánnyá merednék, mint akkor, hogy először elébem álltál
két diák között, a napozón, kétrészes, méregzöld
fürdőtrikódban,
s e mulékony díszletek mögül, a nyárnál, a fáknál is
jelenvalóbban
rámszóltál, elporlott ősoktól örökölt hősnő-szerepeddel,
s jól ismert végszavaiddal, mikkel a játékot segítened kell,
lelkesen, aztán riadva kissé és elkomorulva végül,
mert elkong a válasz is éppúgy, s nem szolgál menedékül,
mondom, százszor is visszanéznék, s ha a pálca akarja,
megállnék,
vállalva a bűnt és a sújtást, a sósízű, béna magányét,
kagylóban zúgó csönded hallgatnám, az örökre fülemben
ólmozottat,

s hallgatnék én is, miként az eleven céljukkal adós halottak,
nem fájna már, amit elvisz az idő, s az sem, amit hoz;
visszafordulva a legelső perchez, tétova mosolyainkhoz,
hiába érezném, hogy moccanni többé, mint Lótnak asszonya,
nem tudok én sem:
a csípőd vonalához imádkoznék, hogy végre megértsen.

Édes szél

Fúj az édes szél, Bagoly, nehezet sóhajt a város,
fúj a te szeled, az őszi, meglegyinti a lódenkabátos
gesztenyéket, az uszoda vizén levelek úsznak,
feledett költő a nyár, körötte hervadt koszorúszag,
elnémult gyerekzsivaj cincog a napozó szögletében,
átlátszó párák selymeit hordja az ég kevélyen,
a domb zöldje még igyekszik, nem tudja: végetért a munka;
zörgő bánatok peregnek elhagyott asztalunkra,
ásít a pincér, a csapos valami italt készít,
ez volt a széked, buta tárgy, semmire nem emlékszik...
Fogócskák kedve hova tűnt? Ki tud ma kergetőzni?
Fúj az édes szél, Bagoly, a te szeled, az őszi.

Valami...

Valami mindig elmarad
a lélek felszíne alatt;
hol fodra sincsen, legbelül
valami mindig elmerül;
mint vízbefúlt, akit az ár
megrabló karjaiba zár,

s kit egy váratlan pillanat
még egyszer ki, a partra csap,
a partra, hol fölötte még
olyan, mint rég, a lomb, az ég,
a partra, hol még ráhajol
az anyás szellő, és ahol
széjjeldől nappal-éjszaka
halotti, édes, mély szaga.

Odisszeusz megtérése

Amikor végre elmaradt az ország,
és döllyfel tártam szélnek a vitorlát,
hogy kedvemnél is erősebb hajóm van;
mikor Poseidon tépte evezőmet,
s áldozni véltem a férfi-erőnek,
akkor voltam a leggyöngébb valóban.

Bárkám, az izmos szálfenyőkből ácsolt,
széthullt; s mily szánalmas kakaskodás volt
a hősi küzdelem az Egyszeművel!
A sertéseké rontott harci társak
közt magam voltam – s a fanyar varázslat,
amit az ösztön torz reflexe művel.

S mikor Kalipszo lomhán és tűnődőn
ölére vont, hogy tombolt férfi-gőgöm!
Halandó voltam, s lett belőlem isten.
Megittam ezüst rezgőnyárfa-hangját;
a tág vizeknél perzselőbb kalandvágó
hajtott felé, hogy magam istenítsem.

Már ősz volt, hogy a szikkadt, letarlott fák
zúgása mögül kihallatszott rokkád
zöngése, s akkor megértettem újra,
hogy dölőfömmel csak hívságom kiméltem,
a te károdra, szörnyű gyöngeségem
fonalak közé zuhant vértanúja.

Te vagy az otthon, hova visszatérni
boldog-megverten, sírva fut a férfi,
mint izzadt vándor ismerős folyóba;
s tudom már: eztán bármi harcba szálljak,
ott marad síma kérők közt, tenálad,
a te válladon az igazi próba.

Reggeli tudósítás

A hidak mezítláb álltak a vízben,
az pedig millió úszó kék galamb volt,
s a templomkereszt arany hegyén
féllábon állt a hosszúcsőrű Nap.

Az utcaseprők
épp összekotorták az
utolsó csillagokat.

Azután üveggolyóikon
kigurultak a kerek,
ringlóképű gyerekek,

egy gyárkémény pedig
akkorára fújta nekik

az ég kék léggömbjét, de
akkorára, hogy

a folyó elismerőn csettingetve
szaladt tovább a híradással,
s egy öreg szél tüstént
felcsörtetett a domboldalra, nézni.

A hidak mezítláb álltak a vízben,
és senki sem csodálkozott.

Végtelenség

Amíg a víz a végtelen időt
ringatja hullám-térdein, s amíg
ős sugarak őrült markában ing
maga a víz is, s rémült hegytetők
lesik az ezeréves délelőtt
ájult csöndjében az ég neolit
kőlapját s rézből vert fellegeit,
s hajók lengnek, mint pogány füstölők,

emitt, a sosem szűnő változás
egy szögletében, fehér-bóbitás
angyalok közt köt éppen sápos alkut
két kövér polgár. Lassan hintáztatják
órájuk láncát, s vele nadrág-
feszítő szörnyű társadalmi rangjuk.

Cukrászdában

Traccsolgatnak a rúzsos nénikék,
hajuk vörös, előttük haboskávé.
„Szép ez a fátyol”. „Ó, ez régi, még
a szegény boldogult mamáé...”

Ha a kisasszony arra lejt,
összébbszajolva súgdolóznak.
„Das waren Zeiten!” – S „Unser Hansi schreibt”...
Otkolony, befűledt komódszag.

Éjszaka

Egy gyötrött csecsemő s egy boldog
anya sír az éjbe.
Munkál az idő, az örök dolgok
végtelen anyagcseréje.

Hosszú a kémény árnya a tetőn,
akár egy spanyol szent.
A hold kerek, kémlelőn
tágranyílt bagolyszem.

Csillagok megfagyott sikolyai.
Valahol ölnék.
Nem hallani, csak sejteni
forgását a Földnek.

Ébredezés

Éhes csőrük a templomtornyok
a mennyek emlőjébe vágják.
Csorran a fény, szalad a boldog
hajnali szél, kitátja száját,

a házak falkába verődnek
és korhelyeket reggeliznek.
Valami részeg mesélőkedv
feszíti kis torkát a csíznek,

s a járdákra már seprőnyélen
– mint álom-foszlány, éji emlék –
lovagolnak kócos-sötéten
a szemük-törlő házmesternék.

Április

Vándorköszörűs napsugár
élesíti meg bicskapengém.
Dallamok száz fecskéje száll
füttyös egeknek végtelenjén.

Szódavíz kedv pezseg – elő
suttyó hévvel a tollat, irkát!
Ott szemben az a könyvelő
oly mulattatón hasonlít rád,

hogy hitelezőm, a halál
lesheti, amíg újra félem!
Hátam mögött a tavasz áll
haloványzöld munkakötényben.

Egy elbújdosott irodalmárhoz

Hát elmentél. El újra. Itthagytál anyát, otthont.
Elkergetett a tömlöc, s a tömlőcnél nagyobb gond:
hogyan élni kell. Tudom, fájt. Az idegbeteg nemzet
eszméért kapkodott épp, és öléből kiejtett,
mint annyi mást. Hát újra bolyongsz az idegen
hangsúlyok, mosolyok közt, idegen földeken,
tevéen és dzsillabában; lehet, hazádra sikló
gondodban megvigasztal egy párcentime-os bisztró,
s mégis, a régi álmok, honi tekintetek
esztendők pányvájával körülkerítenek,
s nem lesz szavad, se tükröd, hogy riadót rivallj,
pisztolyt fog rád az emlék: egy kedves kapualj,
pincérek arca, séták... S kihűlt gyerekkorodból
„lánc-lánc” – ó, iszonyú ez! – egy dallam feldorombol,
leül az asztalodhoz, s mint anyád hangja, faggat.
Mit válaszolsz? Hogy *élsz*? Hogy akár a víz, szabad vagy?
(Idegen medrek-partok kanyarjait követve?)

Vagy hallgatsz tán és bámulsz valahová keletre
hoteled ablakából, vagy lenn a Szajna-parton,
míg „sale étranger”-t mormol a víz, a ház, a „patron”,
s míg bepárasodsz végül és lelked csupa köd lesz?
... Radnótit olvasol még és lassan beledöglesz,
mert nincs kegyelem, nincsen; s – későn! – eszedbe jutnak

kigyúló ívlámpái keserű századunknak,
s mi is, kik itt maradtunk, kopáran, mint a hegy,
eszedbe ötlünk néha, megcsalt szerelmesek,
eszedbe majd e tájék, e dajkáló, erős nép,
s kuporgatsz tébolyultan, nő-nő az utiköltség...

... De tévedsz. Neked úgy jobb. Bár idegen – maradj.
Zokogsz. A padlót téped.

S te vagy a boldogabb.

Annabanna

Négy szoba. Homály. Tompa csend.
Minden rokonom vendégségben.
Harangszó kondult. Megjelent
a görbe arcú hold az égen,

szorongó, eltorzult pofa,
magányos öreg kisgyerek. Benn
szigorú, vén bútorok a
sötét falak közt. Följédtem:

padló percent – iszonyu rém.
Milyen messze is most a konyha
(Pohárvár, ezüst, lámpafény)
s a görnyedt tündér: Annabanna!

Átfutottam a négy szobán,
át a rémült, sötét magányon,
utánam kapott minden árny,
lebbent a tükrön szörnyü álom,

állt a komód gyerek-lesen...
A csillár tüstént reám omlik – – –
... Künn Annabanna csöndesen
dohogva hámozta a krumplit.

Bölcsen (miként kőművesek
forgatják délidőn a bicskát)
ült a számolyon, sipegett
s kígyónyi S-eket farigcsált,

fölnézett és hunyorított,
szó nélkül is mindent megértett,
előtte rég nem volt titok,
hogyan ott benn lakik a kísértet:

az elborzasztó félelem,
a fojtogató egyedüllet...
„Egyél” – szólt, s átnyújtott nekem
egy kövér, pirosarcu körtét.

A régi konyha melege,
édes-szelíd varázsa hol van?
A szív még reálelhet-e?
... Ha ülve nagyképű szalonban

hallgatom okos férfiak
s asszonyok fennkölt fecsegését,
s közöttük ülve rám szakad
a régi magány és sötétség,

én négy szobán át osonok
a fényes, megváltó világhoz,

hol Annabanna ül, dohog
és mindörökre krumplit hámoz.

A kakas halála

A kakast látom, amint ottmaradt
a közönyös, a gyors kerék alatt;
a kakast, mely e váratlan halált
még föl se fogva, örökre megállt,
s tán elevenebben, mint azelőtt:
mint aki kettémetszi az időt
e pózzal, melybe végképp beledermedt...
S látom az út túloldalán a kertet,
hová még százszor iramodott volna,
s a Semmit ékesítő farkatolla
s ámuló feje közt a vékony,
pneumatik-mintájú keréknyom
véres-sötét
ítéletét,

azután újra
a mulatságos tipegést, ahogy
hetykén és délcegen tapod
a máskor olyan meghitt betonútra,
s magamat az innenső oldalon,
a hároméves kisfiút, akit
miként a kakast az a pneumatik,
úgy gázolt el a sebes borzalom:
a döbbenet, hogy nincsen védelem,
hogy nem adatik élőnek bocsánat...

Es hallom, amint kérlelem anyámat
– „ugye csak beteg?” – hazudjon nekem.

A kakast látom – megtört V-alak –
megdermedni a nagy törvény alatt,
s a nyári fényt, mely reánk zuhogott,
kik önnön magunkat sirattuk ott,
eljátszva – anyám, én és a halott
(a van-s-mégsincs-ben egyesülő gyászkar) –
az ősen-örök misztériumot – – –

... S végül a gazdát söprűvel-lapáttal,
kis zsírosfényű, foszlott
kalapban, amint kárán káromkodva
s a sofőrt szidva eltakarította
az undorító országúti mocskot.

Az iszonyat naptára

Országos Széchényi Könyvtár

1944. MÁRCIUS 19

A hajnal: szürke ponyva.
Alatta német ágyúk.
A város csöndbe ájult,
alig cuppant a sár.
A fák is készítették
vadzöld egyenruhájuk.
Terepszín virradat volt.
Szurony a napsugár.

Maradék hófoltocskák
heverték – fehér zászlók –
és körbekelepeltek
vakkanó, gyors szavak.
Budai konyhalányok,
hülyék és vihorászók,
szemükkel tapogatták
testes Wotanjukat.

Új táblát írt a hentes,
hogy másnap kiakassza,
s a táblán sokat-röstellt,
levetett sváb nevét.
Az erény csak nyüsztetett,
s a vak börtönfalakra
tehetetlen betűkké
mázolta szét a vért.

Vörös kokárdát festett
az arcokon a szégyen
s a lélek kályhájába
fúlt lobbanás: a düh.
Nagyapám botját rázta.
Barátom eltűnt délben.
Lőporszagú tavasz volt,
hideg és keserű.

1944. MÁJUS 29

Tudom, hogy minden elveszett,
nemcsak a gyerekkor, az otthon.
És lám, az akác mégsem állja meg,
hogy bódítón ne szagosodjon.

Okosabb most a balga gyűlölet:
Katinkát eltiltotta tőlem.
Száll, száll az édes illat, föllebeg,
és széjjeldől a levegőben.

Katinka? Ez is egyremegy.
Nem kell vigasz, se magyarázat.
Van-e még értelme valaminek?
Az otthonnak? a szívnek? az akácnak?

1944. JÚNIUS 6

Nagyapám nyitott ablakú szobában
hallgatta Moszkvát. „Ugyan, ez jogállam”
– legyintett ránk, ha intettük ezért.
Hetven éves volt, és sehogyse fért
a fejébe, hogy ez már nem az a
millenniumi mosolyú haza,
mely Vázsonyival legyezgette rég.
Azt várta egyre, hogy majd partraszállnak
az angolok, s akkor a hitlerájnak
egyszerre vége, azt megéri még.

Éjszaka jöttek érte. „Timár Zsigmond?”
Két nyomozó egy gépkocsiba lökte.
Nem tudott róla – úgy tűnt el örökre –
hogy reggel óta áll a második front.

1944 JÚNIUS 11

Percegő magány, nikotinos szájíz:
délelőtt elhurcolták nagymamát is,
füstölök egész éjszaka.

Szabad vagyok, senki se szól rám,
felnőtté tesz e siket órán
az árvaság s a veszély tudata.

Szabad vagyok? Fanyar szabadság.
Ha kergetőznek künn a macskák,
rezzenek: rám tör valaki.
Úgy ver a csönd, hogy – gyerekes csel –
félelmem cigarettafüsttel
próbálom elbódítani.

Végre a magam ura lennék,
s minek? Kezemre csap az emlék:
„Aludni, ágyba!” Odakint
a – meddig álló? – kőfalon túl
hirtelen autófék csikordul.
Nem alszom. S rágyújtok megint.

1944. NOVEMBER 2

Pofa be lódulás gyerünk
Mint bölcs érv mered rám a puska

Fiúk gyerekkor ég velünk
Egy csizma játékom tapossa

Mozgás a bűdös anyjukat
Még lekésnek a temetésről

A földszinten Cézár ugat
Lassan felszáll a gang a lépcső

A szomszéd telken a platán
Már alig van levél a fákon

A lépcsőház kopott falán
Sok régről ismert ákombákom

Zseblámpa villog Minden oly
Félelmesen áll össze giccsé

Résztvevő szem gonosz mosoly
Slafrokk Ez itt Miloseviczné

A házmester megúsza most
Hadiüzem Legjobban ő fél

Nászi menet elől botos
És pántlikás fekete vőfély

Iszonyú csend Miféle nász
Nedves utcák fekete csendje

Folyó ölel-e vagy a gáz
Hátunkon nyomasztó kelengye

Anyám előttem lázasan
Batyúja szinte magától lép

Mennyi lehet mi hátra van
Elfogy a jövő el az emlék

Éhes vagyok enni szeretnék
Félek és szégyellem magam

1944. NOVEMBER 6

Az utca hol születtem furcsa díszlet
A plébános szemben lakik
Amott az üres hentesüzlet
Mérjétek ki a bakák combjait
Csattan a hír nyugatra visznek

Nappal szökünk az utca álmos
A fűszeresné hunyorít
Nincs köze jövőhöz hazához
Csak fél nagyon s kedvel kicsit
Ó meggyalázott drága város

A Margithíd is térdre omlott
Mint tagló alatt a bikák
Hol van egy ember aki boldog
Hol van egy ember aki lát
Hol van egy tiszta fényű homlok

Erzsébet híd Mindenki retteg
Két part s a föld meg ég között
Tehetetlen sorsok lebegnek
Felrobban-e A villamos döcög
Ki látott ilyen égitestet

És végre Pest Bújtató hű falak
Köztetek újra otthonom van
Ó béke de rég nem kóstoltalak
Majd anyám hangja, mely akár a bomba robban
Eriggy vissza egy pokróc ott maradt

1944. NOVEMBER 8

Itt még nem tudják mi a prices
Elegáns ruhák teli kamra
Imhoféknál estente bridzs
Ne hagyjatok lányok magamra

Kis kékszemű sánta ki szökni sem
Bírnál téged szeretlek
Félszeg jóindulat s milyen
Szögletes pózok Ez is szerelem
Villogtatom a fogam ahogy filmekben láttam
Lehet hogy holnap ég se lesz feletted
Miért nevettél ki a kisszobában

Tilos kinyitni a befőtteket
Pedig hát mi marad belőlük
Itt ezek
Súrolnak sikálnak takarítanak
Mindenki örült

Szóke anakronizmus a hajad

1944. november 23

Barbár vadak vagyunk. Tudjuk: fogat fogért.
Ordassá lesz, ki ennyit iszkol.
Veszekszünk, fát lopunk. Mire Hamelnba ért,
patkányfogó lett Orpheusból.

1945. JANUÁR 5

A lélek ellenáll a golyók közt is játszik
A pincében nyirok és szerelem virágzik

Két zavart mozdulat s egy csukott száju csók
Te salutant amor a sírba indulók

Este a gyilkosok a nagykaput betörték
De itt van Knöpfler úr Pezsgővel ügynökölt rég

Elősiert ragyog Na fiúk mennyi kell
Tíznapí életért aranyban tízezer

Tíz nap s az oroszok Az egész pince számol
Hogy vizsgázik a lét az ügynöktudományból

Elég volt ne pofázz Na jó hát tízezer
De aztán sose félj csinos halott leszel

A textiles morog A lánc után miért is
Kell odaadni még a drága szolitért is

Játsszunk amíg lehet Játsszunk mindenki mást
Örök szerelmet én Knöpfler úr tárgyalást

Az ágyú mennydörög Fekete füst az égbolt
Knöpfler okos legény ötezret tartalékolt

(Aztán a partra vitték ott lőtték agyon
A rakodó kövén a tizedik napon)

1945. JANUÁR 14

Négy téglá, egy lécz: ennyi volt a
lóca, a bútor. Két hasáb
havas fa izzadt, s ránk ropogta
tehetetlen irtózatát.

Pető dél óta sírt. Az asszony...

– S mért éppen őt találta el? –

Fogytán a fa. Vízet ki hozzon?

Lementem. Élek. Élni kell.

Aztán a csönd. Egy kockacukrot
majszoltunk – kész a vacsora.

Rajnik hangtalan összecsukslott.

Hideglelősen nézte ablakunk, hogy
arcunkba döf a hold reflektora.

1945. JANUÁR 15

Gettó Kiégett fűszerüzlet

Üszkében örökre kilobbant

Szerelmes életek feküsznek

Vádoló csöndjük megfagyott hang

Hordágyon éneklő fiú

Tőből kitépve csüng a lába

Dzsigumalájú dzsiu dzsiu

Tornaórák szilaj emlékei

Csapódnak delíriumába

Tornaórák szilaj emlékei

Haypál tanár úr szaval gyújtón

Edzge a testét aki hazafi

Kötelet mászni bakot ugrani

És három haskelep a nyújtón

Magyarok vagytok magyarok
Csak én vagyok alacsonyrendű
Tegnap eltűnt a szomszéd házsarok
Az egész világ tántorog
S mint éhenhaló lassan eldül

Íme hát itt van a haza
A fajtiszta lovagi nemzet
A hármashalom A nem nem soha
Koncolnak ölnek kivégeznek

Új szállítmány friss tetemek
Egyik a másika felett
Átfordul hősi haskelep
Utolsó rémes tornaóra
Az egek is velük forognak
Emlékük húruk is lerothad
Vér és hó zöld arcú halottak
Itt heversz hazám trikolorja

1945. JANUÁR 18

Emlékezem emlékezem
A csúnya fekete lányra
Ölébe vonta a fejem
S mákot öntött a számba

Mindegy Lehet hogy meghalok
Csap és csöbör ez most a munkánk
Meglódul a pince és nagyot
Lobban a petróleumláng

A végítélet döreje
A falon rőt boszorkaárnyak
Lehet-e még jaj lehet-e
Élünk-e mire ránk találnak

Csönd van mi ez a csönd mi ez
Sanyi beröbbsz szája reszket
Szeme mindenkit megijeszt
A vasajtót veri Nevetni kezd
Vége a bálnak Megérkeztek

1945. JANUÁR 19

A kétméteres katona
két arca piros alma volt
a kezében harmónika,
s egy vidám orosz dalt dalolt,
mellette rongyos gyerekek
és öreg, könnyező zsidók,
kis fonnyadt asszonyok s beteg
nem-tudni-merre indulók,
s ő nevetett és húzta csak,
ugrott s tréfásan meghajolt:
egyik orcája volt a nap,
másik orcája volt a hold.

1945. MÁRCIUS 18

Gyötrött, alélt gyermekszemek,
éhségtől alvók, nyíljatok ki!
Golyóvert ágak, kezdjete
lengő tavasszá lombosodni;
eszmélet, szállj a föld felett,

mosd le tetők és szivek mocskát,
némítsd el az önkívület
rikoltását, a hosszú fogság
jajait, fővő poklok részeg
őrjöngését – s szedd végre szét
a hazugságok robbanószerét,
mint aknákat a tűzszerészek!

1945. MÁRCIUS 19

Egy-egy kis szélvész átsuhant
Az Erzsébet-téren tolakvón
Hús lépésre még nedves rögü hant
Lord Bannister a könyvtárszoba-padlón
Ez volt ez volt az izgalom
(Tudtam a könyves kilenckor nyit
Az utcán rozzant asztalon)
És James a süket főkomornyik
Édes dögbűz a tér felett
Tűnődtem ki lehet a gyilkos
Nagyapám mennyit kértelek
Nincs visszaút halottainkhoz
Lord Bannistert ki ölte meg

Füvet zsendít a vér a hó
Paprikáskrumpli lesz ebédre
A tavasz nagy sülő cipó
Rám dől a nap kemencefénye
Élek mily édes bosszu ez
Meggyötrőimet most akasztják
Ki volt a gyilkos Hosszu lesz
Hosszú lesz most már a szabadság

Jerikó
(1968)

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Gyöngyhalász

Leszáll a kincsért a mélyekbe, hisz
mindig akad, mit föl kell hozni onnan.
Sötétlő présként szorítja a víz.
Nincs oxigén. Tüdeje szinte robban.

Már alig bírja. Ám ekkor a gyöngy
kezébe símul – fölvetődhet végre.
Liheg, nagyot nyújtózik odafönt.
Nézi az eget. S indul le, a mélybe.

Két táj közül mindig a másik hívja,
s mindig hiányos, ami kellene.
Fönn tág kék öröm, semmittevés kínja,
lenn sötét prés, s a munka gyönyöre.

Keresztút

Az Opera előadása után, a színházi vacsorák órájában álldogálnak
a kapu előtt. A csókra gondolnak mindketten, de csak
mozdulatlanul nézik egymást. Keretük az ég, a járda, a fal.

Olyan fiatalok, hogy még az olvadó hólé illatát is érzik. Sötétkék
madár a lány, a fiúból tömött ribizlibokrok hajtanak.
Harminchét Celsius foknyi szerelem szorult beléjük, és
most boldogok.

Olyan sokáig állnak, hogy az ablakok még hajnalban is látják
összemosódó rajzuk, s hallani vélik hallgatásuk.

Tulajdonképp nincs semmi természetesebb, mint az ötödik emeletről
fejük felett átívelő test, amely irtózatos hangon csattan
szét mellettük a kocsúton.

A szerelmesek mindebből semmit sem vesznek észre, mereven állnak,
mint bábuk a panoptikumban, szemükben örök önkívület,
kezükben átizzadt kapupénz.

Valami szerelem

Az öröklét reménytelen kékje felől
végesen céda örömhöz

megroppanva az elmulasztott napok
vádjai alatt

a méz fanyar intelmével véredényeinken
szívünkben a társak elrendezetlen dolgaival
tövében tetteink félbemaradt állványzatának

görnyedt hátú asztalok előtt
melyeken vasárnapi kártyák korbácsa csattog

alig hallva már a dobszólók gépfegyver-kelepelését
alig látva a söröskorsók tetején fölpuzózó
gombaalakú felhők hamufehér virágát
alig sejtve az emberi lélek pihegését
a mechanika fényesre pucolt fogantyúi
s az elhárított felelősség statisztikai mutatói közt

idegen magányok egy-éjszakai haladékát vadászva és
biológiai törvények diadalával tömve be
önbecsülésünk hiányait

s ami a legszebb közben jól érezni magunkat
röfögni az agyatlan vegetáció Kirke-karjai közt
a forintos zenegépek önműködő jókedvével
jaj

valami szerelem kellene itt
egyetlen korty a jövődő italából
mert fiatal arca van minden következő pillanatnak
s szerelem nélkül elfonnyadnak az esőszagú lányok
mert szerelem nélkül elfonnyad a világnemző cselekvés
s csak az undor burjánjai tolulnak égre

valami szerelem
az elme és a szív frigye
meg a patakiszta szóé
mely sustorogva mossa el az útjába csökönyösödő köveket
s csókkal és pofonnal idomítja magához a más-szándékú
medret

valami szerelem
valami szerelem

hagyjátok végre a sima diplomáciákat
oldjátok el magatokat az egyezkedések zsinórjairól
melyeken úgy rángtok valamennyien
mint Vitéz László vagy a táncparkettek foglyai
minden órában elárulva a következőt
mely ártatlan bizalommal indulna felétek

és ne csak a bérért lökjétek magasba az új életek
otthonait
a közöny kicsinyességét falazva bele egy magasabb
horizont emeleteibe

valami szerelem
amitől komolyabb lesz a lélek mint a vonuló darvak
s amitől kikerüljük a cinkosul feloldozó kacsintásokat

valami szerelem jaj

végesen céda örömöktől
az öröklét reménytelen kékje felé

Tündérsirató

Keserű órán, Vas Istvánnak

A ház, amelyben laktam, ma énbennem lakik. Egyre több
mozdulat van mögöttem, alattam. Rég férjhez adták Ihász
Manyit. Az évek számolatlan fölöslege csontomra rakó-
dott.

Látom a hülyék boldog ábrázatát. Mit tehetek? Rajon-
gások újságpapírral betemetett tetemei felett nehéz, fel-
nőtt tudással élek, törvény szerint és mindig előlről kezd-
ve, mint az élő növények vagy a fűvek, a csökönyösség
zöldjét termelve rostjaimban.

Éjjel sokáig égetem a villanyt. A könyvekben mindig
előkerül a gyilkos. Legalább ott. Én nem akarok, csak olyan
világot, mely nem törpül unott dolgainkhoz. Hevülő ka-
masz-szívvel nyomozok Poirot-val, a mesterdetektívvél.
Kétszáz oldalnyi munka a bűnöst a bitóra lökni, s örven-

dezni, hogy ártatlan a többi, a zord üzletember, a lady s a lord. De mit tegyek nappal?

Micsoda aranyzöld ígéret villózott a gyerekkori kerti fenyőfán! S micsoda ihletés volt az apró sofőrlány, meg a mesekönyvek tündérccsapata! Látom-e őket valaha ily eggyé fonódva a remegő nyár taraján? Hol az a tündér? Hol az a lány? Micsoda sírás fojtogat? Mi ez a vad vágy?

Már énbennem lakik a ház, amelyben laktam. A gyerekkori kertajtó becsattan. Ihász Manyit régen férjhez adták.

Firenze

A hivatalnok nem hitte el hogy a vízszint csakugyan egyik napról a másikra eh marhaság ráérünk holnapig ezek ott fent mindjárt összetojják magukat különben is micsoda állati költség ennyi műkincset csak úgy egy fűttyre innen oda most álljak neki egy egész teherautókonvojt a végén még kisül hogy potyára azt meg ki fogja megfizetni szépen megvárjuk mit hoz a holnap úgyse lesz semmi a víz kicsit feljött majd lemegy és a képek is maradhatnak legalább is reggelig az tuti hogy addig kár bármit is Tina estére saltimboccát főzött direkt a kedvemért mit szólna ha egyszerűen nem mennék nahiszen karácsonyig se eresztene az ágyába ezek ott fenn mindjárt betojnak de most honnan a nyavalyából kerítsek sofőröket és egyáltalán hova is vinném ezt a sok hülye mázolmányt az emberekkel törődnének inkább de úgyis lemegy a víz az öregapám se látott olyat hogy itt kiöntson persze legokosabb most hazamenni a saltimbocca majd holnap reggel — — —

aztán a víz esetlenül és a legelemibb illemtudás nélkül megállt a nyolcszázéves kápolnában mint részeg tehénpásztor aki

összeokádja a bazilikát és az öreg épületek olyanok lettek mint aggastyánok akiknek egy garázda suhanc az arcába köp de csak azok sikoltottak akikre a ház beomlott vagy nem sikoltottak úgyse hallani semmit ebben a förtelmes zubogásban Jézus mi lesz velünk a víz a víz és amögött is a víz a könyvtárak végül is megadták magukat iszonyatos amikor az ostobaság egyszer nekilódul és térdre roskadtak az oszlopok mint imádkozó szerzetesek a Paradicsomkapu köveit elmosta az ár mint fiúkat akiket anyjuk mellől harapott el örökre a front és jajgattak a képeken a Krisztusok hogy még egyszer meg kell keresztjükön halniok belefúlva a szennybe amely rég nem az Arno ez itt egy mormogó piszkos elmebeteg a vihogó Van der Lubbe az égi Reichstag előtt iszonyatos igen amikor az ostobaság egyszer — — —

mert bűnösök vagyunk mondták a papok ezért büntet az Úr különben hogy is jönne ahhoz egy civilizált ország Európa közepén most aztán megkaptuk tessék a sok istenkáromló szentségtelenje igen miattuk és érettük kell minékünk is látjátok felebarátaim százezer személygépkocsit szólított el az Úr hogy magatokba szálljatok és fennen hirdessétek az ígét mint ahogy Egyiptomra is rábocsátotta vala sáskáit mert ti persze már a közigazgatásra kennétek ezt is hogy folyamszabályozás megkotrás mellőzése óvintézkedések elmulasztása mintha bizony emberi óvintézkedés bármit is hát miért nem látjátok a sújtó kezét amely intő jelül ivadékaitoknak miért kellett hallgatnotok az istentelenekre a Pápa Őszentsége személyesen imádkozik értetek bűnösök és kiutalt segélyként harminc millió lírát ugye milyen jó most hogy volt neki marhák hát minek folyton ugrálni most talán jobb a háztetőkön vonítva pillantsatok végre lelketekbe in nomine patris et filii — — —

és a festő aki sokszáz éve nem él már de hatvan évet eltöltött ezen a földön és minden pénzén festéket vásárolt hogy megváltásul az emberiség szájába adja a Madonna emlőjét mit is tud arról a festő hogy most hal meg végérvényesen és örökre hogy abból az emlőből víz ömlik immár víz víz víz és a vegyigyárok olaja már nyargal a habokon hogy fekete nonfiguratív hisztériává dolgozza át hat évtized megkínlódott álmait egy ember életét beszélük a múzeum teljes anyaga valamenynyit leltári tárgy jóllehet a katonaság dehát mit lehet tenni először az élőkön kell segítenünk csak hogy ez is élő volt mostanáig drága barátaim és hogy sikolthatna egy régen halott festő hogy mentse meg valaki azt a kevés időt a születése meg a halála közt — — —

a hivatalnok nem hitte el hogy a vízszint csakugyan egyik napról a másikra — — —

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

A téli város

Sóhajt a tél a jégvirág kinyílik
És kékre fagynak a lovasszobrok
Kőszárnyú galambok feküsznek
Elnémult esték szénporában

Őrt állnak az oszlopsorok és
Akár ólomkatonák
Lassú menetbe fognak amint
Megkondul a hegyek harang-sziluettje

A hideg farakás
Az erdő felé fordul még szagával
Benne hajlongó aranyzöld táncok
Emléke dermed ropogó keményre

Vörösrézfényű kocsmablakok
Pengnek zörögve mint a hamispénzek
Az ajtón egy öröktől készülő
Bőgőfutam az útra tántorul

Kutyavonítás mered fölfelé
S az ónos égre freskóként tapad
A halott folyót sirály búcsúztatja
Sírtábla fehér sírtáblára torlad

Tüzek pattogó vígsága kellenék
Egymásra fénylő orcák hagymaszagú szobákban
Szekrénytetői almák ráncosnéne-mosolyai
Órák ketyegő emberi csöndje

Vagy dal kéne dal hogy piros zászlóival
A tagolt térségek gyászát elűzze
S felcsapódó ablakok reggeli tornája jöttén
Megbozsgassa a didergő levegőt

Roppant kövek alján állnak a szeretők most
A remény műemlékei
S összeszorul a szívük mikor eszükbe jut
Milyen magányosan ülnek a padok a parkban

Szilveszter

Nem, édes úr. Az érved mind silány.
Bajod fújod ki? Gyönyörű kis eszköz,
mondhatom! És mire? A trombitán
az óév úgy száll ki, akár a szeszgőz;
álarcod alatt pótlására kész
– mámorod múltán – a nem-papendekli
hétközi póz, mely mindig oly merész
a megtehetőt is nem-megtehetni;
aztán a pezsgő meg egy sunyi vicc,
durran a poén imádott dugója,
percek gyöngyöznek, és te fölnyerítsz,
ma éjfélig csak neked jár az óra;
de mi lesz aztán holnap, édes úr?
Vajon a hajnal, mely majd kipirul,
ráébreszt másik mondanivalódra?

(Uram, sajnálattal kell közölnöm, hogy ön egy marha, amelyet az aléptítmény határozott meg. Most mi baja velem? Naponta huszonháromezerhatszáznegyven úrlapot lök elém a futószalag, s nekem valamennyit le kell pecsételnem, az X-szel jelzetteteket kétszer, ha pedig egyet elnézek, levonják a fizetésemből. Én ordítani akarok, tisztelettel.)

És vonítanak a dudák és akár megbomlott idegek a szerpentinszalagok rángva elszabadulnak a vendég pedig középen áll és szeretne egynemű lenni az egyneműekkel ordítani az ordítózókkal de szívből üvölteni csak belül tud kételyek és önmarcangolások párnázott ajtaja mögött meghallhatatlanul ahogy a haj is nesztelen őszül így áll a vendég a homo titubansok karéja közepén micsoda hadsereg lehetne belőlük az állóhelyek meg a felsőtribünök papírtrombitás reménykedőiből talán még a hamisság Jerikói is leomlanának ha egyszerre fújnak de mind csak magának magáért magáról magával magát és csakazértis hangosabban túlríkoltva a szomszéd magány visításait csak fújni kiszakadó tüdővel mint az utolsó ítélet berúgott angyalai fújni az elszédülésig hiszen ez most a gyönyör a vallomás a lélek földöntúli kirajzása az idők teljessége a csakazértis győztes gól a kilencvenedik percben a jobb felső vinklibe kisapám na ugye megmondtam ezt már nem meri lecsalni a rohadék hát mégis van isten jaj micsoda sereg lehetne de ki ad nekik méltóbb fájdalmakat kicsoda mondja meg nekik hogy a boldogság is néma mint alvó asszony az ölelés után így áll a vendég a tömeg közepén s most egyszerre az egymásra kopírozott filmképek áttűnésével Martin Luther King négerrei jönnek trombitálva a csikágói körúton aztán egy roppant fekete fej premier plánban Armstrong egy papírtrombitán fújja a bluest majd Jézus Krisztus rádiónyilatkoza-

tát közvetítik a zsebrádiók csak alig hallani a dudáktól pedig arról beszél hogy meggondolta mégsem elegendő kenyérrel visszadobni a szuperszonikus bombavetőket aztán a hangja elvész a zshivajban mert papírtrombiták szirénáznak Hanoi-ban légiriadót és nyomjelző petárdák robbannak Saigontól 45 kilométernyire ide hé ide valaki rosszul lett a mentőautó sikolya mint anyáé mozdulatlan gyermeke fölött ez is önkifejezés ugyebár aztán ismét csak a pezsgő durrog de már ritkábban és a járdaszélen törött szilvapállinkás-üvegek üres töltényhüvelyeit lepi be lassan az újévi hó — —

(Istenien mulattunk, mama. Volt ott egy savanyú hólyag, azt láttad volna! Esküszöm, nem lehetett ki minden kerek.)

Jerikó

Hetedszerre a fal mégis leomlott
A toronylakók hahotáját
Lezúduló kövekkel őrlötte nyüsztetéssé
A rezgésszámok forradalma

Hetedszerre

A hülyék mindig hatszor nevetnek
Miért hogy a fizika győzelméig
Örökké hat vereség van
Megkeserítve végül a diadalt is

Hetedszerre

Istenem micsoda részeg gyönyörű hit kell
Egy várost féltucatszor körbetrombitálni
Hatszor hallgatni végig
A bástyafokok értetlen vigalmát

Fenét hetedszerre

Már az első fúvás elindítja a
Kövek reszketését
Már az első harsonahang halálra marja
A kriptamerev némaságot

De azért hétszer

Hétszer kell körbejárni
A nehéz hittel nehéz hangszerekkel
Nehéz tudással nehéz akarattal
Hatszor zokogni fújva s aztán az omladék
hegyén is
Hetedszerre

Filozófia

A lehetőség végtelen,
de ami lesz, csak egy.

Még ami lesz, is végtelen,
csak eredője egy.

Az eredő is végtelen,
csak tanulsága egy.

A tanulság is végtelen,
de aki vagy, az egy.

Csak egy – de egyben végtelen
nagy számú, külön-egy,

más-más irányú végtelen,
mely egy irányba megy.

Négykezes

*Hunschénak, a magyarországi deportáltak
egyik hóhérának fölmentésekor*

Menüett-lelkű nagyanyám te meggyilkolt s régen a múltba
porladt

Az emlékezés őrtornyai körbeforgó pászmájukba vonnak

Nagyanyám kinek tűnő egére szögesdrót

Tüskéi festettek ördögi rajzu freskót

Kit gáz fojtott s kemence sütött meg hiába kiabáltál

Kit jobbomon érzek ma is akármely zongoránál

Nem hallik hangodból a taktus hogy tétova ujjaim vezesse

Mint közösen kiharcolt harmóniára tanítottál a négykezesre

Hiába szerettelek ügyetlen botlott a zongorán az ujjam

Más csoda sürgetett más parancs lökött hogy csak

őt tanuljam

Honnan is tudhattad volna te mindezt Még hallom

ahogyan sírva fenýítesz

Rigók fecsegték gyerekek szaladtak s közöm volt mindegyikhez

Meccs bizsergett a gombjaimban azt vártam Pityu már

mikor hív át

Mint ünneplőt vetni le a scherzót a rondót az illedelmes
szonatínát

Rohanni le a Majorba játszani ugrálni hujjogatni
Te haragudtál Ó ez a harag se volt komoly csak pillanatnyi
Kezemre csaptál – bárcsak ma tennéd! – s folytatta tovább
a húsz ujj

Már álltak a drótkerítések kész volt a gázkamra hogy
belepusztulj

Már készült a láng hogy a ház hogy a zongora égjen
Mért nem hagytuk a fenébe akkor azt a négykezeszt
Miért nem

Csináltunk valami szebbet és örökebbet
Csak azt az ostoba síri zenét készülő tetemednek
Csak azt a csapkodó hamis zenebonát Hát ez volt a
fontos akkor?

Látlak amint kivonszolnak a közönyös barakkból
Látlak ahogy már tudva a véget s búcsúzva kérész
Létedtől immár a halálos fürdő felé lépsz
Látlak – sziszeg a gáz – amint lassan az utolsó börtön
Rabjaként négykézláb kúszol a legvégső négykezeszt
játszva a földön

S ahogy a sziszegő pusztulás süket hangjain túl
Benned egy sosemvolt menüett békéje útnak indul

És bennem is – különös érzés – megmoccan két kéz
Mely nem az enyém de amikor érvelek hónomból nő ki

Az enyémmel hadonász csapkod mert nem képes
engesztelődni
Az enyémmel magyaráz ő a vád el sose némuló tanúja
S ha meghalok másokból hajt ki újra.

Egy csengőszó, egy kocsifék

Egy csengőszó, egy kocsifék,
s a kamasz bennem újra retteg:
hogyan *jönnék*; s hogy valamiképp
eltűnnek újra, kik szeretnek.

Puskát idéz egy ing színe
a legjámborabb férfi vállán:
a rémület, ha messzire
futnék is, biztosan talál rám,

röhög, magához penderít
– játékgombjaim mind elejtem –,
azt akarja, hogy elfelejtsem
a béke gyógy-esztendeit,

átüt ezerszer, mint a gyom,
az örömben is egyre nőne.
Mutatja: él. S én nem tudom,
ez gyöngeségem, vagy erőm-e.

Egy nemlétező tömegsírra

Micsoda rejteketakon
sompolyog néha át
a hatalmatlan hatalom,
hogyan túlélje magát!

Ti alulmaradt feleim,
ti tisztalelkűek,
kiknek pora most itt kering,
mint gyászos menüett,

sajnálak titeket, de az
eszmélet ott talál
egy régi, idilli terasz
kis alkonyainál,

egy pohár bor, egy könyv előtt
(amelyből mi maradt?)...
Tapogattátok az időt,
oly bízva, mint a vak,

s hogy torkotokhoz ért a kés,
a kezetek lehullt,
szégyenlős, balga hitetés
szolgált vigasztokul,

aztán a gyilkos elkapart
s röhögve állt odább.
Ennyi volt hát a lét? a harc?
Ti fennkölt ostobák!

Jámbor példátok merre tűnt?
Testetek hova lett?
Én már nem vállalom a bűnt,
hogy áldozat legyek.

Mi marad meg?

Mert el kell eresztetni egyszer
ágát a világnak,
mert gyümölcs, csillag, ember
egyszer mind hullni fárad,
mivel az idő bennem is súlyosul
(hisz ezért álltam össze külön-eggyé),
s mivel el nem feled e súly,
habár az ember elfeledné — — —

mind aggodalmasabban kérdezem,
mi marad meg a régi éjszakákból,
szétbomolhat-e nyomtalan velem
a régi lélegzet, a kósza mámor,
járdán, tavaszi tócsán spiccelő
estéli zöldezüstök,
nyári mezőszag, ha az őszelő
újbornat ígér már s részeg rőzsefüstöt,

s őrzi-e majd a lázat valaki,
mi én voltam egy másik-álmu korban?
Eleven verssort, nem törli-e ki
a test elmúltá, aki voltam?
Milyen irányba vetsz ki e
parányi percből, s mennyi útra,

papír foszlékony emlékezete,
megmérő centrifúga?

Megmarad-e belőlem legalább
egy csibészes, hunyori ötlet,
ki ráncvető éveken át
meg tudtam maradni kölyöknek?
Öklözőnek, kit hatszor leütöttek
s még hetedszerre is nevetve kel föl – –
Ennyi energia, ennyi többlet
életté nő-e kihunyt életemből?

A maiak, a hamuszeműek,
a sértődősek és beletörődők,
a ma született türelmetlenek,
a jövő férfiak, a felnövő nők
kapnak-e tőlem annyi ihletet,
hogy felelhessenek, ha már az
ivadékaik öröksége lett
a faggatás, s övük a válasz?

Engem a pince faggatott, mikor
elhagytam: „Mit is fogsz csinálni?”
Mauthausen, Auschwitz hűlt hamvaiból
ezt kérdezték az ősök csigolyái,
s a félretaposott lukas cipők,
gyomrok, melyek mint szirénák korogtak,
s a gyomroknál is korgóbb agyvelők:
„Miértünk élsz-e holnap?”

S kiket ezerszám lőttek a folyóba!
S kiket megöltek, pedig ma is élnek!

De minden új gond s minden régi próba
csak gyújtózsínórt adott a reménynek.
Remény! Van, kinek motyogott imádság,
ajándék, melyet meghoz majd karácsony.
Az én reményem? Nézd csak robbanását!
Nézd az *én* robbanásom!

Hangos vagyok? Hát aztán? Ez a dolgom.
(Bár nem ezért fizetnek.)
Igazam – ingyen! – a jövőbe hordom,
az élő igyekezetnek.
Ha nem a papír, elviszi egy ember
(és amíg viszi, új ereje támad)
egy nap, ha el kell eresztenem egyszer
ágát a világnak.

Két magyar művész

HORNYÁNSZKY *Nemzeti Széchenyi Könyvtár*

Honnan indultak ezek a fejek? s e megtorpant szájak, szélükön a kegyetlen vonallal, mely lakatként őrzi a csöndet, a múltat, a hétköznapi irtózatok parányi apokalipszisét?

Honnan, mily tisztavirág álmokon s élő félelmeken át kúsztak idáig e tövisvéste ráncok, melyek mint elektromos huzalok kerítik a koponyák zilált lágerének rabjait, az emlékek fehér-fekete csíkos seregét, az elvesztett éveket, barátok apró aljasságait, szeretők ne tudjam kurválkodását, a szeretetvágy jajgató hullámvérését s a boldogság ritka protuberanciáit?

Miféle drámák térképei e roppant hamuarcok, s a rajtuk óvatlanul átparázsló tekintetek, a csalódások lilás és mértani hullafoltjai, s ez az üzér remény, melynek vitriolja szétroncsolta a lágy, gyermeki rendet, a többé föl nem lelhető?

Micsoda pofonok nyomai e torz négyszögek az arckeret végtelen ígéretében? Hová lett innen a szerelem tónyugodt pillanata, a mosoly, mely úszik és lebeg, mint a nyárfák áramló, gyíkszöld gyönyöre a büntelen szélben, hová a játék, mely az idők teljét kínálta, hová a buzgalom hitetése? Keserű hallgatás kagylóhéja zúg csak.

Elátkozottak, kik ide merültetek e nyúlós, nehéz olajba, kik nem láttok túl a kép keretén, érzitek-e zaklatott tükrötök, mely sorsotok veri vissza? Érzitek-e az ecset rúdját, mely azért taszított e nedvbe, hogy megtisztuljatok?

Levetitek-e arcotok, mint a bemocskolt ruhát, hogy kilúgozva bűneitekből és mezítelen térjete meg e förtelmes utazásból? Van-e még erőtök kinyújtani szögletes kezetek, s átlépni egy gazdagabb kiterjedésbe?

Kétségbeesett griffmadár tart karma közt, nyomorúság, s nem tudja, hol tegyen le.

ROMÁN

A házban a Huszár lakik, de csak nagyritkán látható. A vastag függönyök mögött a titok kitapinthatatlan fenyegetése leskelődik, immár fél évszázada. Korhely cimborák állnak a kapuban, egymást átölelve, trágár vigyoruk ismeretlen orgiákról árulkodik. Miféle ház ez?

Esténkint a vér ragálya hömpölyög végig láthatatlan bel-

sején, összefonódott combok és nedvesen tátogó ölek közt üli torát a csönd, míg végül egyszerre kivágódik valamennyi ablak, s a felcsapó vurslizenében gyönyörtől elrondult férfiak és nők hahotája cserdíti pofon a gyermeket, aki lent áll a macskaköveken és nem bír elszaladni, mert idevonzza a lidércnyomás, megigézi, mint a kígyó, hívogatja nyers piros színekkel, mint hús ha a kéjben megvonaglik. Bumsztadrá, bumsztadrá, hallatszik a park mögül méltósággal és mellébeszélve, s a fák összesusmutolnak, mint a vénasszonyok, mert ők többet tudnak a tisztességben megőszült verkliszónál, s értik az izgatott ragyogást is a Huszár szemén.

Rossz nők áradnak el a konflis-nem-járta utakon, szemük lerágott barackmagjai úsznak a járdák fölött. A lochnessi szörny előkelően félrehúzódik egy homályosabb sarokba, a székhez, az üvegpolc mellé, ahol egy fél agyvelő várja az Ítélet Harsonáit. De csak poros némaság perceg.

Aztán platt-klakk, platt-klakk, felindul az ólomkatonák serege. Lemasíroznak a párnákról és szőnyegekről, kivonulnak a lépcsőházba, lerohanják a várost. A zsalugáterek becsapódnak. Platt-klakk, platt-klakk, a sarki kocsmá és egy mézsárszék megadta magát. A korhely cimborák eltűntek a kapuból. Győzelem. Platt-klakk, a szabadítók mereven és libasorban bevonulnak a pappendekli garnizonba. Sivár, csonkaszárnyú hallgatás marad utánuk, s egy hangtalan, girhes kutya bicegése a kihalt telkek között.

Másnap minden kezdődik előlről.

S előtte még ott van a puttonyok próbatétele meg az
„Eddig az enyém”
Büszkesége mely megrezegteti a gazdák hangját s az örömet
elsavanyítja

Hogy végül ecet csordul ki ajkadon *A király lovai*
A király lovai mind odajárnak inni

Elárad az ének
Elöntve a gyötretések évezredes rétegeit és befolyva a
csontvázak bordái közé
Végignyalja a csigolyákat mik ezért az „Eddig az enyém”-ért
kifordulvák
A hasba döfötteket kik attól a perctől csak hősiek némaságukkal
vesznek részt

A közhelyek anyagcseréjében
S az élőket kik fehér kihajtott inggel hetvenkedve állnak jövődő
sírjukon

S perecet ropogtatnak

A király lovai

A király lovai

Mikor is szökött el tőlünk a gyermeki öröklét
Mi történt velünk hogy mindig mindenütt idebotlunk
Hogy szüntelen kifordított időben kell mozognunk halottak
forró párzásai
Elevenek zörgő szkelettjei közt az örökös nincsenben
a kiegészítésben
Mint szaggatott vonalak a kocka elfödött élei helyén

Mind odajárnak inni

Mit bírunk kimenteni a közöny hájas mosolyából
Milyen tüzeket borokat szerelmeket
Gyöngeségünkől milyen dacot
S micsoda dalt a fogcsikorgatásból?

RADZITZKY

A Léthe vizein a szakállas remény még
Föléled s úszni kezd Micsoda vad roham
Csak ez kell Levegőt Már régen nem a szépség
Már csak egy pillanat amelynek arca van

Mezítlen díszmenet görlok vagy katonák Oly
Mindegy csak véredet szomjazzák Eltalál
A nagydob hogy lehullsz a bárszék magasából
Fölfog-e még vajon a Saint Tropez-i nyár

Vonít a szakszofon halott lehet a háznál
Utalvány-isten öl Vele nem bírsz te se
Rumbatók csattogat hol füstölőket ráznál
Egy örült zenekar vidám S. O. S.-e

Kyrké kondája ez Indulj Penelopédhoz
Kérők bandája közt sem árult soha el
Gyönyörű lesz a múlt mit karjában eléd hoz
És megöelve őt majd rá emlékezel

Ahhoz hogy messzire elláss minek a Mont Blanc
Az uccle-i fák között is kéklík a jövő
Mint nagy esők után a tócsa keréknyomban
Még jön létedre lét Az élet évelő

A boldogság szonettjei

SZAVAK

Szavak? Szavaink? Minden meghajol
a test beszéde előtt: csak hajadnak
sötét érvei, mik bennem maradnak
(szemöldököd keleti íve oly
vallomás, amely életünkre szól),
hogy mit érek, nem szóval mondja ajkad;
lényünk külön: akkor beszél, ha hallgat
s egymásnak csak létével válaszol.
Síma nyakadba arcom írja, hogy
hajlatai közt mily otthon vagyok,
s mert enyém körül karod hirdeti
az értelmet, mit én adok neki,
ölelj, mint soha, úgy ölelj – gyere! –
hogy még a vers is némuljon bele.

TÖRÉKENY, SEMMI

A boldogságnak bárgyú arca van,
de annyit voltam immár szenvedő bölcs,
hogy örömünkből az első előőrs
épp elért s ernyedek már boldogan,
fekszem melletted gondolattalan
és ámulón, mint kis kölyök, először;
páratlan bajnok, egy ujjal legyőzől,
csak érints meg és megadom magam.
Harmad százada (s hány ezrede?) várlak,
rémület burka, s oldás, tiszta párlat,
kit elkerülnöm nem volt semmi mód;
betelni véled nem segít az ész sem,
hát alázattal és alélva nézem
törékeny, semmi negyvenöt kilód.

MÁR FÁJ

E boldogság már fáj. Ó, ismerem
a tökéletlenséget és a csapdát,
mi elnyel végül (keserű igazság);
a gyönyör első, dúlt perceiben
– már most is, látod? – fájón gondolok rád,
félek a perctől, mely rejtélyesen
és óvatlan kifog majd, kedvesem,
karomból (vagy az űrre, mely lecsap rád,
ha én múltam mellőled); s bármi messzi
s valószínűtlen is most, már kikezdi
kábulatom, a frissen-rámborultat...
Jaj, hogy élhetnénk vaksi nyugalomban:
minden örömünk alján fájdalom van,
boldog szeretők, szegény nyomorultak!

A boldogtalanság szonettjei

Eső

Szakad két napja, irgalmatlanul.
Dörög az ég, tűnő záporra zápor
és új villám hasít le, nem világol
a nappal fénye; mint a láva, hull
a meleg eső, dobol, nem csitul,
lábnyom-mintákat vesz a sűrű sárból
s elkeni őket, bokázik, ficáncol,
ezüst tallérja szanaszét gurul.
Lábnyom-minták! Sáron, latyakon át,
hólyagos bőrrű tócsákon keresztül
futnék feléd, elázva mindenestül,

ha te akarnád, ha te mondanád!
Csönd van. Az eső zörög csak ide.
Hát azt hallgatom, s várok. De mire?

NYOMÁT A SEB

Mit várhatok, ha test és szerelem
s az idő oly sok érve is hiába?
Érted szoltam rá minden kis hibámra,
hogy jobbik énem legyen csak jelen;
egyszerre voltam tűz és fegyelem,
pörkölő vágy és gyengédség határa,
s most szélütötten nézek e hiányra
és nem értem, hogy mért nem vagy velem.
Minden gondolat benned folytatódik,
oldalamon se lehetnél valódiabb,
csak egyetértőbb s természetesebb.
Hogy halljalak, befelé hallgatózom,
mert megtartalak én már bármi módon:
mint medrét folyó – vagy nyomát a seb.

Mindenben ő

Szemem révedő, mozgásom erőtlen.
Csókja бүrkével vérig telítődtem.

Fekete haját, kán-szemöldökét
hozzám dörgöli a kaján sötét.

Járhatok bármi távol tájakon,
csak azt láthatom, mi utána von:

a súlyos tavaszt s a lombok tömött
áldását mások szerelme fölött,

az édes szelet, mely szoknyák után kap,
és őt, őt mindig! Nyaka vonalának

valószínűtlen s ismételhetetlen
ívét, s a szemét, őt, őt mindenekben,

minden kis jelben őt, reménykedően...
Mindenben ő jön. S minden jön, csak ő nem.

A második utazás

Mikor az otthon félig romba dőlt,
s Penelopé bomlott és részeses lett,
Odisszeusz ismét elhagyta őt,
s tengerre szállt. Az kék volt, mint a kezdet.

Eszébe ötlött az a régi út,
ifjan mely űzte kalandról kalandra,
a sertésekké lett vidám fiúk
röfögése, és Kyrké buja hangja.

De mégsem őt: a tündér másikat
látta a tenger kékjén és az égen,
az Ígéretet, amely elmaradt,
s mert elmaradt, meg is nőtt észrevétlen.

Mért hagyta el? A korcsért, akivé
aljasodott a hajdan édes asszony?

Kiköpött. Igen: Kalipszo felé
hajta most is, mint rég, a legvadabb szomj.

Röpült a bárka, s ő emlékezett:
még minden apró zátony a helyén volt.
Scylla, Charybdis – aztán a sziget.
Fölötte, mint a vég, kéklott az égbolt.

S ekkor meglátta, kiért idejött,
a legszebb szirént, aki őt szerette;
úgy érezte, e pillanat örök,
s gyúlt szemmel nézett a Legkedvesebbre,

az egyetlenre, ki a sok-sok évi
gyötretésben is üdve lehetett...
Szerelmes volt, ember volt újra. Férfi.

És Kalipszo már nem ismerte meg.

Kutyák

Egy öreg kutya követett egész délelőtt.
Kiválasztott ég tudja miért a sokezer
láb, arc, mozgás közül szegény.
Reménye engem szűrt ki oly sok
magány közül, megérezhette tán valami módon
a társtalan üresség kapkodó,
melegvágó kis sikolyait bennem,
s félszemmel figyelt, nem hagyom-e el
egy szörnyű, áruló pillanatban.
De mit tehettem volna jót neki?

Nyakörvtelen és kóboran, kitagadva
a sülő hús s az otthon jószagából,
éhesen s elveszetten is
gazdagabb volt nálam, látod, még ő adott
egy fájó délelőtnyi vigaszt,
hogyan akad azért, ki tudja
jóindulatom, s gőzölgő kenyér-szívem
jámbor didergéseit – igen, az állatok
szeretnek engem (még a szúnyogok is, kedvesem,
meg a békák, akik testvérükké fogadtak, mikor
nyelvükön szóltam hozzájuk), de jaj,
hozzád hiába verődöm, téged hiába szűrtelek ki
oly sok láb, arc és mozgás közül,
nem tudom nyelved, s szólván csak nyüszíték,
kóboran, az örömből számkivetve.

Kérdés

Fekete haja volt és
sárga pulóvere.
A többi mindegy.
Nem haltam bele.

Jobb lett volna talán, ha
megvonja magát tőlem?
Vagy jobb az az egyszeri este,
amely itt maradt, noha ő nem?

Megoldott dilemma rabja,
mi kevesebb, s mi több:
hogyha a sajtós, vagy ha
a sóvárgás örök?

Egy szerelem szilánkjai

Föltép a szerelem, mint útburkolatot.
Megrándul egy gyökér, mely régesrég halott.

A kövezők kalaplevéve nézik.

*

Mikor a tó színén a remegés elül,
még marad valami izgalom legbelül,
megfoghatatlanul és reménytelenül.

*

Mindenki csak vázlat volt e vad
szerelemhez, mely torzó maradt.
Nincs szeme, de egyre néz.
Nincs szája, de megharap.

Semmitmondó minden, ami kész.
S örök egy-egy éhes és
bevégzetlen mozdulat.

Boldogság

A könnyedségben is a súly
az érdekes. Látod, soha
nem ujjongok. Most sem, noha
ma boldog vagyok, olthatatlanul.

Boldog vagyok, akár a kő.
A világ szellős, tág öröm,
Áramló béke. Ami jön,
már bölcsen elviselhető.

S mindegy, mi jön majd és hogyan.
Más leszek, mint ami vagyok.
Ez csak átmenet. Ezek amolyan
üresen végzetes napok.

Öt szerelmeslevél

1

Hát néven-nem neveztem gondolat,
vagy, érzés bennem annyi sem maradt,
hogy elsuttogjam végül is neked
e termékenyítő szédületet,
ezt az apás, mégis kamaszkori
lázat, mit mondok, – *neked* mondani?
Ha van szavam, azért, mert *te* találsz.
Hogy ne szikkadjak, te vagy a kovász;
hogy ne vérezzek – asszonyi erő! –
te kötözöl, orvos, sebem-kenő;
s én, ámuló, két? kétszáz! éve már
állok, mint kire eső hűse hull,
kétkedve, félve, bűnös-szótlanul,
szerelmed tárt kapuinál.

Mindazt, mit el nem mondtam még neked,
 a térdemen keresztbe fektetett
 Saint-Germain körút zajos hangszerén
 pendítgetem, fehérizzásu fény
 forró és hangtalan ütőivel;
 körül benzingőz: Párizs énekel
 (morgón-robajlón; Radnóti, Ady
 halkabb sarkokon tudott vallani),
 de nem tágitok, olyan messze vagy,
 hát mindig újra kezdik a szavak,
 egy világresznai hidat verni gyűl
 rajuk – de nem, nem, most is egyedül
 maradok (maradsz), ez sem az, nem az!
 Mind elpattan, csak e tömény tavasz
 záporoz itt a Relais-Odéon
 elé kitett kis bisztró-asztalon,
 s már elborulnék én is, mint az ég,
 a varázsról már-már lemondanék,
 amikor fölzeng, nem emberi szón,
 de gépdörejben, alig-hallhatón,
 autó-csordában, fölzeng, fölszakad
 a csönd, a csönd, a jó csönd, ami vagy.

S a rettegés! hogy elveszíthetem,
 ami végtére nem enyém – hiszen
 bár dölýföm épp az, hogy tulajdonom
 nem vagy (ki társ, legyen társ, szabadon!),
 a gyöngeségem is csak ebben áll
 (szárnya-nyesetlen elszáll a madár!),

hát míg röpítne énem jobb fele,
a másik szűk kalitba csukna be,
s mindkettő tudja: övé, nem övé,
azt, ami kéne, elveszítené.

4

Vagy tán csak azért, mert földrésznyre
húzva a vágy följazott idege,
s ha kísértések gyűlnek, közibük
csak a Másik lezárt emléke üt;
tán csak mert nincsen megküzdeni mód,
hisz megtettük már a tennivalót
(a búcsuig), s most csak néznünk lehet,
hogy halványul el oltalmunk, e tett:
ezért-e, hogy a szívünk kapkodóbb
és szerelmünk kegyetlenebb?

5

Aztán egy levél mindent elsimít.
Csak hát vagy öt nap útja Párizsig,
s ki tudja, közben...? Majd a bizalom
szelíd hálója, mely megint befon,
s már füttyögve mosolygom újra meg
a huszárlábú Diadalivet,
e nyugalmazott tábornok urat,
hogy alóla a ló de kiszaladt!
Mit éji rémek, zsarnok háborúk!
Bármi történjék, oly egyek vagyunk,
hogy csalás sincs – hisz az is, aki csal,
a társát hívná sóhajaival!
Mit tehet *más*? Hisz bárki is, nem *én*.

Egy félórányi tévedés szegény.

Jaj, mért nem vagy itt, te... te... (Ide most hamar egy jelzőt – csak ne birtokost.)

Négy szerelmeslevél

1

Hányszor vesztettem eddig el,
mire életet tenni fel
– úgy látszik – érdemes... Be sok
nem-akart estélyt adtatok,
nők, sorsom ajzószerrei,
énemet újrakezdeni!

Mennyit, jaj, mennyit tévedett
magasabb polcra engem egy
engeszteletlen tűz, amíg
az lettem végül is, akit
ismersz: a bölcs, ki tudja, hogy
semmit se tud (s nem tudhatott)
nélküled; aki egymaga
nem lenne önmaga soha;
kiben az egyetlen erő,
hogy bevallja, mily gyöngye ő;
de ki nélküled nem ölel,
s kettőnk nevében éli át
a hiány ősimód iker
és szánandó kockázatát.

2

Kockázat? Pahh! A hiuság,
az csikar, büntet (nem a vágy)
százhuszas pulzussal, hogy a

párnádat rágod éjszaka;
a „mit-szólnak-majd” s „ezt, velem!”
mindennél fájóbb, esztelen
önkínzása, s hogy aki ad,
ki új s új gyönyörrel itat,
ne más, csak mindig én legyek!
Hiúság – férfi a neved.

3

Szerethetlek-e végre úgy,
hogy örömödtől szomorúbb
még tőled messzi esve se
legyek, álmaim hitvese;
s ha egyszer másokat ölelsz,
engem derítsen föl e perc?
Szerethetlek-e önmagam
terhére is, akár a szent,
ki magában békét teremt,
s oly vágyat, amely díjtalan?
Vagy ez az önző és falánk
(mert másképp hogy is mondanánk?),
gőg-élesztette, zsarnoki
bíráskodás volna az igazi
férfi-erő, amely a nő
szemében is becsülhető?

4

Hányszor vesztettem eddig el
hitem, hogy szerelmet siker
övezhet (hiszen csapda és
harcra való szövetkezés,

s ha az egyik legyőzetett,
nyertes a győző sem lehet);
s hányszor lendített újra föl
– hinni! – egy szó, egy asszonyöl,
míg végül ily bizonytalan
lettem, de ezt is boldogan,
mert ez a szerelem: e dúlt,
kettőnkért vívott háborúk,
sosem a béke, csak e harc,
még akkor is, ha úgy-ahogy,
még percre sem lehetsz nyugodt.
Még akkor is, ha belehalsz

Párizs, 1966

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Hármasoltár

(1974)

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Félelem felülnézetből

Uram, a víz folyik, és mégis itt marad. S az állóvizek is: a tengerek, tavak. És minden változik. És a minden örök.

Ülök e víz fölött, s féltem az arcomat, uram. Mert elfolyik, miközben itt marad. S mert úgy látom, marad, miközben elfolyik.

Tudom, azért van itt, mert én is itt vagyok. Többé, ha elmegyek, még te sem láthatod, uram. S ha elmegyek, vízarcom megvakul.

Másíthatatlanul. Most még jó nézni: van. És így sem önmagam e tükörkép, uram.

Ülhetek, nézhetem: visszanéz kényesen. S azt nézi vissza rám, mit önlelkem kíván. Hisz nem lát ő, uram.

Ülök e parton itt, és addig is folyik. Csak ha megszűntetem, maradhat meg nekem, kísérhet sohasem hallott új partokig, zúzó víztorkokig, s pezseghet jeltelen, és szólhat valamit. Bár azt a valamit már nem hallom, uram.

Csak hogyha elhagyom, létre úgy szülhetem. Fölé ki nem hajol, azé a győzelem. Ki más arcokban él, akár maga a víz, és folyni sose fél folyóként maga is: szemet deríteni, hajókat hajtani, sebet hűsíteni, a szomjat oltani, a szikkadó talajt életre bírni holtig – ő lesz az, kire majd a folyó is hasonlít.

Én fölkelek, uram.

Utószó

még úgy látlak nagynéha sikló-
rángású gyors gyönyörben — — —

nagynéha még — bevágott ajtó —
emléked visszadörren — — —

mint párzás után test a testről
a közös múltból sorsunk már leválik — — —

levedlettük a berzsenyes bőr
fiatalkori álruháit — — —

a napon fekszünk és a testünk
nem lel egymásban ismerőse — — —

mi hajdan valamibe kezdtünk — — —
nem ismerlek föl semmiről se.

Országos Széchényi Könyvtár

Arcok

Látod ez itt a kamasz aki félt a misztériumtól ami
a lány volt borzongató varázs delejes másféleség

A diák akit megverték és aki visszaütött arcán ke-
zén az idegenség undora

A férfi a símogató és símogatott ki csak szomo-
rúságát szögezhetette a csalás ellenébe

A hős kinek vallomásokkal és zacskós töpörtyű-
vel áldoztak fürdőruhás najádok

A gyáva kit összezsugorított a fejavadász féltékenység
A bonviván kinek matracán elvérzett az anyai intelmek
klarisszacsapata

A hiú ki úgy költözött a szerelembe mint családi
villába

A kifosztott ki jószóért szomszédoknál kilincsel

A gondtalan kinek ujjai színes petárdákat pattintottak

Látod ez itt az aki és aki nem és akiről nem tudható
melyik

Hogy is választhatnád valamennyit

A levél

— — — mert persze beviszem neked az illető levelét ez így sportszerű s ha nem épp az én magzatom életéért viaskodnál akkor is hősiesség persze Mucius Scaevola keze a lángok közt éget hát éget mit tehet róla elküldték beviszem be kell vinnem s persze biztató és könnyed mosollyal (erkölcsi normáim!) de persze kialvatlanul és kihűlve és kicsontozva és dohánytól lepedékes szájpadlással s közben persze az átfedés a kétféle szorongás stressz-feszülése a gyomoridegekben a megmarad-e nekünk s megmaradsz-e nekem kettős kérdőjele meg persze a méltatlanság-érzet valahol hátul hogy milyen ide nem illő és ostoba ez az egész sőt szennyes is bizonyos vonatkozásban igen a hamis arányok miatti szégyen de persze az összefonódás fölmérésének hiúsága is a fogalmazás mely egyetlen szilárd szövetségesem miközben viszem be neked az illető levelét és BUROKREPEDÉS hallom TALÁN LETAPAD és látok egy láthatatlan parányi arcot mely te vagy és én vagyok s persze megint rágyújtok s viszem a levelet a főváros extraszisztóléi közt s talán letapad gondolom talán még letapadhat szerelmünk burokrepedése — — —

Nel mezzo del cammin

Nehezen hordlak. A lélek valóban
érzékenyebb, ha a test lankadóban.

Tudom: mi eztán ütne át, a seb
be nem hegedne. Minden véresebb

és véglegesebb is, mint vala máskor.
Korosodván, félek az árulástól.

Mímelhetnék tán közönyös fölényt
szerelmi bajvívások hőseként,

de bennem az *én* régóta *mi* ketten,
új összetétel, széjjelszedhetetlen;

mint bőr, mint agykéreg, mint anyaméh
borítlak s vizlek – milyen sors elé?

kézen fognálak, el ne távolodhass,
szorítanálak, ablakot sarokvas,

kötnélek pányvára is – nem lehet,
csupán a romló, rángó idegek

pányvája feszül; vesztettem: szabad vagy;
és győztem: megőriztelek magadnak;

hát látod, győzelem a vereség
és vereség a győzelem – felét

adja az élet mindennek; de balgán
én mindig csak a rosszabbat akarnám,

a szakadatlan diadalt, amely
fél-önmagammá satnyítana el.

Mi kéne hát? Hogy tőlem elrugaszkodj?
Hogy belém olvadj? Nem tudom, csak azt, hogy

olyan nehezen hordlak, mint aki
a tulajdon halálát hordja ki.

A távollévő lenyomata

a szoba röntgen-képen
elváltozások

meszes gócok jobbra tárgulat

szívműködés gyorsabb a szokásos
ürülés telés eltér a — — —
alkalmasint idegi alapon

balra a falon borsónagyságú

egy kicsit oldalt fordul
úgy

nyugodtan lélegezni
mint az ablakok

Párizsi groteszkek

TÖRTÉNELEM

Tours-i Szent Gergő utcájában, félrúd kenyérrel meg némi sajttal poroszkálok, zöld nyári ingben, piros mokasszinban, mint afféle bennszülött. A kis ivóból Sainte-Beuve sandít ki kupica calvados-a mellől, de ő sem ismeri föl bennem a jövővényt. Hogy miért nincs rizsporos parókám? Gondolhatod, *mon vieux*: tisztítóba adtam!

Egy Studebaker ránk tülköl. Ejnye már, nyavalyás modernjei. Ezeknek csak amolyan turista-érdekesség a mi kis macskahúgyszagú kerületünk, ahol még a lomha, paposan riszálkodó patkányok is verseket írnak, vagy hetyke torlasz-indulókat pengetnek farkukkal a kanálisrácsokon. Nem is szólván arról, amelyik netán enciklopedista.

RUE DE BUCI

Pompás tengeri szél szaladgál. Meglobogtatja a hazulról frissen kapott levelet, hadd csattogjon, mint a kalózlobogó. Orromon idült mosollyal, a szerelem ronthatatlan felségjelével hajózok át a rue de Buci zsivajgó piacán. Óriási Perrier-s palackok úsznak szembe a fűszeres boltja felől; üzenet persze nincs bennük, dehát elégedjünk meg napi egy híradással.

A bisztrókban vidáman csilingel az automata golyósjáték. Ha az ember megfelelően irányítja a golyókat, kigyullad egy lámpa, a gép átalakul földfeletti villamossá és elvisz hazáig.

MOLIÈRE

A szobából, amelyet fennkölt rendetlenségem átmeneti főhadiszállásul rendelt a véletlenek kétségkívül franciás kocka-

játéka, egy sufni nyílik. A sufniiban – egyre fennkölt rendetlenségem jegyében – mindenféle lomok, bőrröndök (rajtuk két tiszta ing), arrébb domborodó kupacban csomagolópapír.

Itt volt Molière hajdani színházának öltözője. Itthagyták. A Mester esténként ma is be-betér, szórakozottan végigméri a kellékeket, eldúdolja – bár kissé hamisan – az *Une mère de cheveux* című slágert, majd rápillantva vekkeremre, elordítja magát: „Színpadra, lányok! Kezdünk!” Azzal még sebtében belekortyol vörösboromba, rámosolyog a már felöltöztetett, színre lépni kész kofferokra, odapaskol a kíváncsian domborodó csomagolópapírra, s bátorító intéssel visszatér a tizenhetedik századba.

Sajnos, mire a függöny fölmeleg, már mindig alszom.

Magyarázat az alkonyatról

*A Föld mögé bukó Nap
új estét vetít a fejünk fölé*

vagyis az általunk lakott szilárd tömegnek
ama része amely közénk s a Nap közé – – –
vagyis a lángoló hélium-halmazatnak
mitől az élet és a hő a szín a fény – – –
vagyis hát az idő egy olyan tartamában
mikor a lángoló hélium-halmazat
s közénk az általunk lakott szilárd tömegnek
egy része – – – vagyis a végtelen világok
egy közel lángoló hélium-halmaza – – –
illetve az amely hozzánk legközelebb van
s mégis oly messzire hogy még a fénysugár
is nyolc percig hatol e rémes úron át – – –

holott e rémes űr már nem is létezik
hogyha az Orion fekete lófeje
felől — — — tehát ama rejtélyes és sötét
folt felől — — — sőt az űr helyén összetapadtság — — —
pontosabban van is és nincs is rés sehol
és mindenütt — — — nos a fény árnyékot vetít
az égre — — — vagyis a miáltalunk lakott
szilárd gömbtömeget körülvevő elegy — — —

azaz fejünk alá a Föld elé bukó Nap

Tündérkert

(Hét vers fiamnak)

KÉRLELŐ

Piros pille, esendő,
szagos szélért esengő,
rózsabimbón napernyő,
fázós fűvön nagykendő — — —

Színes szárnyú pillangó,
virágokon villongó,
csalitosban csapongó,
lédérclánghoz hasonló — — —

Libbenő és rejtező,
akit hív a zöld mező,
emelkedő, ejtező,
levegőben elvesző — — —

Szellőt szelő kisolló,
becsukódó, kibomló,
te nagyon szép, nagyon jó:
le ne térj az utamról!

JÚLIUSI KÉPESLAP

Víz lobog, ég remeg, izzik a nap,
fut fel a falra a zöld iszalag.

Fut fel a falra a zöld iszalag,
közte a nyár pici gyíkja szalad.

Labda repül, szava játszani hí,
szökken, iramlík a gyors vizisí.

Száll a hajó, fara vad habot ont,
ott meg a cet fia siklik: a komp.

Part közelébe törekszik a hal,
látja, horog, lesi, hát elinal,

nádba, hinárba siet: vacsorál.
Néki e tó vize nagy, teli tál.

LÉGIPARÁDÉ

Morajlik a levegőég:
benne száll a repülőgép.

Nagy légcsavar, teli koffer:
ez meg itt a helikopter.

Belőle, mint lengő kendő,
röppen ki egy ejtőernyő.

Folyó várja, motorcsónak,
s a mosoda utolsóinak.

KATICABOGÁR

Pöttyös Kata, pici vércsepp,
ki pottyantott ide téged?
Fű hegyében így ragyogni
miféle seb hullajtott ki?

Gyerek lépett tán a kőbe
s véres lett a lába tőle?
Vagy tán a fű maga vérzik?
Vagy a nyár, mely elenyészik?

Pöttyös Kata, pici vércsepp,
ne eredj még röpülésnek!
Addig van nyár, amíg nézlek,
pici vércsepp, pici élet.

ŐSZI SZÉL

Hol vagy, nyár? Ősz van már:
réten a szél csuda gyorsan jár.

Vízen túl, úton túl
áglekopasztani dül-fül-fúj.

Megrángat vén fákat,
sárga levél-kerekén vágat.

Nézd csak hogy fut – hipp-hopp!
Télnek elébe visz egy titkot.

Kergetnéd? Kérdeznéd?
Hasztalan: el sosem érhetnéd.

Szökkenj bár, libbenj bár:
elfut a szél, soha meg nem vár.

SEHOLVÁRI

Seholvári tökkelütött
nagy lakomát főzött-sütött – hű!

Egy fej kelt megtöltött tökkel:
ez volt ám csak a töltött kel – hű!

Öntött reá savanyú bort,
hogy nézni is sanyarú volt – hű!

Szórt rá mákot és uborkát,
diós hurkát, májas tortát,
cukrot, lisztet, sót, darát,
rántott ürge sódarát – hű!

Miattad volt, kelkáposzta,
a vendégek eltávozta – hű!

TESTVÉRHÍVOGATÓ

Nőj hamarébb, baba, kistestvér,
Hadd tekeregjünk ketteskén
Kertek alá meg a cserjésbe,
Én és te, én és te – – –

Csudajó dolgunk lesz együtt,
A világ fáját megszedjük,
Bújjuk a rétség szép zöldjét,
Fújjuk az ég kék léggömbjét.

Alja kufárja, ha orrol ránk?
Talpa alatt két forró láng:
Mi vagyunk, mi leszünk égése,
Én és te, én és te — — —

Hanem a szegény, az hozzánk áll,
Vele fürdünk meg a forrásnál,
Mi a kenyerünket szétosztjuk,
Mint a csibéknek a kotlós tyúk.

Két kicsi fecskék, felszállunk,
Patakok partján meghálunk
— Mosolyog a fa mögül a hold mécse —
Én és te, én és te — — —

Göncöl szekere a röppentőnk,
Harsány kukori az ébresztőnk,
Téli szakállunk: hópelyhek,
Hozzuk a, visszük a jókedvet.

Már soha másként, kistestvér,
Kopni is együtt, kettecskén,
Ahogyan a bunda s a bélése:
Én és te, én és te — — —

Asszociációk

Ismét emlékké halt a nyár.
Az ősz hűvöset szusszan.
Bandi meghalt. Sok éve már.
Azt mondják, hastifuszban.

Október véraláfutás
a hűlő testü földön.
Puskatus ölte meg Gyulát,
talán csak épp, hogy öljön.

Csörren a cserfán a levél.
Később hull, mint a többi.
S még cselekszik is, hiszen él:
vádját a szélbe zörgi.

Abszurd dráma

Országos Széchényi Könyvtár

A vitrinben az ezüst kés
narancsok meleg vérére emlékezik.

De a szatócsok nem tudnak
semmiféle narancsról,
az ezüstmívesek
semmiféle késről.

S úgy hírlik, az asztalosok
sohasem készítettek vitrineket.

Kettős súly alatt

Ne higgyetek harsány alázatombnak:
mögötte ott a gőg.

Kettős szerep, mit untig gyakorolnak
az idült felsülők.

Mert a dölyf: antitoxin a röhejre.
Dilettánsok, zsenik
(vagyis hát mind, ki külön él s perelve)
betéve ismerik.

És súlyát is. Hiszen kibírhatatlan,
mint bármiféle póz.
Csak aljasságod nő e daganatban,
valahányszor csalódsz.

Ráadás-kínná lett. Fakasztanád ki,
vágnađ föl – nem lehet.
Már jobban megaláz, mint bármi, bárki:
reád kövesedett.

Mi egykor védelem volt, elveszít ma.
E kettős súly alatt
nyöghetsz – hiába. Meg ki szabadítna?
Gyűlölöm magamat.

Nyilvános énem beállított fénykép,
s meddőn iparkodom
a vereséghez szokottak fölényét
kinyomni arcomon.

A csodatevő

Az egész testem megfeszül a fán,
és mit adtam nekik?
Kenyér van, bor van mindük asztalán.
De meddig ér e hit?
Hány nemzedék jön-megy, beérve még
látomásaival,
mert nem igazi kenyér az ebéd
és nem igazi hal?
S ha megkapják (hisz ezért feszülök)
a kenyeret-halat,
álom híján az álmodó szülők
hitéből mi marad?
Már nem is tudom, mi a fontosabb
és mi a kevesebb:
a hit-e, vagy hogy igazi halat
s kenyeret egyenek?
A kétely átszögell. Uratok teste
lázakkal van teli.
Lassan körém ereszkednek az este
sötét lebenyei.

Ars vivendi

Mindannak, ami él, növése lenni.
Emberi locsogás mögött az ige súlya.

Hajlani igen: megtörni soha.
Egy lappangó rend előőrseként.

Nem elég lefogni a késelőket,
gaszt irtani, a bor árát emelni.

Diákszállásról kiűzni a csókot,
vagy könyvre nyomni ostobák fejét.

Magasztos eszme sem tehet igazzá,
ha nem tisztelem, ami eleven.

Hát botrányt is, ha kell! Semmi szabályzat
vagy házirend nem tesz birkát heréltté,

frigiddé tehenet. A halak ívnak,
nem kérdeve, hol. És nemcsak az oroszlán

bődülhet el, hanem a borju is.
És egér is cincoghat fontosat.

Sínek? Nem villamos e nemzedék,
hogy jövőjébe zörögve guruljon:

lépni akar! Ahogy viszi a lába.
De konok is: ha meglöknéd, megáll.

Bízz erejében – úgy bízol magadban.
Csak az leszel, ami belőled út.

Szókon túli hang

(1974–1995)

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Három fájdalom

NÖVÉNY

nincs sebével hova futnia
szája hogy kiáltson

csak egy
extraszisztólés mutató pánikja a
műszerfalon

imádkozni se bír
sem ökölbe szorítani
megmaradt leveleit

némán mereszti égnek
erdőnyi ordítását

VÉR

Lövés. Lövés. És világvégi csend.
A borzolt szőrű erdön odafent
alvadó foltok. Némán hullanak
aranyfácánok, vörhenyes nyulak.

Közel a tél. A halotthideg ég
húsában ezer ezüstös sörét.

NARCISSZUSZ

Pilinszky Jánosnak

Hol én nem vagyok, ki van ott?
Ki volt, ki lesz, hol én vagyok?
Mi ez az arc a víz színén?
Ki van ott, ahol én vagyok?

Épp olyan

Ez a kénsárga ég
Mely lángol olthatatlan
Míg parázzsá leég
S mindig új árnyalatban

S e lombon túli lomb
Hát mondjátok meg ez mi
Mert sehogy nem tudom
Szavakkal megnevezni

Tagadni s vallani
Próbálnám szomorúan
S hiába *innyi*
Ha egyszer *odatúl* van

Van s nincs mint ágaközök
Illan egyszerre kint s benn
Csak sejlik – semmi több –
Épp olyan mint egy isten

Csontváry

Holdfény-batáron
Suhan egy álom

Néma estében
Fehéres-kéken

Egész idáig
Házfal világlik

Lovasok jönnek
Urak és hölgyek

Ott hol a tenger
Száz habja reng el

S tajtékja torlad
Ott lovagolnak

Patkó se koppan
Nincs mégis ott van

Tárt karú Jézus
Magányos cédrus

Minden oly halk itt
Nesz sose hallik

Szellő se lebben
Örökre helyben

Ügetnek messze
Elrévedezve

Sötétkék álomi csendben

Bianco

Egy Magritte-képre, Mohás Liviának

Ahogy a lovas lila öltözékben
A hideg erdőn átfűzi magát
Át a fatörzsek cölöprácsa közt
Feltarthatatlanul

Ha kell hát legyen perspektíva-trükk
Mitől leomlik az erdei fogda
És az se számít ha a fák köze
A paripát kettőbe metszi

Tiltó függélyesek mögött s előtt
Lassan ügetve viszi ló s lovas
Nyájasabb tisztások felé
Győzelmes álmát szétszabdaltan is

André Chénier

Lakatos Istvánnak

A Kettős-Létü-Egy vagyok.
A macska s az egérlyuk.
Vagyok holnapok s tegnapok
sora között a félút.

Kettős arcom ki értené?
Más talán szikla, kővár.
Én úgy létezem kétfelé,
mint mérlegserpenyő-pár

vagy mint egy meghasadt tükör,
ahol tulajdon énem
nem két félarcban tündököl,
csupán a repedésben.

És nem lehet kihántani!
törném bár el, ha megtör.
Ne féljetek: szilánkjai
csak engem sértenek föl.

Én vennék fejeket? Nem én!
Én lennék nyaktilóvá,
ki közben értem s védeném,
ki hitét tőlem óvná?

De hite nem az én hitem,
s az enyém benne megfagy.
Ez itt meg, vélvén, követem,
használna föl baleknak.

Országos Széchényi Könyvtár

Jobb s bal lator van itt velem.
Középen függni bűn-e?
múlt s jövő közt, örök jelen
keresztjén megfeszülve?

Jönnék én ellentéteket
egyengető követnek,
de innen és túl mindenek
– ki így, ki úgy – követnek,

hát maradok hasadt tükör,
mely két félarcra tör meg;

a győztes, aki – mert nem öl –
vesztes, kit elsöpörnek.

Egy darab megrepedt üveg,
mely lehull foncsorostul...
A Kettős-Létü-Egy,
ki belepusztul.

1985

A folytathatatlan

Ahogy fölfigyelsz. A kórra?
Vagy némely szokatlan tünetre?
Ahogy megáll benned az óra,
s világ-üvegje megrepedve;

ahogy rád ront és beléd ül
a vágóhíd pánikja: „Máris?”
A nyár ahogyan elsötétül
s lesz benne minden irreális;

ahogy jársz-kelsz még, de már csak
mintegy idézőjelbe téve,
s még álmodban se lépsz a társak
már érthetetlen egyletébe;

ahogy csak te és nem-levésed
maradtok, viaskodva, ketten,
bohócai a szenvedésnek
egy szálnalmas marionettben;

ahogy az idő összeszűkül
s egy más időbe visszaszűkül;

s ahogy — — —

Vész

Utoljára a Tyúkos-dűlőben, a kis élelmiszerbolt előtt, vörösréz zuhogásban. Cekkerek, üvegekkel. Valamiért épp gratuláltál; megismételhetetlen hangod, a fanyar, hallójárataim tömlöcében. Sehol egy fél mosoly, holott mi tán barátok... Barátok? Nem. No nem. Magyarhon ez. Mondjuk csak: kölcsönös méltánylatú két külön-világ. (Már szép ez is.) Te, valahai útnak-indítóm, és én, ki indulék, amint az adatott. Én ott még könnyedén; te már a végső rettegés irtózatában; mindketten cekkerekkel. Örökre ott állsz a kis bolt előtt. Vörösréz zuhogás. A cekker könnyű, csak a szív nehéz.

Hamlet utolsó monológja

Hová lesznek a fájdalmak? A karóba húzottaké? A halálos ágy keresztjére feszítetteké? Tűzben rekedteké, vízbe fulladtaké? Hová? Vajh eltörölhet-e világnyi gyötrelmet halál? S ti, lélek görcsei, megalázás pofonjai, csalatottság csikarásai: összegződtek-e valahol? S mivé? Léteitek hamvain tapasztalat se nő? Lám, derűt kelt csupán ma egy kétszáz év előtti félrelépés, melybe akkor

valaki beleőszült, fejét ivásnak adva s egyre azt
a szemérmetlent látva csak remegni valahány kupa
borban.

S kit érdekel a régi idők Londonából
a hímeknek egy rézpénzért kimért gyereklány
sikátorbéli macskavinnyogása? Hisz nem hallik ide.
Ha fogunk hasogat, nem vigasz minekünk,
hogy minden kínjaink annulláltatnak egyszer,
visszamenőleg. Nem épül bele soha, jó Horatio,
semminő szenvedés a lét irdatlan menetébe,
csak anyáé, ki szül.

De akkor mind mivégre?

Elzúgtak fényes szeleink

Elzúgtatok, fényes szelek.
Nem fújtok már, csak álmainkban.
Hisz vénülön is képzeleg,
kit ti ajzottatok föl ifjan.

A szabadság, a diadal...
Mi minden is történt azóta!
Egyre halkabban szólt a dal.
Siratóének lett a nóta.

Túl sokat hajlongtunk vakon
egy vásári komédiában:
míg másokat vertünk agyon,
azt hittük, így kell élni bátran;

túl sok időbe telt, amíg
egy belső, nemesebb parancsig
elérkezhattünk, csupa-szív
és csupa-hit paprikajancsik

s míg kilökhettük a kezét,
mely belénk bújva vitt a csacska
vitézlászlói hősszerep
ormára: győzelemre, tapsra;

túl sokat hittük, hogy az a
Fekete Rém, kit serpenyővel
csaptunk ájultra: a haza
hóhéra, kit nem résztvevőn kell

új szín felé vezetni át,
de tenni róla, hogy kiveszne — — —
S hogy épp Mesterünk a galád,
elfődte szemünkben az Eszme.

Országos Széchényi Könyvtár

Az Eszme, az még megmaradt,
de nem lép már olyan parancsra,
mit színes rongyaink alatt
ad ki a bábos úri mancsa;

az Eszme bennünk él ma is,
bár epéje is éri szánkat,
s nem tűr oly mestert, ki hamis
hitek felé terelve rángat;

az Eszme sebzett őzike,
tisztább ösvényt keresve lépdel;

de vajon győz-e? s győzi-e,
hogy vigyáznia kétfelé kell?

... Elzúgtak fényes szeleink
és lobogó lelkesedésük,
hitünkön ma már eleink
naív hite az, ami rést üt,

de van oly hit, mely nem naív
és megmarad, bár sárgul őszünk,
mert olyan jövődbe hív,
mit álmainkban most is őrzünk.

Bibó

Köröttünk mindent belepett a por

De minket balgamód
Csak friss szerelmünk érdekelt
A könyvoszlopok sivár tömlöcéből
Kocsmázni hívtalak

S akkor bejött ő hajlott hátuan
Hózentrágeros nímand akiről
Csak azt tudtuk, hogy hír szerint
Nem kóser valahogy

Eská hozott egy stósz szortírozandót
Aztán szó nélkül sarkon pöndörült
Nehogy véletlen megzavarja
Beosztottját ki vélem enyelegve
Kilógni készült épp egy pofa borra.

Ennyit láttunk belőle
Bekötött szemüek
Hályogos agyuak

Köröttünk mindent belepett a por

A tudat aljáról homályosan
Még földerengett egy gyanúsan
Harmadikutas tanulmány a Válasz
Egy 47-es számából mely éppen
E raktár valamelyik szögletében
Sárgult talán a porréteg alatt

Ki tudja, hogyha ott leülhetünk
Egy kupac könyvre csak úgy eldumálni
Ha meghalljuk hogy mi történt vele
Ha meghalljuk hogy mi történt velünk
S a környező világ átlényegül
Mint régi könyv egy újabb olvasatban

De hittünk volna-é neki
E nímádnak e hózentrágerosnak
Könyvstószok cellájába számüzötnék
Mi fölényes mindentudók

Neki a hajlott hátú rabnak
Ki mára por
Ki mára könyv

Fürdőszobai litánia

Hatvanadik születésnapomra

Szólhat a harang itt belül
Az ember meg nem istenül

Ahogy a tükörből kilép
Múlékony mint a többi kép

Megtisztult s mégse boldogabb
fülén alvadt borotvahab

Csak áll – ködbe vesző jelen
Szobra egy gumiszőnyegen

Amit hall tán nem is harang
Kopácsolt csőből jön a hang

A fogolytársak jelei
Nem – cellafala is gumi

Immár egész valója kong
Szenteltvizül kis oktolonyt

Nem immár meg nem istenül
Csak a harang bong itt belül

Lejtmenetben

Füst Milán emlékének

Fáradtan, immár lejtmenetben. Láb a fékpedálon, gyúló cukor a testben. És hát a lélek? Fosztogatók martaléka lett. Hír? Dicsőség? Számított még az is egykoron, igen. Hívások évadán. Midőn a dőre hódító a csúcs – miféle csúcs? – felé tört. Kész nevetség. Hisz út sem vezet arra föl. Vagy jártam volna ott? S hogy épülne ott végre valami? Láttam én útverőket a hegyen: csákányuk egymásra emelték, az ajkán mind a nemzet szent nevével. Te szegény, balga nép! És hol az út? Hol zötykölődöm én? Milyen hepe-hupákon? Segíteni sem tudva senkinek?

Néhány rokkant fa szembesántikál: „Közénk indultál valaha, öreg. Mi vagyunk társaid. A napsütötte ormot meg se láttad: ellepték piszkosszürke felhők, mint menekülők háton vitt batyúi. És visszanézni késő. Jöjj tehát.”

Megyek, barátaim, ti görcsös törzsüek. Az utazásból nem marad meg, csak a pálya íve. S talán-talán egy besüppedt kéreknym.

Az is halványulón.

Tükörmonológ

Ne áltasd, ne dicsérd, ne szánd magad.
Túrd – dühvel bár –, hogy időd elsöpör.
Oly kútból tekernéd föl arcodat,
amelynek láncán nem csüng már vödör?

Ne add a nagyot, lelked ne riszáld:
okoskodhatsz, nem leszel valakibb.
A Nagy Por fátyla ha létedre szállt,
mindaz, mi voltál, kiiktattatik.

Dacolsz? Bravó! Maradjunk ennyiben:
arra még mindig nylik alkalom,
hogy nyomot hagyj (úgy félistenien)
kifogni mégis a vak Tartamon.

Kifogni mégis a vak Tartamon,
hogy nyomot hagyj (úgy félistenien),
arra még mindig nylik alkalom.
Dacolsz? Bravó! Maradjunk ennyiben.

Mindaz, mi voltál, kiiktattatik
a Nagy Por fátyla ha létedre szállt.
Okoskodhatsz, nem leszel valakibb.
Ne add a nagyot, lelked ne riszáld.

Amelynek láncán nem csüng már vödör,
oly kútból tekernéd föl arcodat?
Túrd – dühvel bár! –, hogy időd elsöpör.
Ne áltasd, ne dicsérd, ne szánd magad.

A napon állva

Pilinszky János emlékének

Állok a napon. Úgy, ahogy Te álltál.
Vagy másként talán? Másként, biztosan.
A volt-van-lesz sugárzó nyárja átjár
e stégen, hol ma haldögszag suhan.

Voltál. Szerettél. Csupán magadat nem.
S meglelted-é a békét *odatul?*
Haldögszag suhan. Állok. Mi marad fenn
a szép hitből, hogy lát minket az Úr?

Mindazt, mi él, Te Krisztusban szeretted;
én hitetlenként vagyok védtelen.
Mindegy, hogy hívom, mi végleg lefektet.
A napon állok. S nem lát senki sem.

Retrospektív

Emlékszem Sebestyén tanár úr
De furcsa is volt mint halott
Nem pisszent meg Gorzó se hátul
A vihogás belénk fagyott

A múlt laterna magicája
Hány képet vetít még pupák
Emitt a befogók szabálya
Ott sapkarakás-kapufák

Apánk-anyánk még fiatal volt
Kálmán nem tudta hol a Don
A kocsma nem volt még italbolt
S még egyikünk sem szeladon

A Nagy Ő hej ha ő esetleg
Látná hogy rúgom Én a gólt
Annak ki lefújta e meccset
Sípja helyén sziréna szólt

Tanultunk nemzetsírt megásni
Tűrni az éh- és fagyhalált
Csókolom Noloviczky bácsi
És ő feladta nagypapát

S jöttek új évek új brigantik
A sorsunk mint csatornalé
Mint ürülék-ár úgy iramlík
A zúzó zubogó felé

Jaj kedvesem hiába ápolasz
A mezők párlataival
Az ifjúság akár levált porc
Az öreg testben fölnyílall

Pedig nem volt az jó se szép se
De volt és így volt a mienk
És velünk bomlík feledésbe
Ami még emlék idebent

Országos Széchényi Könyvtár

Jönnek a sofőr-gyászhuszárok
Miránk a végső séta vár
Létünk a földben elszivárog
Mi lettünk Sebestyén tanár

Őszi versenyeink

*Rába Györgynek,
a KÉZRÁTÉTEL költőjének,
öreg barátsággal*

Vesztettünk fiú nyert megint a Sátán
Ki hitte volna hogy lét-roncsa-sántán
Majd ily rosszul vizsgázunk Krúdyból
Hogy nem a húsleves már s nem a kártya
Nem szűzi hártya nem kentauri vágta
Csak egyszer még aludni jól

Aludni úgy hogy még az ébredés se
Legyen istenverése

Frank Jeremiással és bé nejével
Már nincs találkánk tejszínholdas éjjel
A bor savanyúbb s lassudó a vér
Hisz minden porcikánk megjelölvék
És túrnunk kell az égi-földi törvényt
A jelet mit a sors hátunkra cinkel

Tán el se bajlódnánk már Kéhlínél
A szezont végképp záró négydecinkkel

Minotauros

Nézzétek ezt a szörnyet
Nézzétek ezt a férget
Ahogy magába görnyed
Homlokot földhöz értet

A rettegett bikából
Egy vak zug foglya lett már
Ki vala tettere bátor
Ma löttyedt kása lekvár

Kit borzongva kívántak
Törékeny szűzleányok
Egyre halálraváltabb
A lelkén szürkehályog

Ki jött győztes-komisznak
És újult száz alakban
Ma hortyog csámcsog izzad
Már formátlan s fogatlan

Egy-egy ifjonti combhoz
Csak álmában tapad még
Már nem ingerli Knosszoszt
Thészeuszt Ariadnét

Országos Széchényi Könyvtár

Elkongott folyosókban
Hozzá egy pissz se hallik
Görcsösen s mind mohóbban
Emlékeire hajlik

Még töltöznék valódibb
Itallal élelemmel
De alig vonszolódik
Lám agyonütni sem kell

Úgysem int néki új jel
Onnét mi odakint van

Hamarost itt fordul fel
E néma labirintban

S vele a régi boldog
Idő is semmivé lett
Csak néhány bikacsontot
Talál ki erre téved

Súly

Egy pillekönnyű
Súly
Zsengécske kisleányfej
Terült vállamra egykor — — —
E súlytól mely hiányzik
Roppan a vállam össze

Summertime

Mándy Ivánnak

Tűnt nyarak páraburka fojt.
Súlyos csöppeket sírnak a platánok.

Lánytestek, bikinikbe töltve.
Ülünk a napolaj-ragacsban.

Még nem ismerjük önmagunk hiányát.
Még nem fújt el a végtelen jelen.

Uszoda. Klórszag. Szép szerelmeink
még nem vénültek sárguló fotókká.

Gyönyörű koponyák

Gyöngyvérnek

Gyönyörű koponyák örökifjak
Ti kiket le a földbe hajítanak
Kiken ott ül a forma fegyelme
Ti akikben vér vala s elme
Ti csodás emberkoponyák kik
Nem voltatok – egy sem! – akárkik
Örüljetez annak a csendnek
Ami vissza közénk sosem enged

A jövőnknek a hírei vagytok
Ti megannyi kis egykori agy-tok
Amiben már ott ama végen
Sose fáj ami rossz ami szégyen
Szerelem se de kórbeli kín se
Üreges szemetek ne tekintse
Ami bajt fiatokra a sors hoz
Hisz időnk oda innen egy orrhossz

De mirajtunk rút jegyek égnek
Csupa ránc rohadás Soha épebb
A halandó nem lehet itt fenn
Valamint ti kik íme mezítlen
A tökélyt hozzátok előmbé
A ti csontotok egyszerű gömbje
(Rövidest jut enyém is a földbe)
Olyan éppen akár maga Isten

Három pasztell

ESTELEDŐ

Elült a nap. Már minden kis akarnok
fűszál, darázs, kakukk aludni tért.
A tóparton még néhány béka vartyog,
nem tudni, hogy miért.

Mint hogyha soha nem lehetne másképp,
oly idilli a táj.
A fa olajzöld, az ég alj lilás-kék.
Csupán egy emlék az, mi visszafáj.

A virgonc szelecskéket megjuházza
megfontolt szülőjük, a csend.
Az alkonyati egekhez eseng
a nyír fehér fohásza.

BIBLIAI

Már sejlik csak a hegyek tekepúpja.
A fák himbálta felhők mint batyuk
elindulnak a keskeny gyalogút
fölött egy másik, égi vándorútra.

Úrbéli, sehol-sincsen ágról
csüngve alá, egy gránátalma,
melyet a szél minden fuvalma
se rezzent, felvilágol.

Hatalmas, bibliai nyár van.
Teli az éj ezüst szegeccsel.

Mind azt mutatja, merre járt a Mester
még céhlegény korában.

SÖTÉTBEN

Bakacsinján a világbúra égnek
az éjszaka kigyulladt csillagonkint.
Az asztal künn a teraszon, mint
fátylas, fehér kísértet.

Se zümmögés, se kaparás, se nesz.
Csak álmában szenved már ember, állat.
Valamely lassú kínhalálnak
megszelidített mása ez.

Az apró köznapi nyomor
a kozmosz flegmájába olvadt.
Egy régi pillanat fölém hajol.
Fekete szája elnyeli a holdat.

Országos Széchényi Könyvtár

Öregkori önarckép

Ha másképp nem megy koldulok
Ahogy megmondtam még kamaszkoromban
Már jóelőre még mikor
Ribizlibokrok nőttek a szívemen

Ha másképp nem megy koldulok
Tartom a kalapom
Csak a templom hiányzik mögülem
Mivel belém szorult

Egyetlen fölvehető nadrág
Egyetlen mindig újra írt vers
És éjjelente anyás altatók
Ringató veresbor Eunocin

Egy gyerekkori monománia
Még vénen is
Hogy be tudom-e még ezt is fejezni
Mikor még épp hogy van tovább

De közben villany gáz és telefon
A mindennapos csakazértis
Az élet nem egészen
Fizetőképes ösztökéje

És mind eközben
A Fönn és a Lenn
A Künn és a Benn
Mert vagyok ki vagyok

Bekrepált életművész
Cukorbeteg Bacchus

Alkalmi vers a kapitalizmus állásáról
J. A.-nak

1.

Hát ez volna az én hazám,
e két-világ-közötti,
mely már és még nem igazán

olyan, akár a többi.

Itt senkit senki meg se szán;
mi új érték vagy hagyomány,
azt mind illik leköpní.

2.

A szegény kukákban matat
s örül az enyhe télnek.

A pap a menny felé mutat,
de az nem oszlat éhet.

Padlás fölött a tér szabad:
tetőt se hagytak az urak,
lehet szárnyalni, lélek.

3.

Késel az épp-csak-kamasz is,
a fivér itt fivért öl.

Csalunk, lopunk, a nemezis
lecsap, utcán a vér dől.

Itt minden szavalat hamis.

Penészes, koszlott-sárga dics
csurog alá az égről.

4.

Ütik a cigányt, s a cigány
rabol, hogy megélhessen.

Agg gárgyultakon kacagány
feszít molyrágta-fessen.

Van, kinek fél rum kell csupán,
hogy elterüljön ostobán,
s már nincs is gondja egy sem.

5.

Ez hadovál, az uzsorál,
halmozza fel a tőkét.
S míg tótágast áll a morál,
a sorsát nem lelő nép
új eszmélésre, rendre vár,
kiútra (melyet nem talál)
és teli tálra főképp.

6.

A félig szabad piacon
jó ára van a blöffnek.
Nincs megszolgálva a haszon,
kis senkik félrelöknek.
Tombol a szélhámos-szezon,
hát nem csodálkozhat az, azon,
hogy átlépnek fölötted.

7.

A tisztességből – így reméld –
tán maradt némi írmag;
ez mégsem ölt, az mégse félt,
múltjuk fehér papírlap;
van, ki csak tollhegyet cserélt
vagy eldobta a toll hegyét:
itt most könyékkal írnak.

8.

Ki arról beszél, ami van,
ki nem jött posztmodernnek,
ki zokog, mint ma annyian

s őszinte, mint a gyermek,
mint vízi hulla, épp olyan:
elnyeli őt a Nagy Folyam,
mely lehúz s újra felvet.

9.

A tigrist és a leopárdot
tán egy állatnak hitted?
Fogaik, mint a csatabárdok;
mind egymást ölné itt meg.
És annak, aki sosem ártott,
vigasz-e holmi átkos-áldott,
még pénzt se hozó ihlet?

Xénia

Ki szövegköltő, most arat:
modern a hangja („poszt”-ul);
habár a lant, amelybe csap,
kezén naponta pusztul.

Formák? Parttalan áradás.
Egy hulla, szétbomoltan.
Feltörve immár a tojás,
de a rántotta hol van?

Mint kidőlt só az asztalon,
olyan e betűhalmaz.
Meghökken (azt tud, azt nagyon!)
e költő, s nem fogalmaz.

Hol van a dal? És hol a rend?
Szótorony nő az égig,
Új jelrendszert hogyan teremt,
ki nem tudja a régit?

Írja, mi jön, e médium,
tollából dől a kása
és (elméjét mert fűti rum)
a szójáték, rakásra.

Szövegköltőnek lenni: rang.
Élj hát e búvszavakban!
De hol a szókon túli hang,
az a megfoghatatlan?

Hat epigramma

EGY KÖLTŐRE

Több sora jó neki is (minden hetvenhatodik tán),
ám ki nem olvassa, jó sora annak örök.

EGY MUZSIKUSRA

Hogy kivel egy húron? Zalavárinak ez buta kérdés.
Több húron pendül mindig e fürge zenész.

EGY SZERKESZTŐRE

Hogy ki magyar, csakis ő tudhatja, de sőt, meg is írja,
s az se zavarja, ha ezt nem teszi épp magyarul.

EGY SZLALOMKOMMUNISTÁRA

Volt, mikor ő dirigált, de hamar elinalt a dohánnyal.
Munkát így kerül ő – meg jogi nagykapukat.

EGY ÜGYESKEDŐRE

Hol nincs, ott ne keress – így tartja a nemzeti szólás.
„Nemzeti” ő, mégis ott keres, íme. Sokat.

EGY KÖLTŐNŐRE

Szenveleg. Érdeme: külseje. Verset a bájai írnak,
míg Nagy Mestere nyúl – mondjuk – a hóna alá.

Fohász – kihez?

Tedd meg nekem Fölséges Úr ha vagy
(Ha nem vagy legföljebb hiába kérlek)
Hogy elhagyhassam szűk zónáidat
És felszökhessem honába a jégnek

Hogy egyetlen nagy kitárt szárny legyen
Az ellenorkánt lebegve hasító
És érezhessem a hal-kék hegyek
Zord békéjét mert lenni csakis így jó

Hogy meg ne érinthessen semmi hang
Mely tülekvésből születik alatt
Hol korcs ebek kaparhatnékja tombol

Tedd meg nekem hogy mi ma számba csap
Ne fojtogasson mind e sok iszap
És megtisztuljak végre undoromtól!

A Nébó hegyén

Ez már a Nébó hegye, látod.
És nem tiéd a Kánaán.
Csontok lettek a hű barátok,
akkikkel kezdted hajdanán.

Elporladsz te is, némi mésszé.
Homlokodon már ott a jel.
Kit oltalmaz megidéznel,
már mind csak múltadra felel.

Mélyül a sír. Kár tudni, hány öl.
Kihunysz, átadott üzenet.
S veled a sok asszony- s leányöl.
S orrok, szájak, fülek, szemek.

Zenghet, már nem ad semmi támaszt
a dal, a bel- vagy külhoni:
a *Tavaszi szél vizet áraszt*,
a *Star Dust* meg a *Symphony*.

Nyomukban tompa, lassan égő
sajgás marad: a búcsué.
Mózes halódik, s már fölé nő
az ismeretlen Józsué.

Hatvan után

Nyűvödöm. Kétségbeesett
kis sikkantások, valahonnét.

Mintha nem én, hanem a szomszéd
nyűszítene: hogy nem lehet,

hogy nem lesz többé édesebb
a perc, amelynek ura volnék,
s csupán a szokás, az dalol még,
vagy nem is dalol, csak fecseg,

miközben időm lomha súlya
gátol, hogy megifjodjam újra
akár a Főnix, hirtelen...

Gyógyszerek, jég, borogatások
túlján reám mint egy megásott
sír vár a szerelem-verem.

Csonka szonettek

(Baudelaire fordítása közben)

MÁR HIÁBA LESZEL

Jaj, lesz-e még...? Nehéz a test öregedőn.
Szemünket befelé a száraz könny befutja.
A boldog szerelem sokévi minden útja
térképlik valahány kis mélyülő redőn.

Jaj, lesz-e még, szívem, hogy mint mikor sehol
nem volt a vénülés, úgy fusson ereinkben
– s ne elménkben csupán – és oly vadul keringjen
a lázas vér, akár palacknyi alkohol?

Vagy megadjam magam? Az idő nagy vetélytárs,
és minden érv kevés, ha kezemről leűt.
Lassan halványuló, hűlő helyemre lép más,
orrot-fügét mutat: „Eriggy a sutba, hékás”
S már hiába leszel sehol és mindenütt.

MÁR CSAK DADOGHATOK?

Most messze vagy megint, mint negyedszázada,
bár távban közelébb – de mit számít a táv ma?
S ha rád nemcsak e vers, de két karom találna,
vagy akár ajkam is, az mit számítana?

Ha végül másik ágy lesz megvigasztalód
(vagy volt tán, meglehet), szerepem szégyenében
már csak dadoghatok fel-felnyögve, miképpen
az ajkait nyitá átkos panaszra Jób.

Nem, föl még nem adom! Mint forgácsot a véső,
röptetem rólad el, mi tőlünk idegen.
Majd megmérédzkedünk melletted, szívem, én s ő
(ha van ilyen), s talán nem lesz akkor se késő,
hogy leljen új varázst a régi szerelem.

MICSODA HÁBORÚ!

A régi – igen, ő egyetlen fegyverem.
Le csak akkor teszem, ha nincs harcolni módom,
ha nem benned, szívem, de magamban csalódom
s fordul a dárdahegy, az álnok, ellenem.

Mi fenyeget? Mi vár? Mi kecsegtet? Titok.
Ki itt kúszik s szorong: egy bozótmélyi cserkész,

ki harci terepen magát fedezve fürkész
s istápjai: csupán ez alexandrinok.

Micsoda háború! És oly messze a vár még!
De mégsem csüggedek, és meg nem hódolok:
ifjú lennék megint, ha most elédbe állnék,
mert nincs oly testiség, mely pusztá elmejáték,
amíg a szerelem mint gyúlt tarló lobog.

MAJD EZ IS ELTÜNIK

Mint gyúlt tarló, lobog már elszenesedőn
e mezőség, ahol az egykori kalászhok
aranya tiltaná, hogy más mezőkre rászokj,
ha túl nem volna már a rászabott időn.

Semmit nem tilthat ő; semmit nem tilthatok:
kifosztva már a föld, s nem én hordtam a csűrbe
pazarló kincseit, hanem valami csűrhe,
mely rajtam most röhög, s böfög, mert jóllakott.

De terem új magot e megcsúfolt talaj még,
hisz ki-kihajtani a vágya sose szűnt.
Lesz még e szerelem magunknak-óvta hajlék!
S majd ez is eltűnik, mint fölszínről a tajték,
és mindegy lesz, mi fájt, mikor már nem leszünk.

Fagyasztva tartalak

K. É.-nak

*„Fagyasztva tartalak, oly mélységben,
hol immár képnek hatalma nincs.”*

Yves Bonnefoy

Fagyasztva tartalak, pirit és réz között, egy mindörökre megfagyott éjkék és nyárfa-zöld soha már ki nem nyerhető telérjeként. S hányótokat? Egymásra épülő sok lelkes év irdatlan geológiája, hány életet rejtisz? És mennyi álommákövült alakzatot?

A halmazukon idefönt oly vénen trónolok, akár a föld.

Nagy néha mégis vékony gejzír indul el, fölszínre vágyva. De az is, mint a tej egy már fehérebb észak-sarki éjben, megdermed, s mily hamar! Van is meg nincs, s ha olykor megidézném, az emlékezet (haj, de lassú fúró!) beletörik a vízszintes falakba.

És semmi képnek nincs hatalma többé.

Slágerszöveg

Oh dimmi quando tu verrai
Oh dimmi quando quando quando
Valami újra visszafáj
Jaj minden szerelem halandó

Neved e fekete harangszó
Az idők végét kongja már
És rezgése messzebbre hangzó
A sláger dallamainál

Hogy más szerelmek szétsodortak
S hogy külön múltunk meglehet
Nincs semmi *quando* semmi holnap
Csak néhány év mely rég elolvadt
De én ma is – felleg a holdat –
Egy más rétegben rejtelek

Bio-áram

Az eszelős-kék ég alatt
Ezer platánlevéllel
Koszorúzva egy lányalak
Ismét élémbe lépdél
Fölbukkan megint és megint
A zöld fürdőruhában
Testemben azóta kering
Valami bio-áram

Idő múlása nem segít
Se semmiféle üdvtan
Láz-as-forróan is szelíd
Csókját magamba ittam

Erőt adott vagy mérget-e
A kérdés maga meddő

Ő létem telje s végzete
Egyszerre mind a kettő

Utolér akárhol vagyok
S látom miközben áztat
Amint a szomjas csillagok
Szeme tavára szállnak

Dalocska Lolitáról

A kora őszi fák alatt
– Harminchat éve ennek –
Egy nyúlánk kisleány-alak
Mint kecses őz jelent meg

Lolita járt a fák alatt
Rajta kis kurta szoknya
Az ágakon rőt árnyalat
Akárha hajnalodna

Lolita jött a fák alatt
Nő volt pedig gyerek még
S megállt a szél megállt a nap
Helyettem is szerettek

Ketten voltunk a fák alatt
Se jövődönk se múltunk
Egyetlen gyors szemvillanat
S mindketten elpirultunk

Csak ez történt a fák alatt
A gyermek és a felnőtt
Között egy percre vágy fakadt
S elillant mint a felhők

Ki arra járt a fák alatt
Lolita mára néni
De tán benne is megmaradt
Az a mit-tudom-én-mi

S hogy az öregség rám szakadt
Most nem tudom mivégre
Jár bennem még a fák alatt
Miként harminchat éve

...Te acclamo

Szerelem kegyelem gyönyörű epedés
Gyötrellem türelem keserű hitetés
Kinek ez kinek az Ami vagy sose vagy
Küldlek hogy idejőjj Hívlak hogy odahagyj
Alakod ezernyi Arcod is ezer arc
Nem tudom sohasem végülis mit akarsz
Az akit szeretek hű-e vagy hűtelen
Szerelem sokcsomós flagelláns-kötelem
Örökké végigvágsz bensőmon valahol
Ostoros mennyország Gyönyöröm te pokol
Nekem ez nekem az Ami vagy sose vagy
Küldlek hogy idejőjj Hívlak hogy odahagyj

Szerellem szerelem kétféle hasítasz
Bántásod nem bántás Vigaszod nem vigasz
Immáron mit játszol mit kezdhetsz te velem
Gyönyörű hitetés szerelem
szerelem

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Angyalaink alusznak

(1998)

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

A madár

Egyenest belőlem röpült elő a rémalak,
hangtalan sikoly a lilás-rőt égi fődél alatt.
Mint aki megkésett sürgönyt visz még a sötét előtt,
úgy hasította a hamuszín levegőt
s tűnt el valahol a város túlsó vége felett;
aztán már feketélni kezdett a szürkület,
midőn sebesen még vissza is tért – akárha belém.
Mi dolga lehetett ily sietős? Mit tudom én!
De mintha én magam lettem volna, ki még hamar,
mielőtt rácsapódnék amaz égi fődél, akar
üzenni ezt-azt, mit pedig senki nem ért,
mégsem tehet másként – s maga se tudja, miért.

Mindig úgy

Mindig úgy, mintha.
Mintha nem itt. És mintha mindig.
Egy kis hitetnyi örökléttel
jól rászedni magunk.

És szánakozni
a köröskörül zajló
nagyívű szappanoperákon.
Mint aki visszabámul.

Szerelemfáltás kis alattomos
fürgé-zöld gyíkjai?
Immár mindegyikőjük
idegen szívekbe nyilall.

Ami marad, nem a kirojtosult
emlékek szőtte. No nem.
Léptünk nyomai? (Tán.) És mintha mindig.
Mindig úgy, mintha.

Láng

Nem vár már zöldellő hegyhát,
szökellni nem lát a rét.
Meg akarom inni a cigarettát,
a kávéra rágyújtanék.

Meg kell hát kukulni? Meg hát.
Csak van némi dolgom elébb,
míg roskatag testemben egy láng
ily makacsul lobogva ég.

Magyar lány a Pont des Arts-on

Élni csak itthon tud. Idevaló.
És mégis, odaérve
a végtelen, a hömpölygőn folyó
időn át – jaj. Belecsuklik a térde.

Ott túl a Balpart. Gobelins-negyed.
Még ott élt az ükapja
A Pont des Arts-on – ősi üzenet –
a múlt torkon ragadja.

Akárha mindig itt. Hisz hazaért,
pedig másutt van otthon.
Mi hasít így a lelkébe? S miért?
Fél, nehogy földre rogyjon.

Csak néhány könnycsepp. Mást nem látni rajta.
Őket nem bírta visszatartani.
Kövülten állnak kétfelől a Szajna
egynemű partjai.

Hosszmetszet

százéves vagyok kérem sárgább arc mint kabát-
ján a csillag batyuját elejtette húsz év ennyi jutott
hát a tüdön lőtt hörögve idegen szagú hóban Isten
véled édes Márikám ezenkívül Lili Marleen csak
egy nap a világ ahogyan később is mikor szo-
morkás hangulat és macskaköves út plusz csini-
baba s néhány különféle sortűz munkatábor va-
lamint ahogy lesz úgy lesz (betiltva) továbbá két-
szer kettő néha öt és marad is csak ennyi
(lekopogható) a forrón szeretett atya kihűlve már
csupán fiók egy történelmi kolumbáriumban meg
szívküldi és táncdalfesztivál a kislánnyal a zon-
goránál no de hol jár az eszünk csak a csengőt fi-
gyeltük még fáj fáj fáj nagy békebeli dekkolások
a túlélés fortélyai végül a győzelem hogy lám e
tarlott talajfölszinen új élet pezsdül Snack Bar
Pizza Hut – – –

Tangó

Gergely Ágnesnek

Most megakadt rágyújt a papírra mered – az a két sor
Nem foghat ki az elméjén – csak a hajdani dallam
Verklíje pördül-pördül s olykor egy arc betolakszik
(Egykori nyár-üzenet) – no de nem nem – hagyjuk –
elűzni!

Ó ez a tangó – kellene egy korty szilva hogy újra –

Konzerv lesz az ebéd (bab? lencse?) – a fődolog az hogy
Megtakarítsa az ember az ostoba burgonyafőzést –
S közben a két sor amely nem akar – s ezalatt is a tangó –
Meg napisajtó – hat telefon – csökönyös dudorászás
Hang nélkül csak a fülben az agyban – a két sor a két sor

Dankasirályok a párkányon sivitozva pörölnek
Némi szalonna fölött – halmokban a sok dedikált könyv –
Este a tévében krimi lesz (herdálod idődet!) –
S újra az arc s vele újra a hajdani dallam – a két sor
Csak nem akar – pedig ott volt már – megfájdul a térde –
Tölt iszik ez se segít – már el sem ereszti a tangó –

Évek sorhajói

Nem akarok visszahatolni
A múltba mely oly véglegesnek tetszett
S most csendélet csak elnyűtt régi holmi
Mit megörökít egy ódon fametszet

Visszafordulni visszaforgatódni
No azt soha Sodrukban elvihetnek
Az évek fölvonuló sorhajói
Kékje felé egy békés délszigetnek

Vagy ki tudja egy hullámsír felé hol
Még látni hogy egy égi panganéttól
Oly kettészelten mint az életem

Hanyatlík el önnön vérébe fenn
A félhold
Aztán a sötét semmi az elég volt

Az emberélet útjának...

Némulóban a testbeszédem.
Tehetek ellene?
A jó, ha volna benne részem,
már meggörnyesztene.

Amikor vereség szakad rám,
dülleszttem mellemet.
az évek és esélyek fogytán
a pillám sem remeg.

Ha bánat ér, csupán mosolygok.
Az öröm mind gyanús.
Mimikri? Játék? Férfidolgok.
Az ész él, nem a hús.

Megint

Megint november. Megint január.
Megint kedd, megint péntek.
A lesz itt van. És íme már
nyelné is el, mit megérintek.

Hát védjük magunk, míg lehet!
Zöldellnek-fonnyadnak a bokrok,
s nem számlálják az éveket,
a lehetőséget, ahogy fogy.

Megint kedd, megint február.
Most újra tavasz jönne, vagy mi.
Rá se hederíts. Munka vár:
valamit adni. Nyomot hagyni.

Weöres Sándorhoz

*Születésnapjára, midőn ennek magas
sorszámát panaszlá*

Ej, Sándor, drága Sándor,
71 igazán kor?
Tán nem vagy ma is ugyanaz
a koravéнен bölcs kamasz,
kit Kosztolányi egykor
megismert? 71 – kor?!

Nem is kell tán, hogy észrevedd,
hisz ifjan tart a képzelet,
s mit számít a kor annak,

ki eljött kortalannak?
Hadd költögetem kedvedet:
ne mondd, hogy ezt-azt nem lehet!
Az élet, persze, elleng
(itt nem mondhatok ellent),
de ne hagyjon el, amíg élsz,
mi emtetőd volt, a víg élc!
Mondjam Zeust, s Apollót,
kik úgy űzték a „pornót”,
hogyan voltak ezerévesek?
Hát aki náluk képesebb,
hogyan alakjait váltsa,
miért vár biztatásra?
S ha vár, hadd költöm benne fel
azt, kit a test is érdekel,
e kéjenc, akit néha
fölköztet egy-egy tréfa...
Vagy tán – és nem is picikét –
nem állt-e testből is Psychéd?
Csak nem veted le, mint egy
rossz inget, Fairy Springed?
Hadd hívjalak hát költeni
s mint egykor, nyelvet öltetni
(egy nem is messzi múltban
ezt épp Tőled tanultam!)
arra, ki fejcsóválva zeng
fejünkre átkot, a faszent!

Rába Györgyhöz

*Amikor kénytelen volt verseskönyvét
saját kiadásában megjelentetni*

Barátom, mester, cimborám a vészben,
te, szellemedben meg nem roskadó,
örömszilánkok után lóstató,
akire mindig mint bátyámra néztem,

ki mindent befogadsz, mi csak körülvesz,
magányos dzsinn, kamaszos öregúr,
panasztalan jobb-híján-Epikúr,
bajban is értő, hogy mi az, mit élvez:

más megsavanyodik a korral
s önnön sírjára zokogva mutat –
te nem. Te vagy az örökifju agg,
ki új csínyt mindig komolykodva forral.

Mert el nem hagynak ők: a lobbanások,
egy hulló falevél, egy fénysugár,
és körülötted mint hű bástya áll
egy világegyetemnyi háztömb.

Köszöntöm könyved, *saját kiadásod*,
ezt a Thyl Ulenspiegel-i számár-
fület! Megértlek, hisz tehet-e máshogy,
kire a gúnynak angyala vigyáz fönt?

Panoptikum

SZÓKRATÉSZ

Túlélni – eh, mi az?
Nekem az öröklét kell.
Hol a bürökpohár?

GALILEI

Szavaknál fejem többet ér.
Hát jól van, nem mozog, kimondom.
S akkor tán nem mozog?

GÖRGEI

„A végsőkéig kitartani!”
Külföldről biztatott.
De hányan is maradtunk volna akkor?

VILATE*

A forradalmat igenis
akartam. De nem azt akartam,
mit ő akart.

JÓZSEF ATTILA

Ki fűtve lakik öt szobát?
Vagy a cincogó bérű hozna rendet?
Hát nem mindegy, melyik vonat üt el?

* A francia forradalom huszonéves népbírája, aki úgy intézte, hogy egyetlen forradalmár társának elítéltetésén se legyen jelen, majd pedig – hivatali jogával élve – kiszabadította őket, mielőtt kivégzésükre sor kerülhetett volna.

MÓZES

Tudom: vagy, aki vagy.
De meddig érnek valamit
kőtábláid az aranyborjak ellen?

Négy xénia

EZ A PRÓFÉTA...

Ez a próféta is hazug.
„Igazságot!” – dörög, de koncot áhít.
Nem is volt olyan hosszú az az út
az Árpádoktól le a fal-dumáig.

EME RAGACSOS...

Eme ragacsos koszba dermedt
világ fölött a „posztmoderne”
fennén szárnyalnak, mint a béka,
művük már kész pour-épatéka.

Némelyik azt is elfelejti,
hogy a szót milyen nyelven ejti,
valamint, hogy quod licet jó vi-
cc, az még nem licet bővli,

s gúnyolván jelrendszerünket,
egy képzelt Parnasszra tekintget
(mert hát a hírnév, az se mindegy...)
Te föl se vedd. Neked nem inged.

MI LETT TITEKET...

Mi lett titeket, régi társak,
hogy így lenyeltétek a nyársat?
Szellemetek – újmódi próba! –
így fentről húzatik karóba.

LOVASAIT...

Lovasait az Olimposzra
bódult Pegazus fuvarozza.
A Parnassz már csak csupa köd lesz.
Ki költő voltál, beledöglesz.

Egy mű-műfordítóra

A fülhallás hiánya: kincs.
Nem az a pénzlelésé.
A pártfogoltnak füle nincs.
A párfogónak még kevésbé.

Ifjakhoz

Szétesni csak azért, hogy
példázhassuk a világ szétesését?
A sziklaszirt se kezd
hullámmzni a hullámcsapkodásban.

A puszta Napóleonja

Őbenne hinni, benne bízni kell.
A kételkedést megveti.
Mögötte áll tehát a nép, mivel
ő mindig hátát fordítja neki.

Tíz kancsal rím

Dasein
Dizájn

Paradigma
Pőre dogma

Filozófok
Falazó fők

Erkölc
Árkulcs

Cselek
Csalók

Demagóg
Duma Góg

Etnikum
Ütnek ám

Fajgyűlölők
Fejgyalulók

Politizálás
Palit izélés

Időmúlás
Idomulás

Görgei Klagenfurtban

Levelek, levelek... Jőnek Karintiába,
Hogy hé, te Görgei! Te áruló, te gyáva!
Annyi bennök a vád, mint víz a wörthi tóban,
De hogyan mondjam el, hogy mindenik valótlan? – –
Hogy mind cserben hagyám, ki főtsz volt alattam?
Hogy bitón végezők, s én életben maradtam?
S miattam lett oda a kivívott szabadság?
Mert nem oltalmazám tovább a hősi Klapkát?
(Hiszen nem tudtam-é, hogy Komárom megáll,
De sürgetőbb a baj Arad kapuinál?)
Sőt még olyasmiket is a képembe vágnak,
Hogy miért nem menék Buda helyett Schwechatnak.
No vajon hát miért? No vajon miért is nem?
A katonáimért! A hazánkért! Nagy Isten,
Hát kell-é mondanom neked, történelem,
Hogy kalandot nem űz, aki tölténytelen?
Mikor ért vón oda ama sok lassu cseh
a gránátjaival? Tán esztendőre se.
Mikor mit, tudni kell, hisz aki épp ezér'
Nem bornyús kisbaka, hanem had-fővezér,

Azt által bármi nagy ügy *részletei* hassák,
S mozgassa bár a szív, nem árt egy kis ravaszság.
Néha épp bújni kell, keresni, hol az álca.
Én tudtam, hogy mikor kell – s miként – menni Vácra,
S hogyan telelni fönn, a bányavárosokban,
És gunnyadni, ahogy még holt fűszál se jobban.
Mikor mit, tudni kell! Hát ne oktassatok,
Országlásfogyaként ki itten kushadok,
Mert, derék honfiak, bizony, ha énnekem
Gőgöm tán nagy vala, de nagyobb érdmem:
Én észrevettem azt, ha győzők, mit dicső
Elődöm, Móga nem. Győzött? Bánta is ő!
Szaladt legott vizsont, serege szétzilálva,
S hagyá, hogy Jellasics megfusson lóhalálba'.
S hogy kivégeztetem a kémül jött Zichyt?
Levélben rója föl valaki ezt is itt,
Más meg, hogy amikor Kossuth úr ott Gödöllőn
Azt kifogásolá, hogy mi őrsége sem lőn
S ezért meg is szidott, én szavátul megütten
Éjjel csak dachul is küszöbjén elfeküdtem,
Lelhettem vón pedig ágyat, jó vánkösút;
De ne mondhasa azt, hogy őre nincs, Kossuth!
Nagy ég, mennyit beszélt! Mert értett a beszédhez
(Szakmája volt!), és azt, hogy a magyar mit érez,
Kiválón fölfogá, de mit se konyitott
A had dolgaihoz – ez néki volt titok.
Egy szóval: sűrű-sok célzásokat teve
A trónfosztásrul ő, hogy most az kellene,
Mert ha nem, hát a nép... Én kérdém: S tisztjeim,
Kik fölesküdenek a becsület szerint
A királyra? Mi lesz, ha nem egy, de ezer tál
Lencséért sem követ egy is majd és dezertál?

Hogy' védjük a hazát nélkülük? Gyülelész
Népség értő vezér híjában odavész,
És mindezen egész nagy ügyünkől mi lészen,
Ha nincs irányító, ha nincs harcász a vészben?
Mi lesz honunkból így? – Ő mond: S mi lesz honunkból,
Mely fölött a vihar, mint tán még soha, tombol,
Ha nem látja a nép, hogy be nem hódolunk?
Hogy mi vagyunk az úr, és nem a sógorunk?
Sejtém már ekkoron, hogy elveszett a harc,
Döntsünk akármiként, a kifejlés: kudarc,
Mégis nagyobb esély, ha tartjuk ferdinándi
Eskünk s nem akarunk még nagyobb bajt csinálni.
Majd meghallám, hogy ő, Kossuth úr, Debrecenben
Mindezt úgy tálalá, hogy én belé egyeztem,
Miszerint szakadás légyen – s a Békepárt
Erre úgy behuzá a farkát és nyakát,
Hogy vita sem vala, hiszen ha Görgei
Ezt vallja, minek is másfelé dönteni?
Nos, ezen honfi az, ki látva, veszve minden,
Szépen ellábogott, hogy megüljön Vidinben,
S megírja levelét, amelyben én vagyok
A gonosz áruló, az erkölcsi halott.
De az, hogy éppen ő tarthasson árulónak,
Ki fölládozna egy gesztusért milliókat?!Mert még ha Bécs! A Burg! Még hogy ha Ferencz József,
Akinék tora honn, fájdalom, kiadós lett,
Hisz Világos után nem kélt új napra hajnal,
Hogy ne akasztatott volna őrjöngve Haynau,
No meg Bach Sándor úr, nemrég még forradalmár,
Lángolóbb lázító minden más fiatalnál,
Még ha *ők* mondanák! Nevelőim, az osztrák
Uracsák, *ők*, kik az orosz nyakunkra hozták,

Még ha *ők* mondanák, hogy... Azt megérténém,
Hisz ostoruk valék (miért volnék szerény?).
Most hagynak írnom itt; azt hiszik, Kossuth ellen
Készül leleplező és kaján dörgedelmem,
S lám, én, az áruló, a gyűlölt s megvetett,
Itt sem Kossuth felé öltöm ki nyelvemet.
Nem tudta mindig ő, hogy éppen mit akar,
S felhők közt járt, igaz, de mégiscsak *magyar*,
Ki hogyha rám keni az áruló nevet,
Egy egész nemzetet vél ezzel óvni meg,
Hogy tartása legyen s ne görnyedt dereka.
Hát jól van, vállalom, hisz első a haza.
Mondom, nem Kossuthot bántom én, bárha – pardon –
Tehetném... Röviden: itt tollam lett a kardom;
Mint amaz, ugyan úgy forog ez is emitt,
S elsőbben oda csap, hol a császár lakik.
Magamban vihogok: már szinte-szinte látom,
Hogy midőn nem soká kiadja jó barátom
Lipcsében szövegem, s az sebtén széjjel árad,
Mily roppant dolga lesz valahány Bach-huszárnak
Könyvem elkobzani, méghozzá nagy sietve,
Mielőtt az agyak mélyében kárt tehetne.
De ismét a honi vádakra visszatérve:
Akadna „áruló” fejemnek még egy érve.
Vajh egy végső csatát oly könnyen vesztek el,
Hogyha Dembinszki nem Temesvártt vesztegel?
Hogyha Aradra ér, hová parancs hivatta?
Egy nemzet vádjait én hallgassam miatta?
S ha már nem lehete, hogy magunkon segítsek,
Mért nem Haynau előtt, hanemha Paskjevicsnek
Adtam meg magamat és magammal a fegyvert?
Nem ezzel jelezém, hogy nem Bécs volt, ki megvert?

Gondolkodj, én hazám! Tudom, neked a hit kell,
Hisz ezért ostromolsz vádló leveleiddel,
S tudom, hogy mily nehéz lesz újra majd kivíni,
Mít Rákóczi se bírt, s amért elhulla Zríni,
Sőt azt is sejtem én, hogy ha ez megvalósul,
Majd egymásnak esünk hőstöstül-árulóstul,
Lesz ellensége itt a magyar a magyarnak,
Hisz a viszály örök, magvai el nem halnak,
De ahelyett, hazám, hogy vélem leveleznél,
A kiutat keresd, s inkább magadra eszmélj!
Téged szolgált fiad, s néked ma így felel:
Szakíts a délibáb csalárd képeivel!
Fiad nem áruló! Rá jobb szemmel tekints!
S ne hagyd kérdenie, mért van bűne, ha nincs.

Délidő

Szürkés-kék galambfelhőt kondít szét a templomharang
Lelkes karattyolás ömlik ki egyszerre három turistabuszból
Utazó sirályok alól a jégtáblák fehérje lassacskán kiolvad
Három arab pénzváltó zsebtelefonál Mohameddel
A folyóvíz kékeszöld akár egy Gershwin-dallam
Vakolathíjas oromzatok körül láthatatlan sajtós lebeg
Frész atya fekete szárnyú emléke suhan végig az utcán ahol
A vastag gúnyás koldusasszony tenyere ötven éve reszket
Két párafehér agár vágat mindnyájuk fölött az égen

Kigöngyölődik

Vigyázzunk, Gyöngyvér, vigyázzunk magunkra.
Falánk a kor, a szája ordas,
szívünkig mar metszőfoga.
Itt önfelmentés a mások sebe.
Az új hős tiszta, míg gyaláz.

Hová, ha lassan minden út lezárul?
Kigöngyölődik már alólunk
apránkint ez a század,
akár egy mások tánca végett
fölszedett szőnyeg. Talp alól a hit.

Ahol ma állunk, mások helye van.
Ahol ők állnak, az volna mienk.
Irgalom? Hol? Páncélt kell ölteni.
Talán még van remény.
Vigyázzunk, Gyöngyvér, vigyázzunk magunkra.

Utazás

Most egyetlen rohanó
Ablak az én
A hegyormok istenséggé merevültek
Akár a nagyasszonyok

Kis fehér fátyol vitorlázik el
Barna házacska zöld mélység fölött
Feketetarka tehenek szaga
Csak a pupillán

De már fordul a kép
Billentve kiköltöztet
Az elhagyott kanyarból

Sugárzó kéken át
Leendő emlékek enyészetébe
Röpít a haladék kegyelme

A sas-hegyi kertben

Még egyszer a sas-hegyi kert
Egyetlen sovány gyertya lángol
Ideje félig már letelt
Nehéz éjszaka hull az ágról

Valami lassú nem-fehér
Dől miránk hangtalan havazva
A félhold az oromhoz ér
Vörösbort tölt a házigazda

Kik vannak itt? Milyen világok
Mily külön-sorsok gyűltek össze
E kertben, hogy egy nagy pohárnok
Őket szeszében megfürössze?

A félhold az oromhoz ért
Mély-feketén az már befödne – – –
Imádkozzunk a lelkekért
Akik ma még – de soha többé

Tér

Violaszürke felhősálak
Tekerik nyakamat
A füledt estmelegbe

Ez a korai Hold
Még nem szivárog rá a háztetőkre
Köztesség bújkál mindenütt

E régesrégi mában
Kioldozódva mint cipőzsinór
Lifeg a lábamnál a szellő

Elém tárt zöld tenyér
Bokorág kéreget
Csak egy szippantást attól aki voltam

Villám Széchényi Könyvtár

A tintaég
Két sarka felől ideges
Cikázás akár létre rángatott
Elektromos szögesdrót

A fényességtől fölsikolt
Egy halottsárga házfal
Még sosem láttam ily világosan
Hogy ez is túlél engem

Az öregkor igéi

A vízesés előtt még
Visszafelé úszni
A sebes sodrú folyamon

*

Hiún remélni
Hogy kifogtunk azon
Mi rajtunk kifogott

*

Megszemlélni a sereget
Melynek első sorából
Csak mi hiányzunk

*

Tudni hogy a szellem
Demokrata
De diktátor a test

*

Ép ésszel kibírni a látványt
Ahogyan birodalmunk
Darabjaira bomlik

*

És mégis szembeszállni
A halállal
Mindhalálíg.

Ruhauszály

Az éjszaka sötét, akár a var.
Tompult sajkás: valamely idegen,
kék-ezüst város házai közt
lengnek egy láthatatlan
folyó fölött, követve valakit,
kiről tudom, hogy el nem érhető.
Örök hiánya mint ruhauszály
lebeg utána. Már nem fáj, csak épp
tudnom, hogy fájni
kellene, úgy, mint akkor fájt, midőn — — —

Sötét az éj, akár a var.
Platánok láthatatlan suhogása.

Nem az az est

Naponta halok, Domb kisasszony.
Nem tudsz erről, nem is segíthetsz.
Rád nem, csak magamra haragszom.
(Mást nem arathatsz, mint amit vetsz.)

Volt valaha valami vad szomj
— miféle is? Afféle víg hecc.
Vártalak aztán, Domb kisasszony.
És nem tudtam, hogy máig így lesz.

Mi lett a régi kölcsön-ágyból?
Mindegy, hisz nem is te hiányzol,
nem az az est, nem az a matrac,

csak az a lény, ki veled voltam
s már nem leszek ily élve-holtan.
Kit, nem szeretsz bár, elsirathatsz.

Ablakból

A kövesút mindig
ugyanott ér véget.

Mindig ott kezdődik
a túl.

Ott, a lombok mögött.

Valaha mintha
jártam volna arra.

Most én is ott végződöm,
ahol a kövesút.

Korcsolyák

Szántó Piroskának

A szerelmesek fölrepültek
Mint láthatatlan madarak
Velük röpült a téli ünnep

A farsang szépe túllruhásan
Nyomukban nem maradt
Csupán egy cipőtlen magányban
Kerengő korcsolyacsapat

Futnak futnak a korcsolyák
Kis észak-sarki állatok
Párban köröznek mind tovább
S ma is mint minden téli este
Múltamat karcolják sebesre
Csak maguknak keresve
Egy kis emlék-magot

Only then

A szalagos magnóról
Zengő füstkarikákként
Pörög a levegőbe
Az O-O-Only you

Rumszínű hangulatfény
A kezek tapadókorongok

A szülői hálósobákban
Mint cserélődő ágyneműk
Váltják egymást a párok

Kilencszázhatvanhárom
Itt nem Marcuse járja sem Guevara
Egyheti zsibbadásból éledeznek
a minden-szombat-esték

Tán nincs is elaggás se vég
Mindig új *only you* jön
Mindig új szombat este

A telefonzsinór
Még nem mentőkötél

Távolodó lebegés

Hiszen hát hogy is ne szeretnék
Lebegve ódöngeni még
Csak úgy
Amolyan célja-nincs-mód
Mondhatnám úgy is hogy tárgytalanul
És csupán önmagamnak
Ahogy a vízfelszín fölött
A sirály siklik jóllakottan is
Vagy mint a mámoros szél
Mely illatok s káprázatok
Kévéit gyűjti és röpíti szét
Mit sem törődve azzal, hogy hová

De hogyan is tehetném
Önnön betelt súlyom a földre húz
S a lebegésnek még emléke is
Távolodik mint galaktika-raj
Vagy ahogy ébredés után
Az álom illan
Nem hagyva mást magából
Csak sajtását mely többé el nem oszlik

November

Fehér permetben ázó
Levegő alig-zizegése
A verebek most hol lehetnek
Fatörzs-magány

Feketén mint a gond
Ágak elejtett matt-arany
Emlékeire hangtalan
Varjú ereszkedik le

Idebenn is hideg van
A lélekbe be kéne gyújtani

Hinni

Hinni volna jó valami odatúlban
Hogy amiképp hinni szeretnéd pontosan úgy van
Hogy minden kozmikus röppályák mögött
több is van mint ami ide köt
Hinni hogy kiöklendett minden dadogásunk
Mögül ő szól: valamely *égi másunk*
Ki miránk is várt hogy általunk alakot öltson
Hinni hogy léted nem az a kegyetlen uzsorakölcsön
Amit az anyagtól a tudat kap
Hogy cselekedj örvendj és szenvedj – – –
Minden hiába nem megy
Még hinni vágyón is hitetlen
Menetelsz e vége-nincs seregben
Ahová behivattak

Ahogy a létezők

Keszthelyi Rezsőnek

Vagyok, mint... Vagyok-e? Ki tudja?
Hisz ez a vagyok is szintiszta látszat.
Vagyok, mint minden testnek útja,
levése-múlása egy pusztá váznak.

Mint minden ember, fenség? Na hiszen.
Valaki? Lélek? Mindmegannyi maszlag.
Szív, máj, tüdő, lép, kéz, láb, vese, szem:
nincs többem, mint az utolsó pimasznak.

Vagyok? Hát persze, hiszen szenvedek,
ahogy a létezők úgy általában.
Vagyok e röpke rémület
két nincs között, életreváltan.

Ontológia

Uram
Teérted remélem
Hogy nem létezel

Hazatérés

Magammal vonszolom
Bokám köré tekeredett
Minden bejárt utam

„... és bízva bízzál!”

A kínon bölcsesség nem enyhít:
az ember, mielőtt kidől,
már látja mindenben a semmit,
s mindent megért e semmiből.

Az ember, mielőtt kidől,
még álmodnék egy végtelennyit,
de azon még álom sem enyhít,
hogy ő sem áll, csak semmiből.

Hogy mindent tud hát, afelől
kétsége sincs – nem, meg nem mentik
szavak, sem álmok, értelem, hit:
semmivé csak mint semmi dől.

S mégis reméli, hogy nyomot hagy.
Hol nyomot hagytál, te is ott vagy.

Országos Széchényi Könyvtár

Az iszonyat árnyéka

(2000)

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Kétfelé vettetések

Zöld szagú szélben
Zúdultunk alá Bandival
A Hűvösvölgyi úton

Egymás mellett ahogyan mindig is
A lejtők
Örökké zöld szagú szelében

A teherautót csak mikor
Már egészen közel
Üvöltött tülke ránk

Rémület Egymásnak csapódó
Bringák s az ütközés
Mely kétfelé vetett

Halálra válva néztük
Hogy köztünk épp csak elfér
A robogás

Később már bringa nélkül
(Kellett a hadseregnek)
Egy szűk gardrob-szobában

És mikor szétcsapódtunk
Már csupán én maradtam
Elgázolatlan

Lecsó

Mikor a légnyomás
Az ablaktáblákat betörte
S a közjük rakott
Csajkányi már lejárt konzervlecsó
Sokezer üveges szeme
Rám bámult éhező gyereke
Harminc órán át egyfolytában ettem
És köptem sokezer szilánkot
Egy kevés paradicsomért és paprikáért
Ettem és köptem harminc óra telt így
Ők nyolcan (ez lett volna az ebédjük)
Elhűlve nézték a mutatványt
Végül az ablak nélküli előszoba
Padlóján úgy télikabátban
Ahogy mindig is elterültem
Ezt a háborút túlaludni végre
Betelve harminc órányi lecsóval — — —
Halál? Kit érdekelt?

Koszorú helyett

Szántó Piroska sírjára

A rózsza magának remontál.
Nem látja senki sem.
Mi műterem volt, mára lomtár.
Nincs benne senki sem.
Ki nemcsak egy kert lelke voltál.
Nem vagy már senki sem.

A kőasztal felett
a nagy fáról, akár a
fa csüngő, gyászos ága,
világmagányba zárva
lebeg egy árva,
habokból mentett amulett.
Csak magának csüng, magának lebeg.

*

Csak bennünk, játszótársakban lebegsz,
te, kinek játék volt a vér
és vér a játék:
igazi vicc, igazi hecc.
Nincs műved, mely nem él.
Nincs arcod, mely nem él.
Nincs arcod, mely mögé ne látnék.

*

Országos Széchényi Könyvtár

Mi voltál? Keresztény? Zsidó?
Hány hangod volt, Nagy Álmodó?
Bajóti, pesti és szentendrei,
etruszk és magyar – ki mindenki voltál,
Piri, te egyszeri?

A rózsza magának remontál.
Ki fogja metszeni?

A tér. A három-hangszórós szökőkút-oszlop
hangtalan harsogása. „Figyelem! Figyelem!

A háború tegnap

VÉGETÉRT. VÉGETÉRT. VÉGETÉRT!”

Tegnap? Az mit jelent? A fölhasított szügyű

dermedt lovak

régholt túlélők belébe immár szerterogyvák,
bűzük a cukrászda teraszán ülőkig hát el se jut.

Ráismerek egy darócgúnyás nőre, kit sose láttam,
de tudom, hogy ő J., akire pedig

nem is hasonlít. Továbbá van egy vonal az

aszfalton,

nem festett, csak sötétebb színű. Az ismerős arcú
vadidegen nő, aki J. darócgúnyában, hiszen csupán
egy percre szaladt elő az óvóhelyről, vízért
(te jó ég, ki is az a J.?!),

a vonalat mutatja: nem átléphető. A pusztá

mozdulat

elég megértenem. Hát jó, nem lépem át. Igaz, nem is
akartam. Minek? A háttérben bábész tömeg, kopott
télikabátok, kezikocsik, batyuk. A folyó túlfeléről
égésszag terjedez. Aztán egyszerre valami út, azon
menetelünk: úgy látszik, mégis átléphettük,

akaratlanul.

Vagy csak ránk fogták? Meglehet. Hát bűnhödünk,
bár nem tudjuk, miért. De mindegy is,
amúgy sincs soha végkifejlet.

Tavaszi van újra

Ma csicsérgésbe öltöztek a fák.
A füvek csivogásba.
Kihajt belőlem
a régi kert, a rózságyás,
a két lugas, a fészér,
a tizenöt lépcsőfok a lakásig
s a kihűlt hamu, amely valaha
könyvtár, ebédlő és zongora volt,
meg két öreg, akiket szintén – – –

Tavaszi van újra.

Időutazás

Csupán a légtér azonos. A falak
másképp és máshol állnak, soha-nem-volt
ajtó nyílik a gyerekkori ágy-háttámla
helye (Rembrandt poharas önarcképe
Saskiával) mögött a teraszra, s a fénylőbarna
nagy kerek asztal helyén semmi sincs, vagy ha
mégis (mert miért ne volna?), akkor is csak
az el nem égett asztalt látom, mögötte a volt-nincs
szelennel, amitől hirtelen belém áll, mint hatvan éve,
hogy nagymama *lélegzik-e még*, de a légtér
nem felel – – csak agyjárataimban
nyüszít haldokló Bonzó kutyám, s recseg Fleta hangján
az Ay-ay-ay-ay – – –

Odébb a zongorából

kettős hitvesi ágy lett, a fotelból pohárszék, odakint
a kertből gazdátlan vadon.

Hangtalan áll

Tonio Kröger a közkönyvtár közepén.

Az iszonyat árnyéka

Fejtő Ferencnek

Árnyéka van az iszonyatnak
Szemünk nem látta árnya
Mérget szivárogtathat
Föl így egy régi bánya

Árnyék a hasfalon tüdőben
Az agyban zsigerekben
Feledetten s kinőttén
Is itt van *rendületlen*

Még csak ki sem tapintható
Csak sejthető hogy itt van
Veszély mindenén átható
Nem hagy el holtodiglan

Árnya van tetteidnek
Árnyéka van az árnyak
Semmi meg nem segíthet
Hogy végre kiokádjad

Profán monológ

Ittlét ez még de már nagyon tünékeny
Nébó hegye és még csak Kánaán sincs
Csupán nagyhangú Józsuék

Ha dadogtam is csak az izgalomtól
S mennyit faragtam-vájtam a követ
Amit lehoztam a Szináj hegyéről

Támasszátok föl még kicsit a hátam
Hadd vegyem számba még utólszor
Mesteri fondorlataim

Terepaszta

Tandori Dezsőnek

S hogy ez már akkor mindig
(Habár e „mindig” kissé röhejes.)
Na szóval, hogy nekem e konyhaasztal
marad immár örökkön,
plusz ágyam meg a fürdőszoba és a
macska, éjjel az egyébre nem jó,
repedt mosdóban elhelyezve
(repedt mosdómon macska ül, he-he!)
továbbá soha már nem olvasandó
könyvek százai fönny a polcokon;
élünk, mint Alexandria
a nagy tűzvész előtt;
ebéd után

félálom-félelem, a látomások,
a hosszú zuhanás le a
sziklákön, ahogy kisgyerek koromban,
egy bedeszkázott koporsó-kabinsor,
meg ilyenek – – –

de még a legnyomasztóbb
emésztések során sem a
gettó, a sárga csillag, sem pedig
a marhavagonokba rugdosott
nagyapám, nagyanyám.

Védi hát magát szépecskén az elme:
terepasztallá lett a konyhaasztal
és légoltalmi tervrajzzá a vers.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Még mindig
(2001)

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

Verlaine a monsi börtönben

Uram, a vétkeim számosak, kegyelmezz!
Még pőreségem is csak afféle jelmez.
Levetném – nem lehet. Te aztán tudod.
Bűnös vagyok, Uram, s poklokra jutok.
A pályaudvaron ott állott előttem
És magam sem tudom, hogy történt, de lőttem.
Lehetett volna, hogy holtan esik össze
A peronpadlatot vérében fürösztve,
De lábam remegett, arcomról a víz folyt:
Te fogtad kezemet, s lökted el a pisztolyt!
Uram, a bűn örök. S hogy lejt az a lejtő!
Jaj, ördögi kölyök, engem elveszejtő!
Nem ő volt-e aki lábamról levett?
Nem ő túrta-e ki szép hitvesemet
Ágyunkból, ahová aztán ő feküdt?
Folyópart, esti bár: kísért mindenütt
És fölém tornyosult, s elém kushadott – – –
Ő meg én, nyomorult, meredt hústagok – – –
Hogy történt ez velem? Emlékszel? *A Hombres!*
Hittem, a szerelem örök jutalom lesz,
S te lám, Londonba mész Nouveau-val, az „új”-jal!
Hát ennyi az egész? Új szerető, új dal?
Uram, bűnbe esék, megtörten belátom,
Rálőttem, ennyit ért legjobbik barátom.
A legjobbik? Dehogy! Ő volt az egyetlen.
S én rá fegyvert fogok? Most is ezt vezeklem.
Megtisztulhatok-e? Itt e monsi cellán,
Ahol már csak a Te szemed felügyel rám,
A crimen amoris sajog itt belül.
Uram, még aki hisz, az sem idvezül.

Fénykép egy lóról

Seholból baktat sehova
a nem-tudom-mi-ez lova,
a nem-tudom-mi-lesz lova.

Feje lehorgad. Feje gyász.
Mögötte valahai ház.
E lóra senki nem vigyáz.

Bár őt is lőtték volna le!
Most nem szenvedne ennyire.
Segítsd meg, lovak istene!

A nem-tudom-mi-lesz lova
megy, megy, és nem tudja, hova.
Csak innen el, csak el, tova.

Megy? Vánszorog. Már nem rohan.
De létezik. Vád. Hangtalan.
Kétségbeesett emberarca van.

Zsiga nagyapám

Muraszombatban nem akadt legény, ki
a csárdást jobban ropta volna nála:
úgy mondták, minden íze rezgett,
magyaros bajuszkáját beleértve – – –

Kilenc testvér közül egyedül ő
lett úr, kinek van Gräf und Stiftje is

(mely sofórtelen szunnyadt a garázsban,
mióta belőle a fölfagyott
betonra lépve nagyapám a lábát
másodszor is kitörte). A kocsit
utóbb elrekvirálták, „hadi célra”,
később magát a sánta, hetven éves
tulajdonost is egy marhavagonban — — —

Vallásos volt-e? Nem tudom, de az
istent félhette: ha káromkodott,
mindig csak *az istállát* emlegette,
s megűlette velünk a széder-estét
(ami persze semmit se bizonyít:
még nem hitet őriz, ki hagyományt);
előttem soha nem imádkozott,
de néha úgy sírt, mint egy kisgyerek,
a rideg arc bohócábrában torzult
s ezer ránc-ágán átcsapott a könny,
elképzelni se lehetett ilyenkor
a rezgőcsárdást járó ifju táncost — — —

Szeretni nem szeretett mást, csak engem,
és én, ki immár nála többet éltem,
e szeretetét hasztalan akarnám
ötvenhat év elmúltán viszonzni.

Két csontváz

Két csontváz áll a szobám küszöbén.
Majdnem százharminc évesek. (Egyenkint.)
A férfi orrán törött szemüveg,

kezében bot. Az asszony visszaül
egy régen elhagyott medenceszélre.
Kérdezném: honnan? De hiszen tudom.
Ujjongva zokognak: hát mégis él
a *gyerek!* Mégis megkapott hát
egy emberlétnyi haladékot! Órjás
könnyek peregnek csont-szemüregéből.
Nagy, medencényi kékség.

Négy sor Schindler emlékének

Tudják-e az istenek,
mi az emberi?
Farkasbőrben is lehet
bárányt menteni.

A „lelkes egy” sorai

Ahogy a tejet kéjesen körülöblögeti
lenyelés előtt a pofazacskóiban:
mintha az anyja volna.

Ahogy hunyt szemmel rágcsálja a húst,
még minden ízt ki nem facsart belőle:
tisztára anyai nagyapja.

Ahogy még egyszer ellenőrzi este,
be van-e reteszelve a bejárati ajtó:
ez meg az apai nagyapa.

Tréfás elmélkedés és bölcsélet
még a legvégső lejtmenetben is:
erről apjára ismer.

S ahogy mindent egy megmentett cicának
rendel alá, magát remetelakba zárva:
ím anyai nagyanyja, ki őt is így nevelte.

Az én hálói

Nyolcvan évvel Ady után

Vagyok, mint minden állat, fenség.
És mivel fenség: megértő alázat.
Ne magasztalj. Ha nem teszed: szerencséd.
Sok lény tölt tele egy-embernyi vázat.

Ez önmagát tagadja meg, ha lázad,
az lázadásnak mutatja a kencét,
mellyel hivalkodik – s közben átszab
mindent a nyers vágó, melyre kész a mentség.

Hogy lidérces fény? Észak-fok? Ugyan!
Csak vergődés az Én hálóiiban.

Hárman

Zsille Gábornak

A triptychon két szárnya: két lator.
Te, ki középre nézel,

istenfit látsz, ki van és nincs sehol.
Ő nem érné be, csakis az egészszel.

Az igazi pokol

„Nincs Paradicsomkert

André Frénaud

„A pokol: a többiek.”

Jean-Paul Sartre

Paradicsomkert nincs sehol
De a pokol az végtelen
Hangomból nem hallod mi szól
Hát a legjavát elnyelem

Fölibénk égbolt nem hajol
Csak felhő jár fejünk felett
Tudom az igazi pokol
Én vagyok nem a többiek

Rétegek

*„Egy sóhajvásnyira vagyunk saját
magunktól.”*

Tandori Dezső

Ha nem találod, aki vagy,
mivel mögötted ül,
cibáld ki magadat
magad mögül.

S ha ő se volna még, ki
önmagát értené,
próbáljon oda nézni
maga mögé.

Mert ott is ül még egy alak,
kit föl kell fednie.
Magadtól nem egy sóhajnyira vagy,
de rétegeknyire.

Még mindig

A helyszínek. A Kisbuda,
mely elfalaztatott és vele minden
Dokk-rum is mindörökre.
A Vár-oldalban a kérdés: mikor?
Meg a Közraktár utca egyik
kapuoszlopa és
az albérlet a házinénivel,
kilencszázhatvan februárja
a lágymányosi Duna-parton,
ő akkor éppen egy kis senkivel,
én meg egy lehetetlen
viszonyban s hoppsz-ölembe lányok
karjaiban, egyre csak összenőtt
szemöldökökre bukva, ám eközben
egy zsúfoltságtól még üresebb
napozóterazon az ő hiányát,
mindig csak azt figyelve,
hiányát, amely ott járt évekig
a platánok alatt,

s hiába szeretőcskék, feleségek,
hiába család, gyerekek, akárkik,
újra csak ő jön fel ma is a lépcsőn,
ő ül le ma is a fapriccsre mellém – –

Egy újra-újra pergetett
banális filmsztori,
amely már többé el nem rontható.

Faágy

És megint a faágyon
De most a napozókkal szemben
Árnyékban árnyékalakok

Lám újra összeverbuvál az álom
E három percnyi végtelenben
Hogy ott lehess bár nem vagy ott

Megint platánok és habok
És megint te kísértesz engem
Akár azon a régi nyáron

És épp oly elárvult vagyok
E három percnyi végtelenben
Mint akkor a faágyon

Zörög halottan

Ezer görgeteg- emlék
Hang nélküli robaj
Míntha lábujjhegyen – – –

A strandtáskával
Az egész lelke terhét rakta le
A napozói priccsre mellém

Immár a régi bokszt síncs
Jobbról a második
Sehol a Ponty a Kárász
A halúsztató két uszály

A parti lépcsőkben is megkövült
Minden emlékezet
Csak bennem él ez a fölösleges
Hogy-történt-volna-ha

Az aranypikkelyű platánok
Ágai közt
Édeskés szél zörög halottan

1959. augusztus 18.

E bronzárnyéku nap
Míg élek megmarad
A cinkotai strandon
A hangszóróból Sablon

Dalolta Louis Trenet
La mer-jét és zene
Még nem volt ily ijesztőn
A lélekmélybe metsző
S a fürdő népe sem
Ily nem-hitelesen
Jelenvaló s a nő sem
Kihez visszaverődtem
Kihűlve ostobán – – –

Az Egyetlen után
Semmi se volt valódi
A Nap fénye is bővli
És giccs volt Nyári nap
Kívül – s itt benn a fagy

Hideg nap

Ahol hirtelen véget ért az erdő,
rögtön kanyarba fogott az út,
mint ki mellébeszél.

Aztán a nyugszék, ahol
egy még épp hozzám tartozó
háta olvastam egész délután.

Jobbra lent
kék napfény-hidegben
az Ossiachersee.

Este az idegen szoba. Fagyott
fahasáb-manók tánca
a tüzelőtérben.

Se náhsíber, se rekuzé

Se náhsíber, se rekuzé.
Mások krétázgatják
a dákóhegyeket.

Immár a lökdösött golyók
szerepét tanuljuk.
Ez más darab.

Koccanni kell, gurulni faltól
falig bután, nem sejtve, hol lesz
megállásunk e lapályon.

Mindamellet Széchenyi Könyvtár
a kávéházi füstös heccek alján
csontfényünk ragyog.

Jim? Joe?

Hogy Jimet ütötte ki Joe
Vagy Joe Jimet
Kilencszázhuszonnyolcban
Hogy hányszor lépett félre Lady Brent
Miféle garnikban s kivel
Hogy mennyit csalt a bankár nyolcvanötben

Kit lógattak föl más bűne nyomán
Ki bűnhődött meg jótetteiért
Kit ünnepeltek egy gólért s ki volt
A legjobb big-band dobosa
Melyik volt a legjobb fogpasztamárka
Kilencvenegyben vagy akármikor
Ki volt a vádlott ügyvéd államtitkár
A világ legszebb lánya ekkor-akkor
A filmhős aki mindenkin kifog

Világok múlnak s az örök jelen
Oly pajzs a lelkeken mit
Keresztüldöf egyetlen pillanat

Sajt

Itt a konyhaasztalnál
Elélveztetek ínyemen
Egy falat Bleu d'Auvergne-et
És máris befordulok a
Rue du Faubourg Saint Denis-ről
Az Enghienbe mely nem éppen
Hercegi utca itt csak
A patkánydinasztiák ősiei
Háromszáz éves falépcső spirálja
Az ötödiken szemközt
Az örült orosz emigráns üvöltöz
Tibi még él örül nekem s nevetve
Tölti tele a konyhaasztalon
Itt éppen most előttem álló
Poharamba a Brouillyt

A különbség, 1982

Rajokban szálltak föl
Az épp divatos fémgalambok
A Pompidou-központ előtti téren
Csattogva akár hús-vér társaik

Vagyis hát nem egészen úgy
De meg nem mondom mi volt a különbség

A tér sarkán
Közel a „magyar” papírbolthoz
Egy leány énekelt
A csaknem hús éve halott
Piaf hangján és Piaf guruló
R-jeivel *Non rien de rien*
Non je ne regrette rien

Vagyis hát nem egészen úgy
De meg nem mondom mi volt a különbség

Képeslapok

Végre egy zivatar! De már ez sem segít:
szétfújja a huzat az öreg emlékeit,
ő pedig elhűlve nézi, ahogy
leröpülnek a polcról a képeslapok,

csak nézi, csak nézi, s alig viseli el,
hogy leomlik a polcról a Mont Saint-Michel,

a Place Furstenberg, az Eiffel, a Diadalív — — —
Ez a vihar csak pusztít, már nem fiatalít:

az élet, az élete, e hosszan is rövid,
az száll itt szerte épp, igen, az röpköd itt
szanaszéjjel a szoba légterében, ahol
a régi ifjúság ma már csak bujdokol — — —

Aztán az öreg az ablakot bezárja,
összekotorja szegényes, maradék kicsi múltját
(lám, az ordas szelek hogy össze-vissza dúlták!)
s csak áll, csak áll, mint temetésen az árva,

ki egyszerre siratja apját és fiait.

Négysoros

Hommage à K. D.

Ó, régi estek! Égítetek! Kégytár
Látószögemből rég kiestek.
Mind oda van. Vagyok magam.
A mennyezet csillagtalan.

Skurc

A hátralévőt
Már skurcban látom — — —
Vagyok mint messze futó sín pár
Mely úgy vész el tova

Hogy mindig marad közte
Egy rés mely már megláthatatlan

Egymáshoz simuló kezek:
Szűkülő távlatok
Imádkoznak a lelkiüdvömért

Éneink

A hurkok.

Lasszók spirálja. Fojtó
emlékliánok. És mögöttük
a mind homálylóbb rétegek sora.
Mint szemben álló tükrökben a képünk.
Utolsó nincs. S ha van, se látható.

Kicsoda van még jelen?

Mióta szól bennem ez a dal, miközben
nem tudtam, hogy szól? Ezer más dologra
figyeltem: elmosni az edényt, a macskának
enni adni, táljában vizet cserélni – mit se
tudtam arról, hogy valaki hangtalan dúdol
ugyanebben a fejben, egy másik én talán,
egy másik agyredőből, tőlem független
néma hanglemezként – és mióta?

De hát kicsoda van még jelen?

Skizofrénia

Idekünn a város peremén
beomlottam, páros verem, én.

Irányok

Minden az önnön fonákjára fordul
A tegnapi boldogság mára kín
Vígtség forrása lesz a baj, ha elmúlt
Röhöghetsz sorsod lövészárkain

Elveszejt mire oly forrón törekszel
Amit kerülnél lesz mi üdvözít
De ez is az is visszapördül egyszer
Két part között jársz – és te vagy a híd

Hét haiku

ÁMULAT

Csak ámulok, hogy
vénen is mennyi még a
kihűlnivalóm.

IANUS

Elfeledtétek,
hogy e kétféle orca
egyazon isten?

GÁZOLÁS

A kisautómra
Bobby kutya vigyázott.
Bobbyra senki.

REMÉNY

Mindig a halott
válaszol. Azt mondja, hogy
később visszahív.

IDŐ

Zord tömb az idő.
Mégis egymást járjuk át:
ő engem, én őt.

KAPU

A kaput, amin át
egy másik síkba jutunk,
soha nem látjuk.

ÚR

Utánam nagy úr
támad majd. De előttem
nagyobb, esküszöm.

Macska

Nélküle teli volna
A lakás senkivel

Őszi haikuk

1

Tehetetlenül
tárja szét lombhullató
ágait a fa.

2

Ezer arany szem
esd föl a fűből szülő-
ágára vissza.

3

Fekete varjak:
vörös levélszőnyegen
agg diplomatak.

Októberi pasztell

Lassan kihunyt az őszi ég fönn
(Vagy amit égnek nevezel
Meg amit „fönn”-nek nevezel)
Alszik a fűzfa már sötétlőn
És csillag gyúl ki százezer
(„Kigyúl”-nak mit is nevezel?)
Rovar matat a villanyégőn
Perc-életű mint te leszel

Bábel falai

1

Minden győzelem visszaüt.
Vagy utóbb, vagy előbb.
Örökkön leomlasztják Bábelük
a toronyépítőket.

2

Akár tüdőd is kiöklendheted,
öblösen csak a hígak szája szól.
Nehéz egy bármily magasztos ügyet
megóvni szolgáloitól.

Vata beszél

Huj vissza vissza Évek óta
Falna be minket Európa

Keresztény urdung szól belőle
Vissza vissza a Vajk-időbe

Forraljátok a kénes üstöt
Szegje nyakát Gellért a püspök

Minékünk a Nagybaldogasszony
Nem kell hogy Megváltót fiadzzon

Törzsek legyenek és ne állam
Maradjunk mint az őshazában
És ne moccanjunk egy tapodtat
A ti Vatátok erre oktat

A vadaknál

Szépen, szelíden
magam köré ültetném valamennyit.
Ezt-azt elmagyaráznék.
Beszélgetnék nekik erről-arról,
olyasmikről, amiknek pusztá hírért
se vették eddig; hátha kigyógyítom
babonáikból őket. Azután
reménykedő mosollyal, biztatón
várnám, hogy szóljanak.

Ők pedig bezúznák fejem.

Prométheusz?

Hát ez nem voltam én soha.
Tűzrabló lázadás helyett
inkább a fejemet
használtam mindig is, noha
nem mindig jól, viszont a fütykös
csapásaitól megóvott a trükkös
elme, amelynek tekervényei
kunkoriak, akár a szőr,
mely bőröm alatt már hurkokba nő
és bongyoran bökken a fényre ki – – –

Prométheusz? Zabálják csak a máját!
Az enyémet keselyűk ne zabálják.

Három epigramma

EGY SZÖVEGKÖLTŐRE

Próbálj írni csak egy-két hexametert, te nagyágyú,
s ím, máris kiderült: amivel lősz, vak csak a töltet.

EGY ÜGYESKEDŐRE

Művészet? Igen, az volt gyors sikerútja. E célból
tört anyanyelvénél többet tett fürge sajátja.

INTELEM

Nem vágatsz te sem új ösvényt a bozót-sűrűségben,
míg macsetéd élet nem az indulatod köszörülte.

Három disztichon

A BAJ KÉT ARCA 1.

Az, mire vágyakozol, mindig csak bajt hoz a házhoz.
Ellenben ne feledd: bajból kél ki a jó.

A BAJ KÉT ARCA 2.

Mást választott. (Hála az égnek.) Hogyha nem így dönt,
Már régen kialudt volna szivemben a tűz.

VAKSÁG

Halld a szerelmest: „Ó, jaj, nélküle nem tudok élni!”
Még nem tudja szegény, hogy *csak* nélküle tud.

Két strófa az anyanyelvről

Grétsy Lászlónak

Hogy mi vagy,
                    nem tudnám,
ha csupán
                    te volnál,
s nem szöknék
                    agyamra,
agyamról
                    ajkamra
másféle
                    gondolat,
másfajta szó.

Más nyelvek
                    tükreben
ismerlek
                    föl, nyelvem,
s azt, ami
                    tebenned
úgy szíven
                    melenget,
szellem, te
                    szellemem
elringató!

A régi kert

A Mont Saint-Michel-i bencés apátság
Néhai perjele Bruno barát
Ihol triciklizik

Itt nyargal körbe-körbe ménjén
A bozótos fölött a levegőben
Nyakaszegett nénje Monique

Ihol vonul kepisen-kackiásan
A papájuk elsőként halni meg
a „fura háború”-ban

Chantal és Guy Jimmy kutyám előtt
Iszkol és meg sem áll
Auteuilig

Nyomukban újra nő
A barackfa a rózsa
S a két ezüstfenyő

1958

(Töredék)

Valahol örökké orálkodik
a rettenet. Mint például a macska
szemében, s ahogy összerándul a
két ugróláb. Vagy mint a Vertigóban
az iszonyat-tág kék szem, amikor

a James Stewartot meglegyinti. Ez volt,
ez volt az a nyár, mikor a kis Anna
a Lukácsban, tizenkét évesen egyetlen
nézésemtől úgy összerándult (macskaláb!),
mi férfiak meg jobbára zsugáztunk. Pedig a
rettenet váltig itt orálkodott köröttünk,
egész közel, a városunkban. S mifelénk nem
Hitchcock úr álmodta. Bizony, ehelyt csak
néhány valódi kenderkötél végén
himbálózott egynémely főszereplő
és rándult össze lába, mialatt mi – – –

Ubi sunt...?

Hova lett a szófosó törpe csodabogár a csokigyár
Kapujából akit ma is hallok ahogy povedál s be nem áll
A szája boltban vagy megállóban vagy ahol
Éppen jön-megy Fülembe ma is szüntelen beszél fecseg
szónokol papol
Zárt osztályon vagy a Nagy Scholban van-e a logorrhoea
Két éve nyoma-nincs áldozata
Aki nyaranta szintén
Olyan fekete vala mint én

S a lányok a régi lányok mind hova lettek
A szívdöglesztő nyulánkok a kéjsóvár molettek
Hova lett Kati hova Mari Ági Vera meg Zsuzsa
Hová az ifjuság gyíkszöld július-augusztusa
Hová a kabinos Béla úr Vili úr Fejér gróf Kovács úr?
„Ősz húrja zsong”? Igen ez itt már valami más húr
(Venném valahára szíves tudomásul)

S hová tűntek a Luxor kávéház tündérei a veled-ingyen-is
lotyók
Szobrászok költők filozófok slágerírók nagyobb
jogdíjról álmodozók
Hová maga a Luxor mely otthonunk volt s már szinte fétis
Elnyelte a sebes idő örvénye még utódját a gyorsbüfét is
Seres és Antal s a Gonosz meg Ságodi Még emlékük sem
kering szét
Él-e még kívülem valaki aki ismerte Laci pincért

Hol vannak a régi fiúk Hol a hajdani bridzspartnerek
Fejemben évtizedek gyorsított filmje pereg
Már szinte azt se tudom voltaképp ki ez itt
Aki minderre ámulón-szorongva emlékezik
S azt kérdi magától hökkenten-hitetlen:
Ubi sum? Magam is hova lettem?

A jelen is

Így alkonyat felé
Apró emlék-egérkék zsiberegnek
A lakás sötétebb zugaiban

Még ide hallik egy-egy zokogás
Csecsemőgügyögés
S ahogy a régholt vendégek körében
Megújra összekoccan
Sok rég eltört pohár

A jelen is már majdnem emlék
A vén azon tűnődik

Hogy lenéz-e a kútba
Avagy fölnéz belőle

Visszafelé

Mintha a régi
kisgyerek volnék,
aki öregkorára
emlékezik.

Temetés

Gondol-e rá a fekete körmű
munkás, aki sírgödröket ás,
hogy a halál nem is olyan szörnyű,
csak a meghalás?

Már ijeszt...

Már ijeszt a térnek minden változása
A másutt-van-szobák az udvarok a kertek
Ahogyan halálra s új életre kelnek
S mindegyik átfordul valami másba

Örülni kéne valamiképpen ennek
De aki volt-gyerek hogyan örüljön
Alul a múltja s ami lesz *föül* jön
Sárkányröptén egy flegma végtelennek

Mely lenyel kertet udvart és szobát – – –
Már ijeszt minden másképp-van-tovább

Még nem

Ez még nem *az*. Csupán az ősz borúlata.
A fél-alélt talajra lassan
potyogtatják infúziós
csöppeiket az ágak.

Nagy, dallamtalan szürkeség.

Bokor borzong, mint elhagyott kutya.
Sürgést, nyarat, vad villámokat áhít
az önvérébe alvadó sötét.

Társalkodás

Egy macskával s egy vörös lombú
fával társalkodom.
Válaszolnak. De ez
nem hallható.

A beszélgetés én vagyok.

Szeptember

Fodor Ákosnak

Trakl-szinű az ég.
A rozsdalombu fához

valamit beszél a Magányos,
mint hogyha volna valami,
mit érdemes elmondani,
s az egész barna-kék
lepel alatt nagy őszi csönd
honol.

Egy madár röpte odafönt
a szürkületben valahol.
Hallgat a környező vidék.
Gyalogosok, kocsik se járnak.
Dallamtalan vasárnap.
Trakl-szinű az ég.

Macskámhoz

Melyikünket ér
akkora kegyelem, hogy
előbb múlik el?

Hetven felé

Rázza a fejét. Aztán megbiccenti.
Ordít. Szidja a szpíkert.
Az ágy végében tömeg nyüzsgő: senki.
Üresség. Néma sírkert.

Három ember

Két beteg asszony
lát el egy agg remetét.
Ki kit szán jobban?

Hideg

Hideg, hideg, hideg. Belül is havazik.
Valami havazik itt benn, s belőle is csak
dágvány marad; kristályos múltcsillámok
löttyednek latyakká, postás se jött ma,
se pénz, se levél, nincs üzenet odakintről,
itt folyton hidegebb van,
bezzeg mikor még... úristen, annak is
negyven éve; fakult moziképek havaznak,
kihunytt csillagok ugrálnak ifjan — — —
Dideregve botorkál végtelen szobák közt
az emlékezet.

Egy epigrammát

Kálnoky László emlékének

Ha csak egy epigrammát is naponta
Ahogy a vége felé mondta
Vagy épp csak néhány árva szót
Tengermélyből felbuzogót
Ahogy a tinta-éjsötét
Rétegekből egy buborék

Vagy ahogy éppen fölsuhant
Itt ez a palakék galamb
Szinte a már-már rothadó
Hősi-holt levelek alól

Időd rövid ne érje kár
Epigrammát akár

Zuhanás

Mintha madár szállt volna a motorba:
billen a gép s már földnek áll az orra,
fordított Nagy Bumm az idő,
jön Emmy néni az elemiből,
egyetlen másodpercbe belefér
Városmajor és Marczibányi tér,
a Balaton s a Velencei-tó,
szappanosvíz és szőnyegtisztító
szaga, egy lugas, a tenger felett
a domboldali panzió (Jeanette)
meg az a másik is (a Lujza-lak)
és Gaucho tanárunk, a rémalak — — —
Együtt zuhan mindeme rég letűnt
alakzat, jó-rossz közös életünk,
még egy perc, aztán Gaucho s Emmy néni
énvelem fog végleges véget érni,
s a roncsból nem kerül már más haza,
csupán a vers fekete doboza.

Nézhetőségek

„Mennyi minden válik nézhetővé a vakulásban.”

Keszthelyi Rezső

Például ahogy látni az aszfalt
sistergéséből az esőt. A fű zöldjét szagából.
S ahogy a szél kihívón megriszálkodik
a már csak félig öltözött fák
karjaiban. (Meg még sok egyebet.)
Az éhes sirályt szárnya csapkodása
rajzolja rá az ablak
párkányára. Amiként
meglátható a macska sárga
szeme egy selymes kis dorombolásból. S ahogyan
a cigaretták kihűlt hamujából
a négy fal közé beszorult magány.

Végfok

Az ifjúságra ha emlékezem,
szép volt a nyomor, szép az éhkopp.
Ma vén vagyok s nem éhezem,
de ez már csak az épp-hogy.
Volt idő, hogy a szerelem,
volt, hogy a nála még jobb:
a tenni-tudás járt velem,
nem ez a kísértet-jelen,
e végfok.

Profán kálvária

Van bennem, barátom, holmi ódon
ki-tudja-mi. Talán szeretet.

Csak azt tudom, hogy valami módon
nem lehetett másba bonyolódnom,
csupán mire lényem ihletett.

Raktak énrám sokféle keresztet,
s lám, mégsem cipeltem *oda* fel.
Maradtam lenn, honnan nem ereszthet
ez a föld még ujjhegynyit se messzebb,
s honnan vihar sem röptethet el.

Kálváriám nekem itt alant van
farizeusok s latrok között.
Minden megváltásból kimaradtam.
Élek mégis. De kibírhatatlan
ez az ecet. S az öt szörnyű szög.

Tömb

Szabó T. Annának

Dőlni – a tömbök sorsa mindig ez lesz.
A súlyok sorsa ez.
Bármibe kezdesz,
az, ami alant van, megesz.

Ledőlt tömb vagyok – mihez kezdenék?
Soká, soká rejt majd a vízfénék.
Majd kiemel, ha kiemel, egy másik nemzedék.

Egy ujj

Csukódik mögötted az ajtó.
Ez volt az utolsó szoba.
És eltűnik az ajtó is idővel,
el az ágyad, a ház. Végigsimít
egy ujj a tereken. A temetőkből
gyár lesz vagy székesegyház,
majd pusztaság, mely újra
benépesül. Új felhők és vizek
jönnek, belőled emlék sem marad,
az ujj addigra régen összemorzsolt,
hogy lényedet, mit semmi nem jelöl,
a nincsbe lökje és poraidat
új kísérletre gyúrja részegülten.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Tartalom

AZ ISZONYAT NAPTÁRA (1961)

<i>Este a hegyen</i>	7
<i>Nyári nap az időgépben</i>	10
<i>A meggyötört</i>	13
<i>A csend órája</i>	14
<i>Monológ</i>	15
<i>Városmajori elégia</i>	16
<i>Rekviem Szabó Lőrinc halálára</i>	17
<i>Tonja</i>	19
<i>Albérletben</i>	20
<i>Leányfalusi disznótor</i>	21
<i>Lég és fohász</i>	22
<i>Visegrádi esték</i>	24
1. ESTI BÉKESSÉG	24
2. INDIÁN ALKONY	24
<i>Ne remélj</i>	25
<i>Naplójegyzet</i>	25
<i>Mózes halála</i>	26
<i>A kiszemelt</i>	27
<i>Jób</i>	28
<i>A születő szerelem sorai</i>	30
<i>Idegenek</i>	33
<i>Szomjúság</i>	34
<i>Sóbálvány</i>	35
<i>Édes szél</i>	36
<i>Valami...</i>	36
<i>Odüsszeusz megtérése</i>	37

<i>Reggeli tudósítás</i>	38
<i>Végtelenség</i>	39
<i>Cukrászdában</i>	40
<i>Éjszaka</i>	40
<i>Ébredezés</i>	41
<i>Április</i>	41
<i>Egy elbűjdosott irodalmárhoz</i>	42
<i>Annabanna</i>	43
<i>A kakas halála</i>	45
<i>Az iszonyat naptára</i>	46
1944. MÁRCIUS 19	46
1944. MÁJUS 29	47
1944. JÚNIUS 6	48
1944. JÚNIUS 11	48
1944. NOVEMBER 2	49
1944. NOVEMBER 6	51
1944. NOVEMBER 8	52
1944. NOVEMBER 23	52
1945. JANUÁR 5	53
1945. JANUÁR 14	54
1945. JANUÁR 15	54
1945. JANUÁR 18	55
1945. JANUÁR 19	56
1945. MÁRCIUS 18	56
1945. MÁRCIUS 19	57

JERIKÓ (1968)

<i>Gyöngyhalász</i>	61
<i>Keresztút</i>	61
<i>Valami szerelem</i>	62

<i>Tündérsírató</i>	64
<i>Firenze</i>	65
<i>A téli város</i>	68
<i>Szilveszter</i>	69
<i>Jerikó</i>	71
<i>Filozófia</i>	72
<i>Négykezes</i>	73
<i>Egy csengőszó, egy kocsi fék</i>	75
<i>Egy nemlétező tömegsírra</i>	76
<i>Mi marad meg?</i>	77
<i>Két magyar művész</i>	79
HORNYÁNSZKY	79
ROMÁN	80
<i>Négy francia költő</i>	82
GUILLEVIC	82
FOLLAIN	83
FRÉNAUD	83
RADZITZKY	85
<i>A boldogság szonettjei</i>	86
SZAVAK	86
TÖRÉKENY, SEMMI	86
MÁR FÁJ	87
<i>A boldogtalanság szonettjei</i>	87
ESŐ	87
NYOMÁT A SEB	88
<i>Mindenben ő</i>	88
<i>A második utazás</i>	89
<i>Kutyák</i>	90
<i>Kérdés</i>	91
<i>Egy szerelem szilánkjai</i>	92

<i>Boldogság</i>	92
<i>Öt szerelmeslevél</i>	93
<i>Négy szerelmeslevél</i>	96

HÁRMASOLTÁR (1974)

<i>Félelem felülnézetből</i>	101
<i>Utószó</i>	102
<i>Arcképek</i>	102
<i>A levél</i>	103
<i>Nel mezzo del cammin</i>	104
<i>A távollévő lenyomata</i>	105
<i>Párizsi groteszkek</i>	106
TÖRTÉNELEM	106
RUE DE BUCI	106
MOLIÈRE	106
<i>Magyarázat az alkonyatról</i>	107
<i>Tündérkert</i>	108
KÉRLELŐ	108
JÚLIUSI KÉPESLAP	109
LÉGIPARÁDÉ	109
KATICABOGÁR	110
ŐSZI SZÉL	110
SEHOLVÁRI	111
TESTVÉRHÍVOGATÓ	111
<i>Asszociációk</i>	113
<i>Abszurd dráma</i>	113
<i>Kettős súly alatt</i>	114
<i>A csodatevő</i>	115
<i>Ars vivendi</i>	115

SZÓKON TÚLI HANG (1974–1995)

<i>Három fájdalom</i>	119
NÖVÉNY	119
VÉR	119
NARCISSZUSZ	119
<i>Épp olyan</i>	120
<i>Csontváry</i>	120
<i>Bianco</i>	122
<i>André Chénier</i>	122
<i>A folytathatatlan</i>	124
<i>Vészi</i>	125
<i>Hamlet utolsó monológja</i>	125
<i>Elzúgtak fényes szeleink</i>	126
<i>Bibó</i>	128
<i>Fürdőszobai litánia</i>	130
<i>Lejtmenetben</i>	131
<i>Tükörmonológ</i>	131
<i>A napon állva</i>	132
<i>Retrospektív</i>	133
<i>Őszi versenyeink</i>	135
<i>Minotauros</i>	135
<i>Súly</i>	137
<i>Summertime</i>	137
<i>Gyönyörű koponyák</i>	138
<i>Három pasztell</i>	139
ESTELEDŐ	139
BIBLIAI	139
SÖTÉTBEN	140
<i>Öregkori önarckép</i>	140

<i>Alkalmi vers a kapitalizmus állásáról</i>	
<i>J. A.-nak</i>	141
<i>Xénia</i>	144
<i>Hat epigramma</i>	145
EGY KÖLTŐRE	145
EGY MUZSIKUSRA	145
EGY SZERKESZTŐRE	145
EGY SZLALOMKOMMUNISTÁRA	146
EGY ÜGYESKEDŐRE	146
EGY KÖLTŐNŐRE	146
<i>Fobász – kihez?</i>	146
<i>A Nébó hegyén</i>	147
<i>Hatvan után</i>	147
<i>Csonka szonettek</i>	148
MÁR HIÁBA LESZEL	148
MÁR CSAK DADOGHATOK?	149
MICSODA HÁBORÚ!	149
MAJD EZ IS ELTŰNIK	150
<i>Fagyaszttva tartalak</i>	151
<i>Slágerszöveg</i>	151
<i>Bio-áram</i>	152
<i>Dalocska Lolitáról</i>	153
<i>...Te acclamo</i>	154

ANGYALAINK ALUSZNAK (1998)

<i>A madár</i>	159
<i>Mindig úgy</i>	159
<i>Láng</i>	160
<i>Magyar lány a Pont des Arts-on</i>	160
<i>Hosszmetset</i>	161

<i>Tangó</i>	162
<i>Évek sorhajói</i>	162
<i>Az emberélet útjának...</i>	163
<i>Megint</i>	164
<i>Weöres Sándorhoz</i>	164
<i>Rába Györgyhöz</i>	166
<i>Panoptikum</i>	167
SZÓKRATÉSZ	167
GALILEI	167
GÖRGEI	167
VILATE	167
JÓZSEF ATTILA	167
MÓZES	168
<i>Négy xénia</i>	168
EZ A PRÓFÉTA...	168
EME RAGACSSOS...	168
MI LETT TITEKET...	169
LOVASAIT...	169
<i>Egy mű-műfordítóra</i>	169
<i>Ifjakhoz</i>	169
<i>A puszta Napóleonja</i>	170
<i>Tíz kancsal rím</i>	170
<i>Görgei Klagenfurtban</i>	171
<i>Délidő</i>	175
<i>Kigöngyölődik</i>	176
<i>Utazás</i>	176
<i>A sas-hegyi kertben</i>	177
<i>Tér</i>	178
<i>Villám</i>	178
<i>Az öregkor igéi</i>	179
<i>Ruhauszály</i>	180
<i>Nem az az est</i>	180

<i>Ablakból</i>	181
<i>Korcsolyák</i>	181
<i>Only then</i>	182
<i>Távolodó lebegés</i>	183
<i>November</i>	184
<i>Hinni</i>	184
<i>Ahogy a létezők</i>	185
<i>Ontológia</i>	185
<i>Hazatérés</i>	185
<i>„... és bízva bízál!”</i>	186

AZ ISZONYAT ÁRNYÉKA (2000)

<i>Kétfelé vettetések</i>	189
<i>Lecsó</i>	190
<i>Koszorú helyett, Szántó Piroska sírjára</i>	190
<i>Álomsíkok</i>	192
<i>Tavasx van újra</i>	193
<i>Időutas</i>	193
<i>Az iszonyat árnyéka</i>	194
<i>Profán monológ</i>	195
<i>Terepasztal</i>	195

MÉG MINDIG (2001)

<i>Verlaine a monsi börtönben</i>	199
<i>Fénykép egy lóról</i>	200
<i>Zsiga nagyapám</i>	200
<i>Két csontváz</i>	201

<i>Négy sor Schindler emlékének</i>	202
<i>A „lelkés egy” sorai</i>	202
<i>Az én hálói</i>	203
<i>Hárman</i>	203
<i>Az igazi pokol</i>	204
<i>Rétegek</i>	204
<i>Még mindig</i>	205
<i>Faagy</i>	206
<i>Zörög halottan</i>	207
<i>1959. augusztus 18.</i>	207
<i>Hideg nap</i>	208
<i>Se náhsíber, se rekuzé</i>	209
<i>Jim? Joe?</i>	209
<i>Sajt</i>	210
<i>A különbség, 1982</i>	211
<i>Képeslapok</i>	211
<i>Négysoros</i>	212
<i>Skurc</i>	212
<i>Éneink</i>	213
<i>Kicsoda van még jelen?</i>	213
<i>Szkitizofrénia</i>	214
<i>Irányok</i>	214
<i>Hét haiku</i>	214
ÁMULAT	214
IANUS	214
GÁZOLÁS	215
REMÉNY	215
IDÓ	215
KAPU	215
ŰR	215

<i>Macska</i>	215
<i>Őszi haikuk</i>	216
<i>Októberi pasztell</i>	216
<i>Bábel falai</i>	217
<i>Vata beszél</i>	217
<i>A vadaknál</i>	218
<i>Prométheusz</i>	218
<i>Három epigramma</i>	219
EGY SZÖVEGKÖLTŐRE	219
EGY ÜGYESKEDŐRE	219
INTELEM	219
<i>Három disztihon</i>	219
A BAJ KÉT ARCA 1.	219
A BAJ KÉT ARCA 2.	219
VAKSÁG	219
<i>Két strófa az anyanyelvről</i>	220
<i>A régi kert</i>	221
<i>1958</i>	221
<i>Ubi sunt</i>	222
<i>A jelen is</i>	223
<i>Visszafelé</i>	224
<i>Temetés</i>	224
<i>Már ijeszt...</i>	224
<i>Még nem</i>	225
<i>Társalkodás</i>	225
<i>Szeptember</i>	225
<i>Macskámhoz</i>	226
<i>Hetven felé</i>	226
<i>Három ember</i>	227
<i>Hideg</i>	227
<i>Egy epigrammát</i>	227
<i>Zuhanás</i>	228

<i>Nézhetőségek</i>	229
<i>Végfok</i>	229
<i>Profán kálvária</i>	230
<i>Tömb</i>	230
<i>Egy ujj</i>	231

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

TIMÁR GYÖRGY EDDIG MEGJELENT MŰVEI

Három fiatal költő, versek

(Kövesdi Endrével és Pál Józseffel), 1951.

Juan Ramón Jiménez: Sárga tavasz, válogatott versek

(András Lászlóval), műfordítások, 1958.

Az iszonyat naptára, versek, 1961.

Vallomás, rádiódráma, 1961.

Jerikó, versek, 1968.

René Barjavel: Az óvatlan utazó, regényfordítás, 1971.

Robert Goffin: A költészet Ariadné-fonala, tanulmány
és versfordítások, 1972.

Yves Bonnefoy: Még egyre az a hang, válogatott versek,
műfordítások, 1973.

Jules Verne: Az örök Ádám, elbeszélések, fordítás, 1973.

Hármasoltár, versek. 1974.

Nevető Lexikon, 1974, 1983, 1989.

Százhusz költő, válogatott versfordítások, 1977.

David Scheinert: Pierre Bajut színeváltozása,
regényfordítás, 1979.

Gyula Illyés: La Barque de Charon, Illyés Gyula válogatott versei,
francia műfordítások, 1979.

Nem én írtam, irodalmi paródiák, 1979.

Tájkép lovakkal, francia-belga költők, műfordítások, 1982.

Heures fauves, francia versek, 1983.

Ezt sem én írtam, irodalmi paródiák, 1983.

Bernard Vargafigo: Válogatott versek, műfordítások, 1984.

Szajna-parti Erosz, versfordítások, 1984, 1985, 1989.

Válogatott agyrémeim, humoros írások, 1985.

Ami gyorsabb a halálnál, regény, 1986.

Elképesztő novellák, fordítások, 1988.

Pártfogoltak, színmű, 1988.

A Duna titkai, ismeretterjesztő mű, 1988.

Erich Kästner: Az állatok konferenciája, gyermekmese, fordítás, 1994, 1999.

Alphonse Allais: Horgász a pácban, regényfordítás, 1994.

Szókon túli hang, versek (1977-1995), 1995.

Fölmerült Atlantisz, regény, 1996.

Gérard Bayo: Válogatott versek (Lackfi Jánossal), műfordítások, 1997.

Attila József: Complainte tardive - Kései sirató József Attila válogatott versei, francia műfordítások, kétnyelvű kiadás, 1998.

Les Platanes de la Piscine Saint-Luc, francia versek, 1998.

Yves Namur: A hét kapu könyve (Lackfi Jánossal), versfordítások, 1998.

Jacques Laurent: Nyolc karácsonyi történet, fordítás, 1999, 2001.

Az iszonyat árnyéka, versek, 2000.

Gyermek és kora, önéletrajzi mozaik, 2000.

Gouttes de pluie, Magyarország XX. századi költészete, francia versfordítások, 2001

OSZK

Országos Széchényi Könyvtár

ISBN 963 9352 26 8

FEKETE SAS KIADÓ • BUDAPEST 1067 CSENGERY UTCA
51. • TEL/FAX: 36 1 332-8931 • WWW.FEKETESAS.HU •
FEKETESAS@MAIL.PHARMANET.HU • FELELŐS KIADÓ
FAZAKAS ISTVÁN • VÉDŐBORÍTÓ ÉS TIPOGRÁFIA
FEHÉRVÁRI N. ZSOLT • NYOMTA AZ ARTWIND STÚDIÓ
NYOMDÁJA • FELELŐS VEZETŐ GERLACH G. KORNÉLNÉ
• KÉSZÜLT 15,5 (A5) IV TERJEDELEMBEN ADOBE GARA-
MOND CLASSIC BETŰTÍPUSSAL

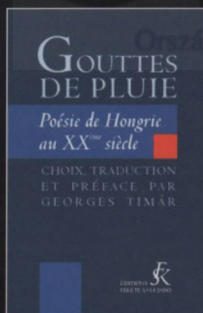

Este a hegyen

Válogatott és új versek

Timár György nem agyonrejtjelezett „üzeneteket” gyárt vagy küldözget, hanem szép, jó, megrázó, játékos, értelmes, megformált, megragadó és megragadható, emberi léptékű költeményeket ír, bárki öröme és gazdagodására; mindazoknak tehát, akik veszik a fáradságot igényes költészet be- és elfogadására. Röviden: költő. Bővebben: a legjobbak közül való.

Fodor Ákos

A Fekete Sas Kiadónál jelent meg Timár György egyedülálló vállalkozása: Magyarország XX. századi lírájának Ady Endrétől a legújabb költőnemzedékig ívelő antológiája francia nyelven, formahű fordításban.

Ára: 1568,- Ft